ОШ “ЖАРКО ЗРЕЊАНИН“
БРОЈ:296/21
ДАНА: 15.09.2021. год.
И З Б И Ш Т Е

ШКОЛСКОГ ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Школска 2021/22.
ОШ "ЖАРКО ЗРЕЊАНИН"
И З Б И Ш Т Е

НАЗИВ ШКОЛЕ:"Жарко Зрењанин"
МЕСТО И АДРЕСА: Избиште
Исе Јовановића 5
ТЕЛ./ФАКС: 013/893-050
E-mail: oszzizbiste@gmail.com
www.oszzizbiste.edu.rs
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ДИРЕКТОРА:
Драгослав Ђурић

Школа има један објекат
Школа има **3** издвојена /комбинована одељења
Име и презиме особе задужене за издвојена одељења:
Драгослав Ђурић

ОШ “ЖАРКО ЗРЕЊАНИН”
БРОЈ:296/21
ДАНА: 15.09.2021. год.
И З Б И Ш Т Е

На основу чл. 18. Статута, Школски одбор
Основне школе “Жарко Зрењанин” Избиште донео је

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за други циклус основног образовања и васпитања за школску 2021/22. годину

Председник Школског одбора

_____

Биљана Бранков

САДРЖАЈ:

1. Сврха, циљеви и задаци школског програма,полазне основе рада

2. Аутори програма

3. Табеларни приказ; обавезних, изборних, облици и остали облици образовно-васпитног рада са фондом часова за сваки предмет

4. Праћење остваривања програма

5. Унапређивање школског програма

1.СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1.1 СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

Сврха наставног програма образовања и васпитања је квалитетно ообразовање и васпитање које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене,

еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву и развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

1.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Циљеви образовања и васпитања су:

- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

- стицање квалитетних знања, вештина и ставова које су свима неопходне за лично остварење и развој, инклузију и запослење и стицање и развијање основних компетенција у погледу комуникације на матерњем језику, комуникације на страним језицима, математичке писмености и основних компетенција у науци и технологији, дигиталне компетенције, компетенције учења како се учи, међуљудске и грађанске компетенције и културног изражавања;

- развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;

- развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;

- оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу ради унапређивања личног живота и економског, социјалног и демократског развоја друштва;

- развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, учење и образовање током целог живота и укључивање у међународне образовне и професионалне процесе;

- развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;

- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

- оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада, развојем савремене науке, економије, технике и технологије;

- развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;

- развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;

- развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;

- развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;

- формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;

- повећање образовног нивоа становништва и развој Републике Србије као државе засноване на знању.

1.3. Полазне основе за израду школског програма су:

- Образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице

1. ЗАКОН О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/18 – др. закони, 10/19 и 6/20)
2. ЗАКОН О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ ("Сл. гласник РС", бр. 55/13, 101/17, 27/18 – др. закони и 10/19)

3. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010 - др. Правилник,3/2011 - др. Правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018 и 15/2018 – др. правилник)
4. ПРАВИЛНИК О ШКОЛСКОМ КАЛЕНДАРУ ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ АП ВОЈВОДИНЕ ЗА ШКОЛСКУ 2021/2022 ГОДИНУ ("Сл. Лист АП Војводине", бр. 23/2021)
5. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2008 , 3/2011 - др. Правилник и 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018, 12/2018 и 3/20)
6. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2009 , 3/2011 - др. Правилник и 8/2013, 11/2016, 12/2018, 3/19, 12/19 и 3/20)
7. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 2/2010, 3/2011 – др.правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016, 7/2017, 12/2018, 10/2019 и 3/2020)
8. ПРАВИЛНИК О ОПШТИМ ОСНОВАМА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 5/2004)
9. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2008)
10. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 15/2005)
11. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 7/2007)
12. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 7/2008)
13. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 9/2005)
14. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 2/2008)
15. Правилник о упису ученика у средњу школу (“Сл. гласник РС” бр. 31/2021 и 46/2021)
16. ПРАВИЛНИК О ОПШТИМ СТАНДАРДИМА ПОСТИГНУЋА - ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2010)
17. ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ УПУТСТВИМА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПРАВА НА ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН, ЊЕГОВУ ПРИМЕНУ И ВРЕДНОВАЊЕ ("Сл. гласник РС", бр. 74/2018)
18. ПРАВИЛНИК О ПРОГРАМУ СВИХ ОБЛИКА РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА („Сл.гласник РС Просветни гласник бр. 5/2012 и 6/2021)
19. ПРАВИЛНИК О НОРМИ ЧАСОВА НЕПОСРЕДНОГ РАДА СА УЧЕНИЦИМА НАСТАВНИКА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ВАСПИТАЧА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 2/92 и 2/2000)
20. ПРАВИЛНИК О ПРОТОКОЛУ ПОСТУПАЊА У УСТАНОВИ У ОДГОВОРУ НА НАСИЉЕ, ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ ("Сл. гласник РС", бр. 46/2019 и 104/2020)
21. ПРАВИЛНИК О ОРГАНИЗАЦИЈИ И ОСТВАРИВАЊУ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 30/2019)

22. Школски развојни план 2021- 2024. година
23. ПРАВИЛНИК О ОЦЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („Сл.гласник РС“ бр. 67/2013)
24. ПРАВИЛНИК О ОЦЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ(„Сл.гласник РС“ бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020)
25. ПРАВИЛНИК О ПЛАНУ УЏБЕНИКА („Сл.гласник РС“ – „Просветни гласник“ бр. 9/2016, 10/2016 – испр, 10/2017, 11/2019 и 7/2021)
26. ПРАВИЛНИК О ПРОГРАМУ ОБУКЕ ЗА ПЕДАГОШКОГ АСИСТЕНТА („Сл.гласник РС Просветни гласник“ бр. 11/2010)
27. ПРАВИЛНИК О ПРОГРАМУ ЗАВРШНОГ ИСПИТА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („Сл.гласник РС-Просветни гласник“ бр.1/2011 , 1/2012 1/2014, 12/2014, 2/2018 и 3/2021)
28. ПРАВИЛНИК О СТАЛНОМ СТРУЧНОМ УСАВРШАВАЊУ И НАПРЕДОВАЊУ У ЗВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА („Сл. гласник РС“,бр. 81/2017 и 48/2018)
29. ПРАВИЛНИК О СТАНДАРДИМА КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ („Сл.гласник РС – Просветни гласник“, бр. 14/2018)
30. Правилник о критеријумима и стандардима финансирања установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 73/2016, 45/2018, 106/2020 и 115/2020)

2. АУТОРИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм за други циклус основног образовања и васпитања ОШ “Жарко Зрењанин“ припремио је Стручни актив за развој школског програма, именован на седници Наставничког већа одржаној јуна 2021. године . Чланови Актива су :

1. Ловрић Предраг – професор српског језика и књижевности

2. Влашић –Ловрић Орнела - професор српског језика и књижевности
3. Соларевић Нада – професор енглеског језика
4. Гроздановић Милана– професор немачког језика и књижевности
5. Милутинов Драгана – професор ликовне културе
6. Мохан Михаела- професор ликовне културе
7. Марковић Горан – професор музичке културе
8. Вакареско Маријета – професор географије
9. Грујеску Александар – професор историје
10. Остојић- Тау Јована – наставник математике
11. Етвеш-Пинтер Валерија- наставник математике
12. Вуков Вукан- професор биологије
13. Јованов Гордана- наставник физике
14. Недимовић Тамара- наставник хемије
15. Станков Горан - проф.техничког и информ. образовања
16. Петров Данијел- проф.техничког и информ. образовања
17. Петровић Биљана – професор физичке културе
18. Младеновић Биљана- професор физичке културе
19. Тодоровић Александар- вероучитељ
20. Илић Саша- професор информатике
21. Миланов Николина – педагог
22. Патаки Ненад- секретар
23. Ђурић Драгослав – професор разредне наставе – директор школе

3. ЛИСТА ПРЕДМЕТА И ФОНД ЧАСОВА

НАСТАВНИ ПЛАН
ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

		ПЕТИ РАЗРЕД	ШЕСТИ РАЗРЕД	СЕДМИ РАЗРЕД	ОСМИ РАЗРЕД

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност _____ језик[1]	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Српски као нематерњи језик[2]	3	108	3	108	3	108	2	68
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
4.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
5.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
7.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
8.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
9.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
11.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
12.	Физичко и здравствено васпитање	2	72 + 54[3]	2	72 + 54[3]	3	108	3	102
13.	Физика			2	72	2	72	2	68
14.	Хемија					2	72	2	68
	УКУПНО: А	24-27*	918-1026*	25-28*	954-1062	28-31	1108-1116	28-30	952-1020
	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ								
1	Верска настава/ Грађанско васпитање[4]	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Други страни језик[5]	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе[6]	2	72	2	72	2	72	2	68
	УКУПНО: Б	3-5*	108-180*	3-5*	108-180*	3-5*	108-180*	3-5	102-170

УКУПНО: А + Б	27-30*	1026-1134*	28-31*	1062-1170*	31-34	1116-1224	31-33	1054-1122

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30*	1026-1134*	28-31*	1062-1170*	31-34	1116-1224	31-33	1054-1122
2.	Слободне наставне активности[7]	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности[8]	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

[1] Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
[2] Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
[3] Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.
[4] Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.
[5] Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса
[6] Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај предмет али није у обавези.
[7] Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди.
[8] Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.
* Број часова за ученике припаднике националних мањина.

4. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА РАДА ШКОЛЕ

Реализација годишњег програма рада школе најбоље се спроводи месечно, квалитетном израдом месечног плана свих активности у школи, а садржи назив активности, време и место реализације и носиоце посла.

- Месечни план рада школе садржи следеће:
  - састанке свих органа у школи
  - план педагошко-инструктивног рада
  - одржавање предавања и огледних часова
  - прославе и манифестације
  - радне суботе, културне активности
  - посете, излете и екскурзије
  - радне акције
  - културно-забавне активности ученика

Месечни план школе истиче се на месту одређеном за оглас и приступачан је свим радницима школе у току целог месеца.

На тај начин се сви радници информишу и задужују за извршења датих обавеза.

- Израда одговарајуће документације
- Вођење хронологије школе, летописа
- Регистар планова и програма
- Регистар извештаја о раду
- Фотодокументацију школе
- Регистар додељених признања ученицима и наставницима
- Друга документа законом обавезна или потребна.
- Развојни план школе
- Извештај о самовредновању, план акције

5.УНАПРЕЂИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм као јединствени документ школе, обезбеђује реализацију циљева и задатака обавезног образовања.

Концепција програма је да се кроз наставне предмете остваре постављени циљеви и задаци.

Школски програм представља значајан документ кроз који се реализује део Школског развојног плана и чини основу за постизање циљева и задатака.
Његове основе могу послужити да на креативан и флексибилан начин , уважавајући различитости деце , обазбедимо квалитетну наставу за све.

Циљ нам је да унапређивање сваког сегмента Школског програма буде наш стални и дугорочни задатак. Да анализом реализације Школског програма и наше улоге у том процесу истовремено развијамо сопствену компетенцију и градимо школу по мери свих актера васпитно-образовног процеса.

ПЕТИ

РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: српски језик и књижевност

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
1.Чудесна бића српске и светске	20	23									21	22	43

књижевности													
2. Моја земља								15			7	8	15
3. Љубав међу ближњима				15							5	10	15
4.Певам песму					14						7	7	14
5.Мало шале, мало збиље									21		7	14	21
6. Путовање у авантуру			20							10	12	18	30
7.Успомене, доживљаји и сећања						19	21				20	20	40
Укупно:	20	23	22	15	14	19	21	15	21	10	81	99	180

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

ЦИЉ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског књижевног језика
- упознавање језичкох појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца)
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног и истраживачког)
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова
- упознавање , читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавањена самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне), поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм)
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и поштује
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, драмска, рецитаторска, новинарска секција итд.)
- васпитање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- развијање патриотизма и васпитање у духу мира, културних односа и сарадње
- међу људима.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ:

- усмено и писмено изражавање;
- слободно изражавање;
- гледање филмова;
- слушање дискова;
- гледање ТВ емисија;
- читање;
- праћење културно-уметничких догађаја;

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА:

- активан рад на часу;
- писмене вежбе;
- говорне вежбе;
- рецитовање;
- тестови;
- контролни задаци;
- правописни диктати;
- лексичке и ортоепске вежбе;
- узимање учешћа у културно- уметничким догађајима;
- константно проверавање технике писања и читања са разумевањем;

ИСХОДИ:

КЊИЖЕВНОСТ:

- разликује књижевни и некњижевни текст;
- упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности;
- чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела;
- чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова;
- одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности;
- разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији;
- анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле - поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава);
- разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца;
- разликује облике казивања;
- увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;
- одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту;

Наставне методе: монолошка, дијалошка, текст метода, метода показивања;
Наставна средства: табла, креда, плакати, наставни листићи, аудио касете, интернет;
Облици рада: индивидуални, фронтални, групни;

Наставни предмет: енглески језик

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
Иницијални тест	●											1	1

Стартер-школа	●											3	3	
Породица	●	●									5	4	9	
Кућа			●								5	5	10	
Свакодневне активности и празници				●							4	5	9	
Писмени задатак				●							1	2	3	
Полугодишњи тест				●								1	1	36
Храна					●	●					5	6	11	
Писмени задатак							●				1	2	3	
Забава							●				4	5	9	
Путовања								●	●	●	6	6	12	
Завршни тест										●		1	1	36
Укупно:											31	41	72	

Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Наставне методе: Монолошка, дијалошка, вербално текстуална, демонстративно илустративна, аудитивна, анализа текста

Наставна средства: Књига, свеска, табла, креда, фломастер, цд плејер, картице, интернет

Облик рада: Фронтални, индивидуални, рад у пару, рад у групи

Циљеви и задаци-се разликују од лекције до лекције

Начин праћења-евалуација и самоевалуавија ученика, усмено и писмено

Врсте активности-читање, слушање, изговор, глума, погађање

Наставни предмет :историја

Наставна тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	укупно
Основи проучавања прошлости	4										3	1	4
праисторија		2									1	1	2
Стари Исток		3	1								2	2	4
Античка Грчка			4	3	2	3					6	6	12
Антички Рим							4	4	4	2	7	7	14
Прво полугодиште	17				19						19	17	36
Друго полугодиште													

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ ИСТОРИЈЕ :

-да осигура да сви ученици стекну основну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа

-да се ученици оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама

-да се ученици оспособе да изразе и образложе своје мишљење,развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје

-да ученици разумеју историјски простор и време,историјске догађаје,појаве и процесе

-да код ученика развија национални и европски идентитет и дух толеранције

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученици треба да:

-стекну основна знања о најважнијим одликама старог,средњег ,новог века и савременог доба

-стекну знања о историји најзначајнијих европских држава

-стекну знања о српским средњовековним и модерним државама

-стекну знања о положају српског народа под турском,хабзбуршком и млетачком влашћу

-упознају културна и научно-технолошка достигнућа Европе и света

-упознају културна и научно-технолошка достигнућа Срба

-стекну знања о знаменитим личностима

-развијају истраживачку радозналост и критички однос према историјским изворима

-разумеју да национална историја представља саставни део опште историје

-овладају вештином коришћења историјских карата

-поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости

НАСТАВНА СРЕДСТВА:

Едука , А.Тодосијевић, Историја за пети разред
-Историјски атлас
-Зидне историјске и географске карте
-Историјске илустрације, портрети,лозе династија
-Панои,ленте времена
-Историјски извори и литература

ОБЛИЦИ РАДА :

-Фронтални,групни,индивидуални и рад у паровима

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ :

-Монолошка метода
-Дијалошка метода
-Текст- метода (рад на изворима,књижевним и научним историјским текстовима)
-Метода писаних историјских радова (реферати)
-Илустративно-демонстративна метода (коришћење очигледних средстава или њихових слика(илустрације); коришћење очигледних средстава са условним знацима (карте и шеме), презентације).

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА И НАЧИН ПРАЋЕЊА:

-Разговор са ученицима о историјским појавама, процесима,догађајима,личностима…
-Писање реферата
-Примена ученичких знања на часовима других наставних предмета
-Анализирање историјских извора
-Израда дидактичких средстава
- Тестови, контролни задаци
- израда презентација

Наставни предмет: географија

Ред. бр.	Назив наставне теме	Месец										Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	2										2
2.	ВАСИОНА	2	1									3
3.	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА		3	4	3	3	4	4	4	4	2	31
Свега		4	4	4	3	3	4	4	4	4	2	**36**

Циљ учења *географије* је да ученик изучавањем географских објеката, појава и процеса у природном и друштвеном окружењу и међусобној повезаности са њима развије одговоран однос према себи, природи и будућности планете Земље.

Начин остваривања програма

Наставна тема : **Човек и географија**

Садржаји	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација, самоевал.
Ширење географских хоризоната и велика географска открића. Одговорност човека према планети Земљи.	– повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; – повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; – на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; – разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи;	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна - Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Наставна тема:**Васиона**

Садржаји	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација, самоевал.
Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвежђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори .	– разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; – објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; – разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; – одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене;	-Дијалошка -Монолошка - Илустративна - Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Наставна тема**: Планета Земља**

Садржаји	Исходи	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација, самоевал.
Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови.	– помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана;	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна - Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности усмено испитивање белешке задовољство

				ученика на часу домаћи задаци
Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.	– примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; – повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева;	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна -Проблемска настава -Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци
Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континената. Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса. Стене: магматске, седиментне, метаморфне. Постанак рељефа процесима набирања и раседања,	– разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; – помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање);	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна -Проблемска настава -Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности писмено испитивање

планине, низије, надморска и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде (радом река, таласа, леда, растварање стена) и ветра. Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).	– разликује хипоцентар и епицентар и наведе трусне зоне у свету и у Србији; – наведе поступке које ће предузети за време земљотреса ; – опише процес вулканске ерупције и њене последице; – помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; – помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; – разликује ерозивне и акумулативне процесе; – наведе примере деловања човека на промене у рељефу (бране, насипи, копови);			усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци
Атмосфера (састав, структура и значај). Време и клима: климатски елементи и појаве (температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар). Климатски чиниоци, основни типови климе. Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу).	– опише структуру атмосфере; – наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); – разликује појам времена од појма клима; – наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; – графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; – користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; – наводи примере утицаја човека на загађење	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна -Проблемска настава -Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство

	атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; – наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);			ученика на часу домаћи задаци
Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје). Воде на копну: подземне воде и извори, реке, језера и ледници. Човек и вода – поплаве и бујице, заштита вода од загађења.	– уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); – разликује типове језерских басена према начину постанка; – наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; – наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; – наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања;	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна -Проблемска настава -Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци
Распростирање биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света.	– помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; – помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; – опише утицај човека на изумирање одређених	-Дијалошка -Монолошка -Илустративна -Проблемска настава -Активна настава	Табла Креда Рачунар Видео бим Слике Карте	посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности

	биљних и животињских врста; – наведе примере за заштиту живог света на Земљи.			писмено испитивање усмено испитивање белешке задовољство ученика на часу домаћи задаци

Наставни предмет: биологија

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
Порекло и разноврсност живота	8	9	9	6							24	8	32
Јединство грађе и функције као јединство живота					5	6					8	3	11
Наслеђивање и еволуција						1	6				5	2	7
Живот у екосистему							3	6	7		12	4	16
Човек и здравље									2	4	5	1	6
Укупно:	8	9	9	6	5	7	9	6	9	4	54	18	72

Редни бр. наставне теме	**НАСТАВНЕ ТЕМЕ**	**Стандарди**						Број часова
		О		С		Н		
1	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА		8о %		60 %		10 %	32
2	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА		85 %		65 %		10 %	11
3	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА		80 %		65 %		8%	7
4	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ		75 %		65 %		10 %	16

5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ		80 %		60 %		10 %	6
	УКУПНО							**72**

О-основниниво
С- средњиниво
Н- напредниниво
У процентима су приказани очекивани нивои постигнућа ученика.

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ БИОЛОГИЈЕ: Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ
Ученик треба да:
- истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада;
- групише жива бића према њиховим заједничким особинама;
- одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића;
- идентификује основне прилагођеност и спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење;
- једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље;
- прикупљ аподатке оваријабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке;
- разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота;
- поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате;
- користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;
- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи;
- направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу;
- предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасилан начин;
- илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава;
- идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.

НАСТАВНА СРЕДСТВА:
- Бигз, Дејан Бошковић, уџбеник за пети разред
- графофолије
- Панои
- микроскоп, трајни и свежи препарати
- хербаријум и свежи материјали из природе

ОБЛИЦИ РАДА : -Фронтални,групни,индивидуални и рад у паровима

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ :

-Монолошка метода
-Дијалошка метода
-Текст- метода (рад на изворима,књижевним и научним историјским текстовима)
-Пројектна настава
-Илустративно-демонстративна метода (коришћење очигледних средстава или њихових слика.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА И НАЧИН ПРАЋЕЊА:

- Разговор са ученицима о биолошким појавама, процесима, грађи и особинама живих бића…
- Пројектна настава
- Примена ученичких знања на часовима других наставних предмета
- међусобна еваулација и самооцењивање
- Тестови, контролни задаци

Наставни предмет: математика

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	16	5	11	4							14	22	36
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ		13	6								10	9	19
3.	УГАО					12	6	12				12	18	30
4.	РАЗЛОМЦИ				12	2	4		3	17	8	19	27	46
5.	ОСНА СИМЕТРИЈА							5	8			5	8	13
УКУПНО		**16**	**18**	**17**	**16**	**14**	**10**	**17**	**11**	**17**	**8**	**60**	**84**	**144**

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД: – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, – правилно користи речи и, или, не, сваки у мат.-логичком смислу.
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење;	По завр. разр. ученик ће бити у стању да: – анализира односе датих геометријских објеката и запише их мат.писмом;

		– комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	– опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; – правилно користи геометријски прибор.
3.	УГАО	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завр. разр. ученик ће бити у стању да: – идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; – нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; – реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).
4.	РАЗЛОМЦИ	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; – одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; – заокружи број и процени грешку заокруживања; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.
5.	ОСНА СИМЕТРИЈА	Ученик развија: – компетенције за целоживотно учење; – комуникацију; – компетенцију за рад са подацима и садржајима; – дигиталну компетенцију.	По завршетку раз. уч. ће бити у стању да: – идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; – симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; – конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; – конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој пр

МЕТОДЕ И ОБЛИЦИ РАДА, НАЧИН ПРАЋЕЊА:

У реализацији наведених циљева користиће се различите методе, поред разговора ка основног методолошког приступа, а то су:

- Метод излагања и презентовања наставног садржаја на јасан и разумљив начин,
- Метод решавања задатака уз помоћ наставника и самосталним радом на основу познатог поступка,
- Метод скице, конструкције и потпуно самосталног рада на сложенијим математичким проблемима и задацима,
- Хеуристички метод једноставнијег и сложенијег типа,
- Метод самосталног проналажења најбољег могућег пута до одговарајућих математичких решења,
- Вежбање после усвојених знања и поступака у решавању задатака,
- Провера решења на основу познатих ставова и формула,
- Систематизација знања.

Најчешће примењен облик рада биће фронтални, затим индивидуални, а понекад и групни, што зависи од тежине материје која се обрађује, или увежбава. Фронтални облик рада ће бити примењен у свим предавачким ситуацијама уз примену савремених наставних средстава, као што су презентације, скице, графици и графикони, модели, алгоритми сложеног и мање сложеног типа.

Максимално ће се користити геометријски модели на основу којих се може лакше запамтити нека формула, као и савремена средства рада, међу којима су рачунар, дигитрон (у сложенијим задацима који одузимају време при рачунању), устаљене скице и графикони.

Пошто недовољно познајем састав одељења по питању квалитета до сада усвојеног знања, не могу нагађати о могућим исходима у савлађивању градива.

Провера и праћење знања ће се вршити редовно после сваке обрађене тематске целине, али и у континуитету, након чега се сагледава степен достигнутог знања и на основу тога предузимају одговарајуће мере кроз планирану допунску наставу. При свакој провери ће се узети у обзир истакнути образовни стандарди разрађени за сваку тематску целину.

Наставни предмет: информатика и рачунарство

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ИКТ	4	4	1								2	7	9
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ			3	2							4	1	5
3.	РАЧУНАРСТВО					2	4	5	3	2		11	5	16
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА									4	2	1	5	36
УКУПНО		**4**	**4**	**4**	**2**	**2**	**4**	**5**	**3**	**6**	**2**	**18**	**18**	**36**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ИКТ	-математика -енглески језик -техника и технологија	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: − наведе примену информатике и рачунарства у савременомживоту − правилн окористи ИКТ уређаје − именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја − прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса −прилагодрадно окружење крозо сновна подешавања − креира дигиталнислику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално исараднички) − креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално исараднички) − примени алате за снимање и репродукцију аудио и видеозаписа − креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања(самостално и сараднички)

			− сачува и организује податке − разликује основне типове датотека
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-математика -енглески језик -техника и технологија	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: − реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; − доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине − разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашањана Интернету − реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета − приступаИнтернету, самостално претражује,проналази информације у дигиталномокружењу ипреузима их на свој уређај − информацијама на интернету приступи критички − спроводи поступке за заштиту личних података и Приватности на Интернету − објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја − препознаје ризик зависности од технологије идоводига у везу сасвојим здрављем − рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету
3	РАЧУНАРСТВО	-математика -енглески језик -техника и технологија	По завршеној теми/областиученик ће бити у стању да: − наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема − креира једноставан рачунарски програм у визуелномо кружењу − сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби − користи математичке операторе за израчунавања − објаснисценарио и алгоритам пројекта − анализира и дискутује програм − проналази и отклања грешке у програму
4	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	-математика -енглески језик -техника и технологија	По завршенојт еми/области ученик ће бити у стању да: прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса − прилагоди радно окружење кроз основна подешавања − креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) − креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) − примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа

			− креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) − сачува и организује податке

НАЧИН ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Програм наставног предмета *информатика и рачунарство*, у другом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по спиралном моделу и оријентисан је на остваривање исхода. Исходи говоре о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи овај предмет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика у три тематске целине: *ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство*.

У настави оријентисаној на постизање исхода потребно је уважити стечене дигиталне вештине ученика. У планирању и припремању наставе, наставник полази од исхода које треба остварити и планира, не само своје, већ, превасходно активности ученика на часу. Наставник треба да буде више оријентисан ка менторској улози, а мање ка предавачкој. Потребно је да наставник програмске исходе, који треба да се достигну до краја петог разреда, разложи на исходе - кораке за сваки час, било да се ради о часовима обраде или утврђивања, а које треба да оствари сваки ученик. Такође, треба да за сваки час планира и припреми средства и начине провере остварености пројектованих исхода. Препорука је да наставник планира и припрема наставу самостално и у сарадњи са колегама из разредног већа због успостављања корелација међу предметима.

Потребно је радити на развоју алгоритамског начина мишљења у поступку решавања проблема и задатака, развоју логичког мишљења и изградњи личних стратегија за учење уз примену ИКТ-а.

Да би сви ученици достигли предвиђене исходе, потребно је активности осмислити тако да укључују практичан рад, уз примену ИКТ-а, повезивање различитих садржаја из других тема унутар самог предмета, као и са другим предметима. Пожељно је да планиране активности на часу прати сажето и јасно упутство ученику за реализацију задатка, уз демонстрацију поступка. Оставити простор за ученичку иницијативу и креативност, односно да се кроз дискусију са ученицима одаберу најадекватнији алати, концепти и стратегије за реализацију одређених активности. У току реализације планираних активности радити на успостављању и неговању навика и понашања као што су поступност, истрајност, аналитичност, самосталност у раду и спремност на сарадњу.

Достизање дефинисаних исхода може се остварити уз одређени степен слободе наставника како у избору метода рада, програмских алата и технологија (рачунар, дигитални уређај...), тако и у редоследу и динамици реализације елемената различитих тематских области. На интернету се могу се наћи примери добре праксе који се, уз прилагођавање условима рада и поштовањем ауторских права, могу користити.

С обзиром да је настава овог предмета теоријско-практичног карактера изводи се са половином одељења, један час недељно, у рачунарском кабинету/дигиталној учионици.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика.

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, као и за формирање коначних оцена. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.

Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи своје наставне праксе.

У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима. Теме као што су израда и одржавање школског сајта, блога или неке друге школске веб странице, креирање и израда школског електронског часописа или летописа школе могу бити добре почетне идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.

Наставни предмет: техника и технологија

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
1.животно радно окружење	6										6	0	6
2.саобраћај	2	10	2								7	7	14
3.техничка и дигитална писменост			6	6	4						8	8	16
4.ресурси и производња						8	8	4			8	12	20
5.конструкторско моделовање								2	10	4	2	14	16
Укупно:	8	10	8	6	4	8	8	6	10	4	31	41	72

ОБЛАСТ/ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	- описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју - наводи занимања у области технике и технологије - процењује сопствена интересовања у области технике и технологије - организује радно окружење у кабинету - правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу	Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. Правила понашања и рада у кабинету. Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.

САОБРАЋАЈ	- процени како би изгледао живот људи без саобраћаја - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени - наводи професије у подручју рада саобраћај - направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија - разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила - правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају - користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима - аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник - повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика - одговорно се понаша као путник у возилу - показује поштовање према другим учесницима у саобраћају - анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла	Улога, значај и историјски развој саобраћаја. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. Професије у подручју рада саобраћај. Употреба информационих техологија у савременом саобраћају Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон. Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.

ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	- самостално црта скицом и техничким цртежом фигуру - правилно чита технички цртеж - преноси податке између ИКТ уређаја - примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару - користи текст процесор за креирање документа са графичким елементима - користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима - преузима одговорност за рад - представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер	Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троуглови, шестар). Формати цртежа (А3, А4). Размера. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троуглова). Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност). Цртање одговарајуће фигуре са елементима (типови линија, размера и котирање). Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, smartphone, дигитални фотоапарат). Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолуције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у текст процесору. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ online ресурсима.
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	- повезује својства природних материјала са применом - објасни технологије прераде и обраде дрвета и коже, производње текстила и папира - сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан модел	Природни ресурси на Земљи. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија прераде и обраде дрвета. Технологија прераде и обраде коже. Текстилна технологија. Технологија производње папира. Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање папира, текстила, коже и дрвета – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.

КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	- самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери, обележава и оцртава предмет/модел - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате - користи текст процесор за креирање документа реализованог решења - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима - процењује остварен резултат и развија предлог унапређења	Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата. Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа. Тимски рад и подела задужења у тиму.

Циљ Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развијајући техничко-технолошку писменост буде прилагођен друштвеним и економским променама, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Наставни предмет *техника и технологија* намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости и оријентације ка предузетништву један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Наставни програм за пети разред оријентисан је на остваривање исхода.

Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет *техника и технологија*. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика у пет наставних тема: *животно и радно окружење, саобраћај,техничка и дигитална писменост, ресурси и производња* и *идеја преточена у стварност*.

Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је настава усмерена на учење у школи. То значи да ученик треба да учи: смислено (повезивањем оног што учи са оним што му је познато из свакодневног живота као и повезивањем знања стечених кроз различите предмете), проблемски (самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација, постављањем релевантних питања себи и другима, развијањем плана решавања задатог проблема), дивергентно (предлагањем нових решења, смишљањем нових примера, повезивањем садржаја у нове целине), критички (поређењем важности појединих чињеница и података) и кооперативно (кроз сарадњу са наставником и другим ученицима, кроз дискусију и размену мишљења, уважавајући аргументе саговорника).

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Ученици у пети разред долазе са извесним знањем из области технике и технологије која су стекли у оквиру предмета *свет око нас* и *природа и друштво*, као и са одређеним животним искуствима у коришћењу различитих уређаја и учествовања у саобраћају. На томе треба градити даље стицање знања, овладавање вештинама водећи рачуна да су изузетно важни исходи овог предмета формирање правилних ставова према техници и технологији где је човек лично одговоран за њихову употребу и злоупотребу, као и за заштиту животне средине. Код ученика узраста 11, 12 година постоји природна радозналост за технику и технологију, као и потреба да нешто сами стварају својим рукама. То треба искористити на прави начин и учинити реализацију овог предмета што више повезаним са свакодневним животом ученика. Да би се остварили предвиђени исходи, садржаје у целини треба реализовати кроз вежбе – практичан рад, почев од планирања, графичког представљања замисли, преко извршавања радних операција до процене и вредновања. Реализацијом ових вежби ученици откривају и решавају једноставне техничке и технолошке проблеме, упознају примену природних законитости у пракси, формирају свест о томе како се применом технике и технологије мења свет у коме живе. Они уочавају како на околину техника утиче позитивно, а како понекад нарушава природни склад и како се могу смањити штетни утицаји на природно окружење чиме развијају свест о потреби, значају и начинима заштите животне средине.

Наставни предмет : ликовна култура

Циљ - да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практичан рад
оспособљава за комуникацију и решавање проблема и изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и
културној баштини свог народа.

Фонд часова – 72 годишње (2 недељно)

Наставна целина		Циљ/Исходи	Тип часа		Укупно	Месец реализације
			обрада	вежбање		
1.	ЛИНИЈА	-опише линије које уочава у природи,окружењу и уметничким делима; -пореди утисак који на њега остављају различите врсте линија; -гради линије различитих вредности комбинујући материјал,угао и притисак прибора/материјала; -користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; -црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту,утиске и памћење опаженог; -разматра,у групи,како је учио о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; -искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;	12	8	20	IX , X ,XI

2.	ОБЛИК	-пореди облике из природе,окружења и уметничких дела према задатим условима; -гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; -наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио жељени тон; -обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; -преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; -комбинује ритам,линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; -објесни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; -разматра,у групи,како је учио о облицима и где та занимања примењује; -искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;	22	8	30	XI , XII , I , II , III
		-тумачи једноставне визуелне информације; -објасни зашто је наслеђе култур важно				

Облици рада

- Фронтални, индивидуални, комбиновани, групни

Метод рада

- Дијалог, показивање, демонстрација, рад са уметничким делима...

3.	РИТАМ	-опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; -пореди утисак који на њега остављају различите врсте ритма; -гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или са одређеном намером; -користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуеног ритма; -разматра,у групи, како је учио о визуелном ритму и где та знања може применити; -направи самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; -искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;	6	10	16	III , IV , V
4.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	-пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; -обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму,линији, облику и материјалу; -изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом;	2	4	6	V , VI

Подручје рада и наставна средства

- Цртање, сликање, вајање са одговарајућим традиционалним и савременим средствима и материјалима.

Корелација

- Српски језик, музичка култура, биологија, историја, математика, техничко образовање...(сви предмети)

Врсте активности:

- Посматрање, опажање и предствљање повезаности живе и неживе природе;
- Развијање осетљивости за ликовне вредности, моторичке способности, естетско мишљење и критичку свест.

Образовни стандарди

- Означени су на следећи начин:

- ЛК (ликовна култура). Ниво. Област. Редни број стандарда.
- Ниво: 1 – основни, 2 – средњи, 3 – напредни
- Област:
- 1.Медији, материјали и технике визуелних уметности
- 2.Елементи, принципи и садржаји (теме, мотиви, идеје, ...) визуелних уметности
- 3.Улога, развој и различитост визуелних уметности
-
- Образовни стандарди по нивоима и областима:
- ЛК.1.1.1. – ЛК.1.1.2. – ЛК.1.1.3. – ЛК.1.2.3. – ЛК.1.3.1. - ЛК.1.3.3. – ЛК.1.3.4. ЛК.2.1.1. - ЛК.2.1.2. – ЛК.2.2.1. – ЛК.2.3.1.
- ЛК.3.1.1. – ЛК.3.1.2. – ЛК.3.2.2. - ЛК.3.2.3. – ЛК.3.2.4. – ЛК.3.3.3. – ЛК.3.3.4.

Начин праћења напредовања ученика:
- Упућивање ученика на самостално извођење замишљених идеја;
- Праћење културно-уметничких дешавања;
- Скупљање и прављење колекција и збирки;
- Активност ученика.

Уџбеник: уџбеник ликовне култур за V разред основне школе
Аутор Милутин Мићић
Издавач ЛОГОС

Напомена:
- Неки од часова вежбања биће усмерени на израду радова за ликовне конкурсе, по потреби, у зависности од самих услова конкурса.

Наставни предмет. Музичка култура

Ред.бр.	Назив наставне теме/целине/области	Увод	Обрада	Понављање утврђивање увежбавање	Систематизација	Евалуација самоевал.	Укупно	Стандарди
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ		5	33	5	2	45	МК. 1.1.1. МК. 1.3.1. МК. 2.1.3. МК. 1.3.2. МК. 3.1.1.

2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ			16			16	МК. 1.2.1. МК. 1.2.2. МК. 1.2.4. МК. 2.2.1. МК. 3.2.1.
3.	СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ			8	1	2	11	МК. 1.4.1. МК. 1.4.3. МК. 3.4.1.
Свега			**5**	**57**	**6**	**4**	**72**	

Циљеви и задаци

Циљеви

- развијање интересовања, музикалности и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање народне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима и припремање програма за културну и јавну делатност школе;
- упознавање занимања музичке струке.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- певају песме солмизацијом;
- обраде просте и сложене тактове;
- усвајају нове елементе музичке писмености;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- импровизују мелодије на задани текст;
- упознају звуке нових инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике.

МУЗИЧКА КУЛТУРА – образовни стандарди

Образовни стандарди су дефинисани за следеће области: Знање и разумевање, Слушање музике, Музичко извођење и Музичко стваралаштво.

Област	Ученик зна и уме		
	на основном нивоу	на средњем нивоу	на напредном нивоу
ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ	1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености 1.1.2. опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва.	2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота	3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	1.2.1. музичке изражајне елементе 1.2.2. извођачки састав 1.2.3. музичке жанрове 1.2.4. српски музички фолклор	2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) 2.2.2. препозна структуру одређеног музичког жанра	3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера 3.2.2. жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера 3.2.3. контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора
МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ	1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције 1.3.2. изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту		3.3.1. изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст		3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова 3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу. перформанс

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање

Време	Наставне области теме	Укупан број часова за тему	Обрада	Понављање и Утврђивање	Вежбање	Систематизација	Бр. Настав. Јединица за тему	Образовни стандарди
	Теоријска настава	4						
Јесењи период	Спортска игра (рукомет)	21	11	10				ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.
	Ритмика и плес	4	2	2				
Зимски период	Гимнастика	17	8	9				ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.19. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.19.

Садржај (наставне јединице)	Исходи	Стандарди	Активности, методе, облици	Средства	Евалуација, самоевал.
а) Певање песама - учење по слуху и учење песме са нотног текста различитог садржаја и расположења, народне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. Пожељно је повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета уколико је могуће (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...). б) Свирање - Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху и са нотног текста на инструментима Орфовог инструментаријума. - На основу искуства у извођењу музике, препознавање и свирање делова песама. в) Основе музичке писмености - Кроз обраду песама информативно стећи појам C-dur лествице, разлике између дура и мола, појам предзнака – повисилица, узмах и предтакт, такт 6/8, шеснаестина ноте у групи.	- развијање интересовања, музикалности и креативности - развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа - неговање способности извођења музике (певање/свирање) - усвајање музичког писма и појмова - подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике) - упознавање народне и уметничке музике свога и других народа - упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности - подстицање жеље за активнијим бављењем музиком - упознавање занимања музичке струке.	МК. 1.1.1. МК. 1.3.1. МК. 2.1.3. МК. 1.3.2. МК. 3.1.1.	- упознавање музичких дела - игре са певањем - певање песме по слуху и са нотног текста - измишљање разних ритмичких и мелодијских целина - свирање и певање - извођење песама на инструментима Орфовог инструментаријума - утврђивање музичког речника у вези са јачином, брзином, брзином и постепеним динамичким прелазима из тишег у јаче и обрнуто - савлађивање тонских висина - усвајање музичког писма и појмова - проблемско повезивање са садржајима осталих предмета - извођење песама на мелодијским инструментима	Уџбеник Инструмент којим се наставник служи Дечји музички инструменти	Посматрање праћење ангажовања ученика продукти ученикових активности белешке задовољство ученика на часу
Корелација: Српски језик Биологија					

Пролећни период	Атлетика	20	9	11				ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.5. ФВ.1.1.6. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
	Мерење соматског статуса	6	6					ФВ.1.1.24. ФВ.1.1.25.
		72						

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**72 часа + 54 часа** (обавезне физичке активности ученика)

ОБЛАСТ/ТЕМА	**ИСХОДИ** **По завршетку теме ученик ће бити у стању да:**	**САДРЖАЈИ**
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	– примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	**Обавезни садржаји** Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика	– комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу – доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	**Обавезни садржаји** Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта

			Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) **Препоручени садржаји** Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг Бацање „вортекс-а” Тробој
	Спортска гимнастика	– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри – процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	**Обавезни садржаји** Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон **Препоручени садржаји** Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок Коњ са хватаљкама Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав)
	Основе тимских и спортских игара	– користи елементе технике у игри – примењује основна правила рукомета у игри – учествује на унутародељенским такмичењима	**Обавезни садржаји** **Рукомет/минирукомет:** Основни елементи технике и правила; – вођење лопте, – хватања и додавања лопте, – шутирања на гол, – финтирање, – принципи индивидуалне одбране – основна правила рукомета/минирукомета Спортски полигон **Препоручени садржаји** Напредни елементи технике, тактике и правила игре: – хватања котрљајућих лопти, – дриблинг,

			– шутирања на гол, – финтирање, – основни принципи колективне одбране.
	Плес и ритмика	– изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу – игра народно коло – изведе кретања у различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	**Обавезни садржаји** Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац” Народно коло из краја у којем се школа налази Основни кораци друштвених плесова **Препоручени садржаји** Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Сложенији скокови кроз вијачу
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	Физичко вежбање и спорт	– објасни својим речима сврху и значај вежбања – користи основну терминологију вежбања – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама – примени мере безбедности током вежбања – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање – примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама – навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности	Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта

		– прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом” – примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама – препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту – направи план дневних активности	Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности
	Здравствено васпитање	– наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље – разликује здраве и нездраве начине исхране – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. – примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања – препозна врсту повреде – правилно реагује у случају повреде – чува животну средину током вежбања	Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: – значај прве помоћи, – врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Биологија

Географија

Музичка култура

Ликовна култура

Информатика

Математика

Српски језик

Циљ и исходи предмета се остварују кроз наставу физичког и здравственог васпитања (у трајању од 2 школска часа недељно) и обавезне физичке активности сваког ученика (у трајању од 1,5 школски час недељно). Програм петог разреда базиран је на континуитету усвојених знања, вештина, ставова и вредности из првог циклуса основног образовања и васпитања.

Настава физичког и здравственог васпитања усмерена је према индивидуалним разликама ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада.

Где је неопходно, програмске садржаје потребно је реализовати према полу.

Обавезни организациони облици рада:

А. часови физичког и здравственог васпитања;

А1. обавезне физичке активности ученика;

Остали облици рада (ванчасовне и ваншколске активности):

Б. слободне активности – секције,

В. недеља школског спорта,

Г. активности у природи (кросеви, зимовање, летовање – кампповање...),

Д. школска и ваншколска такмичења

Ђ. корективно-педагошки рад.

ОБАВЕЗНИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА

А. Часови физичког и здравственог васпитања

Наставне области:

И. Физичке способности

На свим часовима као и на другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на:

– развијање физичких способности које се континуирано реализује у уводном и припремном делу часа путем вежби обликовања. Део главне фазе часа може се користи за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који наставна тема има на њихов развој. Методе и облике рада наставник бира у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад;

– подстицање ученика на самостално вежбање;

– учвршћивање правилног држања тела.

Програм развоја физичких способности је саставни део годишњег плана рада наставника.

Праћење, вредновање и евидентирање физичких способности ученика спроводи се на основу Приручника за праћење физичког развоја и развоја моторичких способности ученика у настави физичког васпитања, (Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2016).

ИИ. Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Усвајање моторичких знања, умења и навика, остварује се кроз примену обавезних и препоручених програмских садржаја атлетике, гимнастике, спортских игара, плеса, ритмичке гимнастике, пливања, примењујући основне дидактичко-методичке принципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода.

Усвојена знања, умења и навике треба да омогуће ученицима њихову примену у спорту, рекреацији и специфичним животним ситуацијама.

Стицање знања, умења и навика је континуирани процес индивидуалног напредовања ученика у складу са његовим психо-физичким способностима.

Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се вежбања слична али лакша од предвиђених или предвежбе.

Уколико ученик не достигне предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигне у наредном периоду.

Усавршавање неких моторичких задатака је континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд.).

У раду са напреднијим ученицима реализују се препоручени садржаји или садржаји из наредних разреда. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за поједине спортове.

ИИИ. Физичка и здравствена култура

Достизањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком васпитању, спорту, рекреацији и здрављу.

Посебно планиране и осмишљене информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу.

Ова наставна област остварује се кроз све организационе облике рада у физичком и здравственом васпитању и обухвата: формирање правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препознавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у

физичком вежбању, рекреацији и спорту; развијање креативности у вежбању; очување животне средине, као и развијање и неговање здравствене културе ученика.

Поред наведеног у овој области потребно је радити на: неговању патриотских вредности (народне традиције и мултикултуралности); формирању правилног односа према различитостима, чувању материјалних добара, неговању друштвених вредности итд.

Значај **ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА** за пети разред:

РУКОМЕТ

ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра рукомет примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.

САДРЖАЈ:

Основни елементи технике: вођење лопте „јачом“ руком у месту и праволинијском кретању умереном брзином; бацање (додавање) лопте тзв. „кратким замахом“ изнад висине рамена; хватање лопте у висини груди; бочни („шасе“) шут.

Неопходна правила: три корака, три секунде, три метра, грешке (искључења), прекршаји (ношена лопта, преступ), извођење аута.

Тактика: игра на два гола.

ФВ.1.1.2. Зна функцију рукомета, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.

ГИМНАСТИКА

Напомена: Стандарди у подобласти Вежбе на справама и тлу проверавају се у дисциплинама: вежбе на тлу, вежбе на једној справи у вису и упору, прескок.

Вежбе на тлу

ФВ.1.1.11. Ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу.

САДРЖА Ј:

Основне вежбе на тлу: колут напред и колут назад из чучња до чучња, колут напред преко препреке – одразом, без изразите фазе лета, став о шакама уз помоћ, премет странце упором у „бољу” страну, мост из лежања на леђима, вага претклоном и заножењем на левој и на десној нози.

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

Прескок

ФВ.1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

Греда

ФВ.1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди.

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

АТЛЕТИКА

Техника трчања

ФВ.1.1.3. Ученик/ученица правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат.

ФВ.1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Скок удаљ

ФВ.1.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока.

ФВ.1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Скок увис

ФВ.1.1.7. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице.

ФВ.1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Бацање кугле

ФВ.1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.

ФВ.1.1.10. Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.

ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА

ФВ.1.1.24. Ученик/ученица правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела.

ФВ.1.1.25. Зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби

обликовања и њихову

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: верска настава- православни катихизис

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	**7**
Годишњи фонд часова	**36**
За обраду новог градива	**22**
За друге типове часа	**14**

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду	За утврђивање/ понављање
1.	Увод	1	/	1
2.	Религија и култура старог света	3	2	1
3.	Откривење – свет Библије	4	2	2
4.	Стварање света и човека	7	4	3
5.	Старозаветна историја спасења	7	5	2
6.	Закон Божији	4	3	1
7.	Месијанска нада	8	6	2
	Евалуација	2	/	2
	Укупно часова	**36**	**22**	**14**

Циљ и задаци

Циљ верске наставе јесте да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Ученици треба да упознају веру и духовне вредности сопствене, историјски дате цркве или верске заједнице у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Задаци верске наставе су да код ученика:

- развија отвореност и однос према Богу, другачијим и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;

- развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину божју и за себе;

- развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваривању сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;

- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;

- изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Биологија
5. Ликовна култура
6. Музичка култура
7. Грађанско васпитање

Наставни предмет: грађанско васпитање

Наставне методе: монолошка, дијалошка, текст метода, метода показивања;
Наставна средства: табла, креда, плакати, анкетни листићи, интернет;
Облици рада: индивидуални, фронтални, групни;
- један час недељно;

Број наст. теме	Назив наставне теме	Предвиђен број часова за тему
I	Упознавање са основним елементима програма	6

II	Сагледавање услова школског живота	4
III	Избор проблема на коме ће се радити	1
IV	Сакупљање података о изабраном проблему	8
V	Активизам и партиципација – план акције	12
VI	Јавна презентација плана акције	1
VII	Осврт на научено – евалуација програма	4
		36

Циљ наставе и учења *грађанског васпитања* је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Начин остваривања програма:

Програм наставног предмета *грађанско васпитање,* у другом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по моделу спирале и оријентисан је на остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу онога што су стекли учећи овај предмет. Они представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика у четири области (*Људска права, Демократско друштво, Процеси у савременом свету* и *Грађански активизам)* које се налазе у свим програмима другог циклуса. Теме по областима се спирално развијају што значи да се постојећи садржаји из разреда у разред проширују и продубљују, а многи исходи се надограђују или се, ако је у питању вештина, унапређују. Типичан пример таквог исхода су они који се односе на комуникацију. Активно слушање и конструктивно реаговање су исходи који се постепено унапређују кроз бројне активности и садржаје. Слично је и са јачањем осетљивости за потребе и права других, препознавање дискриминације и многе друге исходе који се не могу брзо и лако остварити обрадом само једног програмског садржаја. Све четири области су једнако важне, а наставник их, у непосредном раду са ученицима, интегрише јер између њих постоји природна веза.

Начин праћења напредовањ ученика:

Чињеница да се предмет описно оцењује не умањује потребу да се континуирано прати напредовање ученика у достизању исхода које започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његово даље напредовање. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. *Грађанско васпитање* пружа изузетну могућност за неговање саморефлексије (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстицање саморегулације процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања и планирања како да се остваре.

Наставни предмет: немачки језик

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
Mein Profil	8	9	8	6	5						11	25	36
Meine Schule					1	8	8	7	8	4	10	26	36

Укупно:	8	9	8	6	6	8	8	7	8	4	21	51	72

Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Начин остваривања програма:

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;

- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;

- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;

- битно је значење језичке поруке;

- знања ученика мере се јасно одређеним **релативним** критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;

- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;

- наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;

- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;

- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;

- наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја;

- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;

- уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;

- учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;

- рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;

- за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Наставне методе: Монолошка, дијалошка, вербално текстуална, демонстративно илустративна, аудитивна, анализа текста
Наставна средства: Књига, свеска, табла, креда, фломастер, цд плејер, картице, интернет
Облик рада: Фронтални, индивидуални, рад у пару, рад у групи
Циљеви и задаци-се разликују од лекције до лекције
Начин праћења-евалуација и самоевалуавија ученика, усмено и писмено
Врсте активности-читање, слушање, изговор, глума, погађање

Праћење напредовања ученика

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових

комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик - наставник, као и ученик – ученик.

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Слободне наставне активности

Временска структура годишњег програма
ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Р.бр. наст. теме	Месец	Р.бр. нас. јед.	Назив наставне јединице
ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ЧОВЕКА У ПРИРОДИ	септембар	1.	Основни појмови из области животне средине.
		2.	Утицај човека на животну средину.
		3.	Концепт одрживог развоја.
		4.	Природна равнотежа.
	октобар	5.	Спровођење акција у заштити и очувању животне средине.
		6.	Спровођење акција у заштити и очувању животне средине.
		7.	Вођење сопствене економије и економије природе.
		8.	Вођење сопствене економије и економије природе.
		9.	Квалитетан и здрав стил живота.
СТВА (РЕСУРСИ) И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ	новембар	10.	Природни ресурси.
		11.	Природна богатства – подела и значај
		12.	Обновљиви извори енергије – ветар и сунце
		13.	Обновљиви извори енергије – биомаса и геотермални извори.
	децембар	14.	Обновљиви извори енергије – хидроцентрале.
		15.	Необновљиви извори енергије – нафта и угаљ.
		16.	Необновљиви извори енергије – гас.
ПР ИР О Д	јан уа	17.	Дрво као природни ресурс.

		18.	Метали, руде, дијаманти и минерали као необновљиви ресурси.
		19.	Жива бића као природни ресурс.
	фебруар	20.	Одрживо коришћење ресурса.
ИЗВОРИ И ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ		21.	Појам, извори и врсте загађивања.
		22.	Физичко загађивање животне средине.
		23.	Хемијско загађивање животне средине.
	март	24.	Глобално загревање и последице
		25.	Киселе кише и ерозија земљишта.
		26.	Озонске рупе и последице.
		27.	Смањење загађења од отпада. Рециклажа.
БИОДИВЕРЗИТЕТ – БИОЛОШКА РАЗНОВРСНОСТ	април	28.	Дефиниција и појам биодиверзитета.
		29.	Угрожавање биодиверзитета.
		30.	Модерна пољопривреда и њени негативни утицаји.
	мај	31.	Органска пољопривреда као решење.
		32.	Храна из органске баште – будућност.
		33.	Нестајање врста – интродукција страних врста.
		34.	Нестајање врста - прекомерни лов и риболов.
	јуни	35.	Нестајање врста – трговина заштићеним и угроженим врстама,
		36.	Заштита угрожених врста и њиховог станишта.

Циљ и задаци

Циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, усвајање и примена концепта одрживог развоја и остваривање образовања о квалитету живота.

Задаци наставе предмета чувари природе су да ученици:

развијају образовање за заштиту животне средине;

развијају вредности, ставове, вештине и понашање у складу са одрживим развојем;

развијају здрав однос према себи и другима;

умеју да на основу стечених знања изаберу квалитетне и здраве стилове живота;

примењују рационално коришћење природних ресурса;

препознају изворе загађивања и уочавају последице;

стичу способност за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;

развијају радозналост, активно учествовање и одговорност;

поседују развијену свест о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине, природе и биодиверзитета.

Начин остваривања програма:

Садржаји програма изборног предмета чувари природе имају тенденцију појачаног развијања знања у односу на први циклус, програмски континуитет и даљу развојну концепцију заштите животне средине и одрживог развоја.

Наведени садржаји програма поред основног теоријског приступа поседују и активан приступ који је усмерен ка практичној реализацији ван учионице и ка изради малих пројеката. Овако конципиран програм даје велике могућности наставницима и ученицима да га на креативан начин реализују сходно условима, могућностима и времену.

Улога наставника је да уз примену различитих метода рада подстичу и усмеравају интересовање и креативност ученика у покушају да самостално објасне узроке и последице човековог дејства на животну средину.

Оперативна разрада програмских садржаја препуштена је наставницима који сами креирају време, место извођења и број часова за одређене теме.

Наставни предмет: хор и оркестар

Оријентациони план рада :

<u>Септембар</u>: разврставање ученика по гласовима;

<u>Окотбар</u>: рад на дисању и вокализама за распевавање, народним песмама;

<u>Новембар и децембар</u>: учење композиција за Светосавску свечаност;

<u>Јануар</u>: увежбавање програма за Светосавску свечаност;

<u>Фебруар и март</u>: учење и увежб. забавних и народних песама за приредбу поводом Дана школе;

<u>Април, мај, јуни</u>: учење и увежб. забавних песама за разне приредбе (испраћај осмака, пријем првака и слично)

Прво полугодиште I		Друго полугодиште II	
Септембар	4	Јануар	4
Октобар	4	Фебруар	4
Новембар	4	Март	4
Децембар	4	Април	4
		Мај	4
		Јун	
УКУПНОI:	16	УКУПНО II:	20
УКУПНО I +II:	36		

Циљ и задаци

Општи циљ наставе изборног предмета *хор* и *оркестар* је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Остали циљеви и задаци су:

да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима;

да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање;

да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука;

да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); да развија критичко мишљењ

Допунска настава из српског језика

Током школске године раде се вежбе везане за градиво:

ПЕТИ РАЗРЕД:

- Именице, пађежи, придеви, заменице, бројеви, све непроменљиве врсте речи, глаголи и делови реченице.
- Одређивање књ.рода и врсте, строфа, стих, врста строфе, рима, врста риме, стилске фигуре(ономатопеја, персонификација, поређење, апострофа, епитет), врсте текста,.
- Правописне норме: велико слово, тачка, зарез, писање речце нај , не и ли, наводници.

План рада допунске и додатне наставе математике

Допунска настава из математике се планира једном или два пута недељно у предчасу из датих области по разредима у зависности од потребе:
(V разред)

- Природни бројеви и дељивст;
- Основни појмови геометрије;
- Угао;
- Разломци;
- Осна симетрија.
- **Додатна настава** обухвата проширивање знања из редовних области као и припрему ученика за такмичење. У оквиру додатне наставе решаваће се задаци на напредном нивоу груписани по темама које се обрађују по редовном плану и програму, задаци са такмичења и разни сложени задаци.Додатна настава из математике ће се одржавати у предчасу или после часова блок настава по договору са заинтересованим ученицима.

Допунска настава из енглеског језика

План рада допунске наставе-када ученик дође на допунску наставу изјасни се шта му није јасно и где му је потребна помоћ, тако да то не може да се планира унапред.

Годишњи план **допунске наставе** из историје

Допунска настава ће се одвијати сваке недеље. Ученици 5. и 6. разреда радиће одвојено од ученика 7. и 8. разреда.

1. Како учимо историју? (вежбање)
2. Хронологија (решавање задатака)
3. Праисторија (цртање табеле).

4. Стари Исток (цртање историјске карте).
5. Стари Исток (издвајање најбитнијих појмова и појава)
6. Стара Грчка (објашњавање појмова).
7. Грчки полиси (решавање задатака).
8. Ратовање V века пре наше ере (одговарање на питања).
9. Грчка култура (илустровање).
10. Хеленизам (решавање задатака).
11. Хеленизам (решавање задатака).
12. Постанак Рима (илустровање).
14. Пунски ратови (увежбавање уз историјску карту).
15. Провинције (објашњавање појма и илустровање).
16. Рим у доба царства (писање теза).
17. Хришћанство (разговор).
18. Пад Западног римског царства (увежбавање уз историјску карту)

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 5. РАЗРЕД

Број теме	**Назив теме**	**Број часова**
1.	Увод	1
2.	Васиона и Земља	3
3.	Планета Земља	5
3.	Планета Земља	9
	Укупно часова	18

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Програм рада одељењског старешинства за пети разред

СЕПТЕМБАР

- Информисање о болести Ковид 19 и мерама заштите
- „Чувам те“ информисање о платформи за заштиту ученика од насиља
- организовање првог састанка одељењске заједнице на којој ће се извршити избор и конституисање руководства
- дефинисање правила понашања и последице кршења правила
- адаптација – прелазака са разредне на предметну наставу
- учење- учења- педагог

ОКТОБАР

- Дечија недеља-подржавање акција из плана Дечије и спортске недеље
- Каква смо ми одељењска заједница- анализа
- Обележавање Дана заштите од трговине људима 18.10.
- Како треба учити- педагог
- Радионица: насиље се дешава

НОВЕМБАР

- Анализа успеха ученика на крају првог квартала: по битним критереијумима, успех у учењу, ученици који имају потешкоће
- Учешће у акцији : Месец новембар- месец лепих порука
- Развијање свести о правилном коришћењу интернета
- Психо-емотивне промене у пубертету- телесни развој, психосоцијални развој

ДЕЦЕМБАР

- Васпитање за правилну исхрану7 култура живљења
- Анализа успеха у првом полугодишту
- Дружење и учење за време зимског распуста.

ЈАНУАР

- Анализа успеха у првом полугодишту, припреме за школску славу Светог саву
- Саветодавни разговор са ученицима који показују посебне склоности у раду- значај учешћа на такмичењима
- Саветодавни разговор са ученицима у раду и учењу- да ли смо принципијелни“зато што те волим , не могу да ти дозволим да грешиш“

ФЕБРУАР

- Развијање потреба ученика за културне и образовне вредности
- Неговање културе понашања код ученика
- Договор око учешћа у школским такмичењима и прослави Дана школе
- Дан розих мајица- задња среда фебруара- обележавање Међународног дана борбе против вршњачког насиља

- МАРТ
- Осми март- Дан жена. Однос деце према родитељима
- Развијање свести о правилном коришћењу интернета на учење и самоучење
- Правила понашања ученика
- Организовање саветодавне помоћи ученицима која показују тешкоће у раду

АПРИЛ

- Анализа успеха на трећем класификационом периоду
- Обележавање дана планете Земље
- Здравствено предавање патронажне сестре на тему болести зависности- пушење

МАЈ

- Које особине красе наш колектив (хармонија/дисхармонија у колективу)
- Припреме за екскурзију
- О пријатељству и љубави- однос љубави и стваралаштва

ЈУН

- Анализа успеха на крају школске године
- Договор о раду за наредну школску годину

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А

Р Е Ц И Т А Т О Р С К Е И Д Р А М С К Е С Е К Ц И Ј Е

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	„Бој на Косову“ Љубомир Симовић	2	3	5
2.	Дикција и рад са микрофоном	1	2	3
3.	Светосавска академија	2	10	12
4.	Обележавање Светског дана поезије (отворени час)	2	3	5
5.	Основни ел.драмског текста; улога суфлера-шаптача	1	2	3
6.	Прослава Дана школе	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:

Орнела Влашић- Ловрић

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А С Е К Ц И Ј Е
„М Л А Д И Г Р А М А Т И Ч А Р“

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	Функција речи у реченици; Структура реченице	1	4	5
2.	Падежни систем	1	2	3
3.	Фонетика	2	3	5
4.	Развој српског језика; о Раду Вука Стефановића Караџића	1	2	3
5.	Сложена реченица: независна и зависна сложена реченица	2	10	12
6.	Врсте речи	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:
Предраг Ловрић

ГОДИШЊИ ПЛАН СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ- ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

Редни број активности По месецима	**Садржај рада**	**Број часова**
1. СЕПТЕМБАР	Зоне старих цивилизација и развој географске науке	2
2. ОКТОБАР	Посета планетаријуму	2
3 ОКТОБАР	Посета опсерваторији	2
4 НОВЕМБАР	Мерења на карти, употреба компаса	3
5. ДЕЦЕМБАР	Прикупљање различитих узорака стена, класификација	3
6. МАРТ	Обилазак оближњих морфолошких облика (планина, брдо, обала...)	2
7.АПРИЛ	Географски приказ одређеног рељефа (реферат)	2
8. МАЈ	Посета Заводу за заштиту природе	2
	Укупно часова	18

План рада саобраћајне секције

Шта знаш о саобраћају				
Садржаји програма	**Бр. часова**	**Активности у образовном раду**	**Начин и поступци реализације**	**Циљеви и задаци садржаја програма**
Пешак у саобраћају	1	- Формирање секције, - упознавање са планом рада секције, - упознавање основних правила учешћа пешака у саобраћају,	- фронтални, - презентација садржаја.	- упознавање ученика са секцијом и планом рада, - ученик зна основна правила учешћа пешака у саобраћају.
Саобраћајни знаци	2	- Упознавање са врстама саобраћајних знакова, - Преглед саобраћајних знакова и њиховог значења.	- Презентације, - слике, - израда паноа	- ученик зна да разликује врсту саобраћајног знака, - Ученик распознаје на основу слике значење саобраћајног знака.
Регулација саобраћаја	2	-Упознавање врста регулације саобраћаја, -Презентовање различитих облика регулације саобраћаја.	-Презентације, -слике,	- Ученик познаје начине регулације саобраћаја, - Ученик на раскрсници разуме регулацију саобраћаја.
Саобраћајна правила, прописи и безбедност	2	-Презентовање најважнијих саобраћајних прописа, -Упознавање са безбедношћу свих учесниика саобраћаја	-презентација, -излагање.	Ученици се упознају са најважнијим правилима

				учешћа у саобраћају
Бициклисти у саобраћају	2	Излагање основних правила учешћа бициклиста у саобраћају	- презентација - излагање	Ученик се упознаје са правилима вожње бицикла у саобраћају
Полигон спретности	6	- Упознавање са полигоном спретности - увежбавање вожње на полигону спретности	Практична вожња бицикла	-Ученик упознаје полигон спретности, -Ученик разликује препреке на полигону спретности, -Ученик зна како правилно да пређе одређен део полигона.
Саобраћајни тестови	3	Вежбање израде саобраћајних тестова за школско такмичење ,, Шта знаш о саобраћају "	- рад са тестовима - рад са софтверима	- Упознавање ученика са саобраћајним тестовима, -Ученик зна како се правилно одговара на питања у тесту. -Ученик повезује стечена знања кроз одговоре на питања у тесту.

Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, каснијег укључивања у школовање, недовољног познавања језика и других разлога потребна додатна образовна подршка. Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања таквих ученика у редован образовно-васпитни рад и њихово осамостаљивање у вршњачком колективу. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже: 1) дневни распоред активности часова наставе у одељењу; 2) дневни распоред рада са лицем које пружа додатну подршку и учесталост те подршке; 3) циљеве образовно-васпитног рада; 4) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање; 5) програм по предметима, у коме је прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу, а који у раду са додатном подршком; 6) индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада. Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине одељењски старешина и предметни наставници, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика. Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

ШЕСТИ

РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: српски језик

ОБЛАСТ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	7	9	7	5	4	3	6	5	3	1	23	27	50
2.	КЊИЖЕВНОСТ	5	6	6	6	3	8	4	8	7	5	47	11	58
3.	КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5	5
4	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1	3	3	4	4	1	5	2	6	2	1	30	31
УКУПНО		**17**	**18**	**16**	**15**	**11**	**12**	**16**	**15**	**16**	**8**	**71**	**73**	**144**

	ОБЛАСТ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	ЈЕЗИК	Ученик развија: – компетенцију за учење; – компетенцију за решавање проблема; – комуникацију; – компетенцију за рад с подацима и информацијама; – компетенцију за сарадњу; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - повезује граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; - разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; - разликује врсте гласовних прмена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; - одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик;

			- препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; - разликује реченице по комуникативној функцији; - доследно примењује правописну норму; - користи правопис (школско издање); - правилно изговара речи водећи рачуна о дужини; - разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.
2.	КЊИЖЕВНОСТ	Ученик развија: – компетенцију за одговорно учешће у демократском друштву; – компетенцију за учење; – комуникацију; – естетичку компетенцију; – компетенцију за рад с подацима и информацијама; – компетенцију за сарадњу; – компетенцију за решавање проблема; – компетенцију за одговоран однос према здрављу; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - препознаје и повезује књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; - чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; - одреди род књижевног дела и књижевну врсту; - прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; - разликује ауторску приповетку од романа; - анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); - уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; - препознаје етапе драмске радње (заплет и расплет); - разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; - разликује облике казивања; - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; - анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; - анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; - препозна хумор у књижевном делу; - разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона;

			- илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; - уважава националне вредности; негује културноисторијску баштину; - препоручи књижевно дело уз кратко образложење; - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; - користи електронски додатак уз уџбеник;
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Ученик развија: – компетенцију за одговорно учешће у демократском друштву; – комуникацију; – естетичку компетенцију; – компетенцију за рад с подацима и информацијама; – компетенцију за сарадњу; – компетенцију за решавање проблема; – компетенцију за одговоран однос према здрављу; – компетенцију за одговоран однос према околини; – дигиталну компетенцију.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; - разликује и гради аугментативе и деминутиве; - саставља обавештење, вест и кратак извештај - разуме основна значења књижевног и неуметничкогтекста; - проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; - драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста - говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; - изражајно чита обрађене књижевне текстове.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

ЦИЉ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског књижевног језика

- упознавање језичкох појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца)
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног и истраживачког)
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова
- упознавање , читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавањена самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне), поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм)
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и поштује
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, драмска, рецитаторска, новинарска секција итд.)
- васпитање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- развијање патриотизма и васпитање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ:

- усмено и писмено изражавање;
- слободно изражавање;
- гледање филмова;
- слушање дискова;
- гледање ТВ емисија;
- читање;
- праћење културно-уметничких догађаја;

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА:

- активан рад на часу;
- писмене вежбе;
- говорне вежбе;

- рецитовање;
- тестови;
- контролни задаци;
- правописни диктати;
- лексичке и ортоепске вежбе;
- узимање учешћа у културно- уметничким догађајима;
- константно проверавање технике писања и читања са разумевањем;

Наставни предмет: енглески језик

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега	
Иницијални тест	●											1	1	
Стартер-школа	●										3	6	9	
Људи	●	●									4	6	10	
Слободно време			●								2	4	6	
Места				●							3	1	4	
Писмени задатак				●							1	2	3	
Полугодишњи тест				●								1	1	34
Места					●							3	3	
Храна						●	●				3	6	9	
Прославе							●				3	6	9	
Одмор								●	●		4	3	7	
Свет									●		3	3	6	
Писмени задатак									●	●	1	2	3	
Завршни тест										●		1	1	38
Укупно:											27	45	72	

Циљеви и задаци
Увећање вокабулара, ослобађање у комуникацији, упознавање са новим културама и обичајима, да стекну свест о сопственом напредовању и да се оспособе да се споразумеју на енглеском језику кроз слушање, читање, писање и превођење.

Методе рада
Монолошка, дијалошка, вербално текстуална, демонстративно илустративна, аудитивна, анализа текста, драмске активности

Облици рада
Фронтални, индивидуални, рад у групи, рад у пару

Врсте активности
Слушају, пишу, читају, увежбавају, глуме, раде задатке, певају

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остварива- ња и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао на- ставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би настав- ници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалу- ација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праће- ње ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученич- ких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса на- ставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењива- њем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетен- ција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усво- јеност лексичких садржаја и језичких структура, примена право- писа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати уче- ницима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају пози- тивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – настав- ник, као и ученик – ученик.

Наставни предмет: историја

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ/ СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**Епоха средњег и новог века**	6										4	2	6
2.	**Стварање Европе**	2	9	6								9	8	17
3.	**Врхунац Европе у средњем веку**			2	6	6	8	6				16	12	28
4.	**Нова Европа и почетак модерног доба**							3	6	8	4	10	11	21
УКУПНО		8	9	8	6	6	8	9	6	8	4	39	33	72

Циљ наставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности стекне основна историјска знања и конпетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно – историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Наставни предмет: **Географија**

ОБЛАСТ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ-ВАЊЕ	ОСТАЛИ ТИПОВИ ЧАСА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Друштво и географија	x										1	1		2
2.	Географска карта	x	x									7	4	1	12
3.	Становништво		x	x								6	3		9
4.	Насеља			x	x							5	2		7
5.	Привреда				x	x	x					12	5	1	18
6.	Држава и интеграциони процеси							x	x			7	3	1	11
7.	Географија Европе								x	x	x	9	3	1	12
											Укупно:	**47**	**21**	**4**	**72**

Редни број теме		Назив теме	Образовни стандарди	Образовни исходи	Број часова за обраду	Понављање, утврђивање, систематизација	Укупан број часова
I		УВОД У ПРОГРАМ	ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	- успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;	1	-	1

II		ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.	- одређује математичко географски полажај на Земљи; - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; - оријентише се користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	1	1	2
III		ГЕОГРАФСКА КАРТА	ГЕ 1.1.1. ГЕ 1.1.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 2.1.1. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.		8	7	15
IV		СТАНОВНИШТВО	ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.3.1.	- доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; - анализира различита обележја становништва;	5	5	10
V		НАСЕЉА	ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.3.1.	- анализира географски положај насеља; - доводи у везу типове насеља са структурама светског становништва;	4	3	7
VI		ПРИВРЕДА	ГЕ 1.3.2. ГЕ 1.4.2. ГЕ 2.2.2. ГЕ 2.4.2. ГЕ 3.3.2. ГЕ 3.4.2.	- уз помоћ карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;	8	5	13
VII		ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	ГЕ 2.3.2. ГЕ 2.4.1.	- представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света;	8	5	13
VIII		ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	ГЕ 1.4.2. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.4.2. ГЕ 3.4.2.	- објасни како се формирају географске регије; - илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе;	6	5	11
		Укупно			41	31	72

ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	8	10	8	7	3						16	20	36
2.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ					2	8	6				8	8	16
3.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА							2	4			3	3	6
4.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА								2	4		3	3	6
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ									4	4	4	4	8
УКУПНО		8	10	8	7	5	8	8	6	8	4	34	38	72

ПРЕДМЕТ: Математика

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	12	6									9	9	18
2.	ТРОУГАО		10			11	3					11	13	24
3.	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ		1	16	16		5	10				18	30	48
4.	ЧЕТВОРОУГАО							4	14	4		8	14	22
5.	ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА									11	5	6	10	16
А	ОБНАВЉАЊЕ	4											4	4
Б	ПРИПРЕМА, ИЗРАДА И ИСПРАВКА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА		2	1	2	1		3			3		12	12
УКУПНО		16	19	17	18	12	8	17	14	15	8	52	92	144

ВАСПИТНИ ОБРАЗОВНИ ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ

Циљ наставе математике у основној школи да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и математичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа , као и да :

- Оспособи ученике да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
- Оспособи ученике да изразе и образложе своје мишљање и дискутују са другима;
- Развије мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје;
- Осигура да ученици усвоје елементарна и математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у приириди и друштву;
- Оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе;
- Представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање;
- Доприноси развијању менталних способности , формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика .

Задаци наставе математике јесу :

- Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставематематике сврха,циљеви и задаци образовања,као и циљеви наставе математике буду у пуној мери реализовани;
- Нумеричко описивање ради успешног бављења било којом професијом и остваривања квалитета живота;
- Стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи,друштву и свакодневном животу;
- Стицање основне математичке културе за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима људске делатности(математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивње у рад ;
- Развијање ученикових способности посматрања,опжања и логичког ,критичког,аналитичког и апстрактног мишљања;
- Развијање културних,радних,етичких и естетичкох навика ученика,као и пробуђивање математичке радозналости;
- Стицање способности изражавања математичким језиком,јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- Усвајање основних чињеница о скуповима ,релацијама и пресликавањима;
- Савлађивање основних операција са природним ,целим ,рационалним и реалним бројевима ,као и усвајање основних својстава тих операција;
- Упознавање најважнијих геометријских објеката: линија ,фигура и тела , разумевање њихових узајамних односа;
- Оспособљавање ученика за прецизност у мерењу ,цртању и геометријским конструкцијама;
- Припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- Изражавање позитивних особина ученикове личности,као што су : систематичност,упорност,тачност,уредност,објективност,самоконтрола и смисао за самостални рад;
- Стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

ОБЛИК РАДА:

- Излагање садржаја теме
- Колективан рад
- Индивидуални рад
- Праћење рада ученика
- Рад у пару
- Групни

МЕТОДА РАДА:

- Вербално-текстуална
- Демонстративна
- Решавање проблема
- Учење путем открића
- Илустративна

ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА:

- Посматрање
- Испитивање
- Ученички радови
- Домаћи задаци
- Тестирање
- Самопроцењивање
- Продукти ученичких радова

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	РАЧУНАРСТВО	4	5	4	1							12	2	14
2.	ИКТ				2	2	4	3				9	2	11
3.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ							2	3	4	2	9	2	11
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**3**	**2**	**4**	**5**	**3**	**4**	**2**	**30**	**6**	**36**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
	РАЧУНАРСТВО	-математика -енглески језик -техника и технологија	По завршеној теми / области ученик ће бити у стању да: − наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема − креира једноставан рачунарски програм увизуелном окружењу − сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби − користи математичке операторе за израчунавања − објасни сценарио и алгоритам пројекта − анализира и дискутује програм − проналази и отклања грешке у програму
1.	ИКТ	-математика -енглески језик -техника и технологија	Позавршеној теми / области ученик ћ ебити у стању да: − наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу − правилно користи ИКТ уређаје − именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја − прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса − прилагоди радно окружење кроз основна подешавања

			− креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално исараднички) − креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) − примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа − креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања(самостално и сараднички) − сачува и организује податке − разликује основне типове датотека
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	-математика -енглески језик -техника и технологија	По завршеној теми / области ученик ће бити у стању да: − реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; − доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине − разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету − реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета − приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај − информацијама на интернету приступи критички − спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету − објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја − препознаје ризик зависности од технологије и доводига у везу са својим здрављем − рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету

Циљ учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Начин остваривања програма:

Програм наставе и учења информатике и рачунарства, у другом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по спиралном моделу и оријентисан је на остваривање исхода. Исходи су јасни и прецизни искази о томе шта ученик зна, да уради и вредносно

процени по завршетку процеса учења. Наставни програм предмета информатика и рачунарство се састоји из три тематске целине: Информационо-комуникационе технологије (скр. ИКТ), Дигитална писменост и Рачунарство.

Да би сви ученици остварили предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и према њима планира и прилагођава наставне активности. Наставник треба да осмисли активности тако да укључују практичан рад уз примену ИКТ-а, повезивање различитих садржаја из других тема унутар самог предмета, као и са другим предметима. Пожељно је да планиране активности ученика на часу прати сажето и јасно упутство за реализацију задатка, уз евентуалну претходну демонстрацију поступка од стране наставника. Оставити простор за ученичку иницијативу и креативност – кроз дискусију са ученицима одабирати адекватне алате, концепте и стратегије за реализацију одређених активности. У току реализације планираних активности радити на успостављању и неговању навика и понашања као што су поступност, аналитичност, истрајност, самосталност у раду, али и спремност на сарадњу и одговоран приступ тимском раду.

Достизање дефинисаних исхода може се остварити уз одређени степен слободе наставника како у избору метода рада, програмских алата и технологија (рачунар, дигитални уређај...), тако и у редоследу и динамици реализације елемената различитих тематских области. На интернету и у литератури се могу се наћи примери добре праксе које, уз прилагођавање условима рада и поштовање ауторских права, треба користити у настави и учењу.

С обзиром на то да је настава овог предмета теоријско-практичног карактера часове треба остваривати са одељењем подељеним на групе, односно са највише 20 ученика. Програм наставне и учења треба остваривати на спојеним часовима. Подсетити ученике на значај поштовања правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом, кроз демонстрацију и личну активност ученика (правилно укључивање, пријављивање, коришћење, одјављивање и искључивање рачунара).

Наставницима се препоручује да у току шестог разреда, ради развијања међупредметних компетенција и остваривања корелације са другим предметима, реализују са ученицима најмање два пројектна задатка који обухватају теме и из других предмета. Време реализације пројектних задатака (једног из области ИКТ и Дигитална писменост и другог из области Рачунарство) одређује наставник у договору са ученицима и са наставницима других предмета, који обухватају област изабране теме. При избору тема, понудити неколико пројектних тема и омогућити тимовима ученика да одаберу ону која највише одговара њиховим интересовањима.

Наставни предмет. Техника и технологија

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
1. животно и радно окружење	6										4	2	6
2. саобраћај	2	6									4	4	8
3.техничка и дигитална писменост		4	8	6							6	12	18
4.ресурси и производња					4	8	8				18	2	20
5.конструкторско моделовање								6	10	4	2	18	20
Укупно:	8	10	8	6	4	8	8	6	10	4	34	38	72

Циљ

Циљ наставе и учења *технике и технологије* је да ученик развијајући техничко-технолошку писменост буде прилагођен друштвеним и економским променама, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продукти учења.

У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др).

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје

инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика, и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад. Све што се покаже добрим и корисним наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а све што се покаже као недовољно ефикасним и ефективним требало би унапредити.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Ученици у пети разред долазе са извесним знањем из области технике и технологије која су стекли у оквиру предмета *свет око нас* и *природа и друштво*, као и са одређеним животним искуствима у коришћењу различитих уређаја и учествовања у саобраћају. На томе треба градити даље стицање знања, овладавање вештинама водећи рачуна да су изузетно важни исходи овог предмета формирање правилних ставова према техници и технологији где је човек лично одговоран за њихову употребу и злоупотребу, као и за заштиту животне средине. Код ученика узраста 11, 12 година постоји природна радозналост за технику и технологију, као и потреба да нешто сами стварају својим рукама. То треба искористити на прави начин и учинити реализацију овог предмета што више повезаним са свакодневним животом ученика. Да би се остварили предвиђени исходи, садржаје у целини треба реализовати кроз вежбе – практичан рад, почев од планирања, графичког представљања замисли, преко извршавања радних операција до процене и вредновања. Реализацијом ових вежби ученици откривају и решавају једноставне техничке и технолошке проблеме, упознају примену природних законитости у пракси, формирају свест о томе како се применом технике и технологије мења свет у коме живе. Они уочавају како на околину техника утиче позитивно, а како понекад нарушава природни склад и како се могу смањити штетни утицаји на природно окружење чиме развијају свест о потреби, значају и начинима заштите животне средине.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ - да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практичан рад оспособљава за комуникацију и решавање проблема и изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог народа.

Фонд часова – 36 годишње (1 недељно)

Наставна целина		Циљ/Исходи	Тип часа		Укупно	Месец реализације
			обрада	вежбање		
1.	БОЈА	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;користи изражајна својства боја у ликовном раду; - познаје различите сликарске материјале и технике; - користи изражајна својства комплементарних боја у ликовном раду; - разматра сам и са другима шта и како је учио и где та знања може применити; - изражава своје замисли одабраном ликовном техником; - примени стечена знања и доживљена искуства на новим задацима; - истражује односе ликовних елемената; - разуме улогу боја у свакодневном животу и њихово деловање на човека; - експериментише и користи ликовна својства различитих тонова боја; - разуме утицај светлости на изглед предмета; - изражава своје замисли одабраном ликовном техником;	14	3	17	IX , X , XI,XII,I

		Опише естетски доживљај простора и дизајна употребних предмета				

2.	ПРОСТОР	- описује естетски доживљај простора; - обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна; - обликује самостално, или у сарадњи с другима употребне предмете; - постави изложбу радова; - користи информације за стваралачки рад;	3	/	3	I, II
3.	ТЕКСТУРА	- уочава и разликује пов ршине и текстуре; - описује тактилни доживљај; - уочава различите текстуре у делима природе и човека; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - прави разноврсне текстуре на различитим подлогама или облицима; - прави разноврсне текстуре линијама материјалом по избору или у апликативном програму; - користи изражајна средства боје у изради текстуре;	6	1	7	II , III

		- прави различите текстуре на тродимензионалном облику; - користи усвојене информације у стварању ликовног дела; - разматра са другима шта је учио и како то да представи визуелном поруком;				
4.	КОМУНИКАЦИЈА	- разуме садржај визуелних порука и улогу визуелне комуникације у свакодневном животуликовном техником; разликује врсте визуелних порука и њихове намене. - перцепира поруке које се преносе визуелним путем; кодира и декодира визуелне информације. - идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљеве једноставних визуелних порука. - уочава веб дизајн у окружењу и тумачи; развија перцепцију за поруке које се преносе визуелним путем; - изражава својезамисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; - разликује врсте визуелних порукаи њихове намене.	3	1	4	IV , V

5.	УОБРАЗИЉА	- идентификује теме у одабраним уметничким делима и разуме значај маште и способности имагинације. изрази своје замисли одабраном ликовном техником.	3	2	5	V ,VI

Облици рада
- Фронтални, индивидуални, комбиновани, групни

Метод рада
- Дијалог, показивање, демонстрација, рад са уметничким делима...

Подручје рада и наставна средства
- Цртање, сликање, вајање са одговарајућим традиционалним и савременим средствима и материјалима.

Корелација
- Српски језик, музичка култура, биологија, историја, математика, техничко образовање...(сви предмети)

Врсте активности:
- Посматрање, опажање и предствљање повезаности живе и неживе природе;
- Развијање осетљивости за ликовне вредности, моторичке способности, естетско мишљење и критичку свест.

Образовни стандарди
- Означени су на следећи начин:
- ЛК (ликовна култура). Ниво. Област. Редни број стандарда.
- Ниво: 1 – основни, 2 – средњи, 3 – напредни
- Област:
- 1.Медији, материјали и технике визуелних уметности
- 2.Елементи, принципи и садржаји (теме, мотиви, идеје, ...) визуелних уметности
- 3.Улога, развој и различитост визуелних уметности
-
- Образовни стандарди по нивоима и областима:
- ЛК.1.1.1. – ЛК.1.1.2. – ЛК.1.1.3. – ЛК.1.2.3. – ЛК.1.3.1.-ЛК.1.3.2. - ЛК.1.3.3. – ЛК.1.3.4.
- - ЛК.2.1.1. - ЛК.2.1.2. – ЛК.2.2.1.-ЛК.2.2.2. – ЛК.2.3.1.
- ЛК.3.1.1. – ЛК.3.1.2. – ЛК.3.2.1.-ЛК.3.2.2. - ЛК.3.2.3. – ЛК.3.2.4. – ЛК.3.3.3.-ЛК.3.3.1.-ЛК.3.3.2. – ЛК.3.3.4.

Међупредметне компетенције:
- Естетичка,компетенција за учење,комуникација,сарадња,решавање проблема,дигитална,одговорно учешће у демократском друштву,рад с подацима и информацијама,одговоран однос према здрављу,одговоран однос према околини

Начин праћења напредовања ученика:

- Упућивање ученика на самостално извођење замишљених идеја;
- Праћење културно-уметничких дешавања;
- Скупљање и прављење колекција и збирки;
- Активност ученика.

Уџбеник: уџбеник ликовне култур за VI разред основне школе
Аутор Милутин Мићић
Издавач ЛОГОС

Напомена:
Неки од часова вежбања биће усмерени на израду радова за ликовне конкурсе, по потреби, у зависности од самих услова конкурса

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Човек и музика	1										1		1
2.	Певањем и свирањем упознајемо музику	3	5	3	4	3	1	3	1	4	2	23	6	29
3.	Музика средњег века и ренесансе			1	1	1	1					4		4
4.	Музички инструменти								2			2		2
УКУПНО		4	5	4	5	4	2	3	3	4	2	30	6	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Човек и музика	- За учење; - за решавање проблема; - за сарадњу.	**Знање и разумевање:** 1.1.1 Препозна основне елементе музичке писмености 1.1.2 Опише основне елементе музичке писмености **Слушање музике:** 1.2.1. именује музичке изражајне елементе **Музичко извођење:** 1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције 2.1.2. да анализира повезаност	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: - препозна музику старих епоха као инспирацију у савременој музици - препозна и отпева химне - користи могућности ИКТ-а у извођењу и слушању музике.

			структуре и драматургије одређеног музичког жанра	
2.	Певањем и свирањем упознајемо музику	- За учење; - за решавање проблема; - за сарадњу; - естетичка; - одговоран однос према здрављу; - комуникација; - дигитална.	**Знање и разумевање** 1.1.1. Препозна основне елементе музичке писмености 1.1.2. Опише основне елементе музичке писмености 2.1.1. Уме да анализира повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу 2.1.3. Уме да анализира повезаност облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота 3.1.1 Ученик зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела 3.1.2 Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора 3.1.3. Ученик критички и аргументовано образлаже свој суд	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: - издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената; - изводи музичке примере користећи глас самостално и у групи; - изводи музичке примере користећи глас, покрет традиционалне или ритмичке инструменте, самостално и у групи; - примењује правилну технику певања; - примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од

			3.1.4 Ученик уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту **Слушање музике:** 1.2.1. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке изражајне елементе 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке саставе 1.2.4. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује српски музички фолклор 2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената 2.2.2 Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са	врсте, намене и карактера композиције; - примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; - изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - идентификује репрезентативне музичке примере; - коментарише слушано дело у односу на

			жанровским историјско-стилским контекстом звучног примера 3.2.3. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора **Музичко извођење:** 1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима **Музичко стваралаштво:** 1.4.2. ученик уме да осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела 1.4.3. ученик уме да изводи пратеће ритмичке и мелодијско-	извођачки састав и инструменте; - повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; - издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима. - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија.) - користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво; - коментарише слушано дело у односу на динамичке елементе; - коментарише слушано дело у односу на њихов темпо. - критички просуђује, анализира и аргументовано доноси мишљење о музичком делу; - препозна инструмент или групу према врсти

			ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине у оквиру различитих жанрова и стилова 3.4.3 осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс	композиције у оквиру датог музичког стила. - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.
3.	Музика средњег века и ренесансе	- За учење; - естетичке, - дигитална	**Слушање музике:** 1.2.1. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке изражајне елементе 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке саставе 1.2.4. Ученик уме на основу слушања	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: - наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века; - наведе начине и средства музичког изражавања у средњем веку у Европи и Србији; - разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века; - уочи основне

			музичких примера да именује српски музички фолклор 2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената 2.2.2 Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра 3.2.1. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком димензијом звучног примера 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са жанровским историјско-стилским контекстом звучног примера 3.2.3. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора	карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку; - идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу средњег века у Европи и Србији; - наведе начине и средства музичког изражавања у ренесанси; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања у ренесанси; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу ренесанси;

4.	Музички инструменти	- За учење; - естетичке, - дигитална	**Слушање музике:** 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке жанрове 2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената 3.2.1. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком димензијом звучног примера 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са жанровским историјско-стилским контекстом звучног примера	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: - класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике инструмената са диркама; - опише основне карактеристике клавира и чембала; - користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација).

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ:

- развијање интересовања за музичку културу;

- развијање музикалности и креативности;

- неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно-обра зовног рада са ученицима;

- упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);

- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање

за разумевање музике;

- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слу шање, истраживање и стварање музике);

- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уме тности;

- припремање програма за културну и јавну делатност школе;

- упознавање занимања музичке струке.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају по слуху и из нотног текста песме наших и других народа (народне,

уметничке, дечје, староградске);

- упознају основне појмове из музичке писмености;

- упознају музичка дела уз основне информације о делу и композитору;

- развијају стваралачке способности.

Праћење и вредновање ученика

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у

настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и иден тификује музичке способности сваког ученика.

Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање,

став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у

целини и да објективно процењује колико је ученик савладао програмске захтеве.

Смисао оцењивања у настави музичке културе не треба да буде искључиво везан

за оцену музичких способности, мада њих треба истаћи, већ и у функцији награде за залагање, интересовање, љубав према музици. Оцену треба користити као

средство мотивације: она треба да ученике мотивише на музичке активности и на

бављење музиком у складу с њиховим стварним способностима и потребама.

Домаћи писмени задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају

се за овај предмет ни у једном разреду. Целокупно наставно градиво остварује се

само у школи.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова **72 часа + 54 часа** (обавезне физичке активности ученика)

Време	Наставне области теме	Укупан број часова за тему	Обрада	Понављање и Утврђивање	Вежбање	Систематизација	Бр. Настав. Јединица за тему	Образовни стандарди
Јесењи и зимски п	Теоријска настава	4						
Јесењи период	Спортска игра (кошарка)	22	10	12				ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.
Зимски период	Гимнастика	20	9	11				ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.19. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.19.
Пролећни период	Атлетика	20	9	11				ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.5. ФВ.1.1.6. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
	Мерење соматског статуса	6	6					ФВ.1.1.24. ФВ.1.1.25.
		72						

Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ

ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

По завршетку теме ученик ће бити у стању да:

– примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби

– изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама

– упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак

Обавезни садржаји

Вежбе за развој снаге

Вежбе за развој покретљивости

Вежбе за развој аеробне издржљивости

Вежбе за развој брзине

Вежбе за развој координације

Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ:

Атлетика:

– комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу

– доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама

Обавезни садржаји

Техника истрајног трчања

Истрајно трчање – припрема за крос

Техника спринтерског трчања

Техника високог и ниског старта

Скок увис (прекорачна техника)

Бацање лоптице (до 200 г)

Препоручени садржаји

Техника штафетног трчања

Скок удаљ

Бацања кугле 2 кг

Бацање „вортекс-а”

Тробој

Спортска гимнастика:

– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела

– користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри

– процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици

Обавезни садржаји

Вежбе на тлу

Прескоци и скокови

Вежбе у упору

Вежбе у вису

Ниска греда

Гимнастички полигон

Препоручени садржаји

Вежбе на тлу (напредне варијанте)

Висока греда

Трамболина

Прескок
Коњ са хватаљкама
Вежбе у упору (сложенији састав)
Вежбе у вису (сложенији састав)

<u>Основе тимских и спортских игара:</u>

– користи елементе технике у игри
– примењује основна правила рукомета у игри
– учествује на унутародељенским такмичењима

Обавезни садржаји

Кошарка:

Основни елементи технике и правила;
– кретање у основном ставу у одбрани,
– контрола лопте у месту и кретању,
– вођење лопте,
– дриблинг,
– хватања и додавања лопте,
– шутирање,
– принципи индивидуалне одбране,
– откривање и покривање (сарадња играча),
– основна правила кошарке.

Препоручени садржаји

Напредни елементи технике, тактике и правила игре:
– дриблинг (сложеније варијанте),
– финтирање,
Основни принципи колективне одбране и напада.

<u>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА:</u>

(Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)

<u>Физичко вежбање и спорт:</u>

– објасни својим речима сврху и значај вежбања
– користи основну терминологију вежбања
– поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама
– примени мере безбедности током вежбања
– одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање
– примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама
– навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин
– користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности
– прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом”
– примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама
– препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту
– направи план дневних активности

Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању

Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала

Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе)

Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању

Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање

Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту

„Ферплеј" (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација)

Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта

Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...)

Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела)

Планирање дневних активности

Здравствено васпитање:

–утицај физичког вежбања на здравље

– разлика између здраве и нездраве исхране

– здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања

– превентива и правилно реаговање у случају повреде

Прва помоћ:

– значај прве помоћи,

– врсте повреда.

Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Биологија

Географија

Музичка култура

Ликовна култура

Информатика

Математика

Српски језик

Циљ и исходи предмета се остварују кроз наставу физичког и здравственог васпитања (у трајању од 2 школска часа недељно) и обавезне физичке активности сваког ученика (у трајању од 1,5 школски час недељно). Програм петог разреда базиран је на континуитету усвојених знања, вештина, ставова и вредности из првог циклуса основног образовања и васпитања.

Настава физичког и здравственог васпитања усмерена је према индивидуалним разликама ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада.

Где је неопходно, програмске садржаје потребно је реализовати према полу.

Обавезни организациони облици рада:

А. часови физичког и здравственог васпитања;

А1. обавезне физичке активности ученика;

Остали облици рада (ванчасовне и ваншколске активности):

Б. слободне активности – секције,

В. недеља школског спорта,

Г. активности у природи (кросеви, зимовање, летовање – камповање...),

Д. школска и ваншколска такмичења

Ђ. корективно-педагошки рад.

ОБАВЕЗНИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА

А. Часови физичког и здравственог васпитања

Наставне области:

1. Физичке способности

2. Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

3. Физичка и здравствена култура

Значај **ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА** за шести разред:

КОШАРКА

ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра кошарку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.

САДРЖАЈ:

Основни елементи технике: вођење лопте „јачом“ руком у месту и праволинијском кретању умереном брзином; бацање (додавање) лопте тзв. „кратким замахом“ изнад висине рамена; хватање лопте у висини груди; бочни („шасе“) шут. Неопходна правила: два корака, три секунде, грешке (искључења), прекршаји (ношена лопта, преступ), извођење аута.

Тактика: игра на два гола.

ФВ.1.1.2. Зна функцију кошарке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.

ГИМНАСТИКА

Напомена: Стандарди у подобласти Вежбе на справама и тлу проверавају се у дисциплинама: вежбе на тлу, вежбе на једној справи у вису и упору, прескок.

Вежбе на тлу

ФВ.1.1.11. Ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу.

САДРЖА Ј:

Основне вежбе на тлу: колут напред и колут назад из чучња до чучња, колут напред преко препреке – одразом, без изразите фазе лета, став о шакама уз помоћ, премет странце упором у „бољу” страну, мост из лежања на леђима, вага претклоном и заножењем на левој и на десној нози.

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

Прескок

ФВ.1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

Греда

ФВ.1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди.

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

АТЛЕТИКА

Техника трчања

ФВ.1.1.3. Ученик/ученица правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат.

ФВ.1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Скок удаљ

ФВ.1.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока.

ФВ.1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Скок увис

ФВ.1.1.7. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице.

ФВ.1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Бацање кугле

ФВ.1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.

ФВ.1.1.10. Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.

ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА

ФВ.1.1.24. Ученик/ученица правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела.

ФВ.1.1.25. Зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологију, и функцију

Предмет: физика

Наставна тема		Број часова по теми	Број часова за обраду	Број часова за остале типове часова
1.	Увод у физику	4	2	2
2.	Кретање	14	6	8
3.	Сила	14	7	7
4.	Мерење	13	7	6
5.	Маса и густина	15	6	9
6.	Притисак	12	5	7
	Укупно	72	33	39

Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду **Циљ** учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду

Праћење рада ученика

Наставник је дужан да континуирано прати рад сваког учени- ка кроз непрекидну контролу његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предава- ња, решавања квантитативних и квалитативних задатака и лабора- торијских вежби. Такође је у обавези да уредно води евиденцију о раду и напредовању сваког ученика. Оцењивање ученика само на основу резултата које је он постигао на писменим вежбама не- примерено је ученичком узрасту и физици као научној дисципли- ни. Неопходно је да наставник од ученика, који се први пут среће са физиком, не тражи само формално знање већ да га подстиче на размишљање и логичко закључивање. Ученик се кроз усмене одговоре навикава да користи прецизну терминологију и развија способност да своје мисли јасно и течно формулише.

Будући да је програм оријентисан на исходе, по садржају и обиму, прилагођен психофизичким могућностима ученика шестог разреда, сталним обнављањем најважнијих делова из целокупног градива постиже се да стечена знања, вештине и ставови буду трај- нији и да ученик боље уочава повезаност разних области физике

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ РЕДМЕТИ

ПРЕДМЕТ: **ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	**5**
Годишњи фонд часова	**36**
За обраду новог градива	**23**
За друге типове часа	**13**

Р.бр.	**Наставни садржај**	**Бр. часова**	**За обраду**	**За утврђивање/ понављање**
1.	Увод	1	/	1
2.	Припрема света за долазак Сина Божијег	5	3	2
3.	Увод у Нови Завет	5	3	2
4.	Богочовек – Исус Христос	16	12	4
5.	Црква Духа Светога	7	5	2
	Евалуација	2	/	2
	Укупно часова	**36**	**23**	**13**

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Наставне методе: монолошка, дијалошка, текст метода, метода показивања;
Наставна средства: табла, креда, плакати, анкетни листићи, интернет;
Облици рада: индивидуални, фронтални, групни;

Ред. Бр.	Тематска целина	свега
1.	Упознавање основних елемената програма	6
2.	Уочавање проблема у заједници	4
3.	Избор проблема	1
4.	Сакупљање података о изабраном проблему	8
5.	Израда студије	12
6.	Јавна презентација студије	1
7.	Осврт на научено	4
		34

ПРЕДМЕТ: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Mein Alltag / Модул 3	8	9	9	8	2						13	23	36
2.	Meine Pläne / Модул 4					5	4	8	8	8	3	16	20	36
3.														
4.														
5.														
6.														
УКУПНО		8	9	9	8	7	4	8	8	8	3	29	43	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Mein Alltag / Модул 3	Компетенција за учење Комуникација Дигитална компетенција Рад са подацима и информацијама Сарадња Предузимљивост и оријентација ка	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11;	Ученик ће бити у стању да: – да разуме краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, – поздрави и отпоздрави, представи себе и друге користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, – разуме једноставан опис животиња,

		предузетништву	1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 1.1.15; 1.1.16; 1.1.17; 1.1.20; 1.1.21; 1.1.22; 1.1.23; 1.1.24; 1.2.1; 1.2.1; 1.2.3; 1.2.4; 1.3.1; 1.3.2; 2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6; 2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16; 2.1.17; 2.1.19; 2.1.20; 2.1.21; 2.1.22; 2.1.26; 2.1.27; 2.1.28; 2.1.29; 2.1.30; 2.1.31; 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 2.3.2; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.6; 3.1.7; 3.1.8; 3.1.9; 3.1.14;	– опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места, – опише места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставна питања и обавештења која се односе на положај бића и предмета у простору и одговори на њих, – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору, – упути једноставне молбе и захтеве, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – даје једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – затражи и пружи кратко обавештење, – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – опише дневни/недељни распоред активности, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје једноставне информације о хронолошком времену користећи једноставна језичка средства,

			3.1.15; 3.1.19; 3.1.20; 3.1.23; 3.1.24; 3.1.25; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.3.2.	
2.	Meine Pläne / Модул 4	Компетенција за учење Комуникација Дигитална компетенција Рад са подацима и информацијама Сарадња Естетичка компетенција	1.1.1; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 1.1.5; 1.1.6; 1.1.7; 1.1.9; 1.1.10; 1.1.11; 1.1.12; 1.1.13; 1.1.14; 1.1.15; 1.1.16; 1.1.17; 1.1.20; 1.1.21; 1.1.22; 1.1.23; 1.1.24; 1.2.1; 1.2.1; 1.2.3; 1.2.4; 1.3.1; 1.3.2; 2.1.1; 2.1.3; 2.1.4; 2.1.6; 2.1.7; 2.1.9; 2.1.10; 2.1.11; 2.1.12; 2.1.16; 2.1.17; 2.1.19; 2.1.20; 2.1.21;	– разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости, – размени информације у вези са догађајима у прошлости, – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости, – разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – разуме честитку и одговори на њу, – упути пригодну честитку, – захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства, – саопшти кратку поруку којом се захваљује, – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену, – тражи и даје информације о хронолошком времену и о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност, – разуме једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих, – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење, – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства, – размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности користећи неколико везаних исказа, – разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, – опише карактеристике бића, премета, појава и места користећи једноставна језичка средства, – разуме једноставан опис места,

			2.1.22; 2.1.26; 2.1.27; 2.1.28; 2.1.29; 2.1.30; 2.1.31; 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 2.3.2; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.6; 3.1.7; 3.1.8; 3.1.9; 3.1.14; 3.1.15; 3.1.19; 3.1.20; 3.1.23; 3.1.24; 3.1.25; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.3.2.	– разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања, – разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих, – представи себе и другог користећи једноставна језичка средства, – постави и одговори на једноставна питања личне природе, – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, – разуме једноставне предлоге и одговори на њих, – разуме планове и намере и реагује на њих, – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама.

ОБЛИК ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ХОР И ОРКЕСТАР

Циљ и задаци:
Развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа, развијање музичких способности и жеље за активним музицирањем, певањем и суделовањем у школским ансамблима ; подстицање креативних способности, развијање навика слушања музике, подстицање стваралачког ангажовања.

-У току школске године хор изводи репертоар на следећи начин – самостално, са или без инструменталне пратње, или уз клавирску пратњу наставника, оркестар или музичких апарата.
-Ако постоји интересовање ученика за свирање, може се организовати и оркестар било које комбинације инструмената у зависности од интересовања ученика, могућности ученика а и расположивих школских инструмената.
-У току школске године може да се формира и група певача или изабере солиста (зависно од интересовања ученика и наступа).
-Хор представља школу на разним манифестацијама, па се води рачуна о разноврсности програма.
-Песме су прилагођене узрасту. Један део програма сачињавају песме свечаног карактера, а други народне песме и композиције домаћих и страних аутора и забавне песме намењене школском узрасту.
-Свака хорска проба се састоји из два дела :
*техничког рада (рад на правилном дисању и певању уз помоћ вокализа)
*учење нових композиција

Р.бр.	НАЗИВ ТЕМЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ (посете, наступи, учешће на такмичењима, конкурси.....)	БР. ЧАСА
1.	Формирање групе, провера музичких способности деце, рад на дисању, вокализе, разврставање ученика по гласовима, избор солиста за хор и оркестар, способност стварања мелодије, музичко памћење и свирање својих и туђих композиција.	септембар	Аудиција и пријем нових чланова у групу (хор, оркестар), увежбавање створених (компоно –ваних) композиција и припрема за јавни наступ на ревији Деца ком- позитори .	5
2.	Формирање репертоара групе, подела песама у жанрове: *народна песма *дечија забавна песма Рад на уједначавању звука групе, канони и вокализе, музичка репродукција песама за Дан старих, ства- рање, певање и свирање ауторских композиција.	октобар	Одабир ученика за учествовање на приредби у Дому старих, учешће ученика на такмичењу Деца композитори (ФДМС – тва), заједничко певање и свирање обра- ђених песама и инструманталних композиција.	5
3.	Музичко извођење народне и дечије забавне песме, развијање тимског музицирања, подела групе у више гласова.	новембар	Индивидуални рад са ученицима у оквиру гласова и изражавање њихових склоности ка народним или дечијим песмама, учешће на Дану школе, певање школске химне,	4

			учешће у ТВ – емисијама.	
4.	Неговање духовне музике, новогодишње и божићне песме.	децембар	Изражавање дечијих склоности ка певању духовних композиција и композиција других жанрова, учешће на ТВ – емисијама; слуша- ње и анализирање оригиналних звучних извора духовне музике и празничних песама (нпр. Тебе по- јем, Херувимска песма,Свјати Боже – хорско извођење...(итд.) ....Звончићи, Деда Мраз, Срећна Нова година, Божић, Божић народ- на црквена (итд.)	3
5.	Неговање духовне музике, прилаго- ђавање духовне музике самој групи.	јануар	Певање химне Светом Сави (државне химне Боже правде) као и песама духовне музике: Тропар Св.Сави, Молитва.....(итд.) учешће на ТВ – емисијама; слушање ориги гиналних композиција домаћих и страних аутора.	2
6.	Изражавање критичког става учени- ка према наученом репертоару и према створеним инструменталним и вокалним композицијама ученика, али и изражавање критичког става према себи, поставка музичког пам- ћења.	фебруар	Припрема за извођење песама на јавним наступима у оквиру школе и ван ње (приредбе), заједничко пе вање и слушање већ познатих пе- сама деце композитора из наше и других школа (аудио запис).	4
7.	Рад на вокалноинструменталним композицијама које треба јавно из- водити; јавни час из музичке култу- ре; стваралачке способности.	март	Увежбавање композиција које су за јавни наступ; стваралаштво кроз компоновање, певање, свирање и покрет (играње); извођење репер- тоара за - Вече поезије у Дому ста- рих; презентација угледног часа у школи и ван ње; одабир ученика за учествовање на конкурсу Деца композитори.	4

8.	Обједињавање репертоара вокалне композиције са пратњом клавира и без (a cappella); развијање стварала-чких способности.	април	Припрема за извођење вокалних и инструменталних композиција у школи и ван ње, индивидуални рад са ученицима и изражавање њихо-вих склоности ка вокалним или ин струменталним композицијама.	3
9.	Заједничко музицирање групе, ус – клађивање појединачних гласова и инструмената у групи.	мај	Увежбавање вокалних и инстру – менталних композиција за крај школске године; сарадња са значај ним установама у граду: одлазак у позориште, конгресно музичку дворану - Миленијум, музеј, музи чку школу Јосиф Маринковић; концертирање самих ученика и присуствовање концертима других извођача.	4
10.	Евалуација ученика, чланова хора и оркестра.	јуни	На основу постигнутих разултата у току школске године закључује се да ли ученици имају већи афини тет према вокалним или инстру – менталним композицијама.	2

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Фонд: 36 часова

Циљ наставе чувари природе јесте развијање пожељног понашања у складу са принципима одрживости,етичности и права будућих генерација на очувану животну средину,природу и биодиверзитет. Циљ се остварује кроз низ међупредметних корелација.

Задаци наставе предмета чувари природе су да ученици:

-примењују образовање за заштиту и одрживост животне средине,

-развијају вредности,ставове,вештине и понашање у складу са одрживим развојем,

-знају да на основу стечених знања препознају и изаберу квалитетан и здрав стил живота,

-примењују рационално коришћење природних ресурса,

-препознају изворе загађивања и уочавају последице,

-развијају способност за уочавање,формулисање,анализирање и решавање проблема,

-поседују иницијативу за активно учествовање и одговорност,

-поседују потребу за личним ангажовањем у заштити и одрживости животне средине,природе и биодиверзитета.

Тематски/ глобални план

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Понављ.	Вежбе	Провера	УКУПНО
I	**Одрживост,животна средина и утицај човека**	**2**	**/**	**1**	**/**	**3**
II	**Одговоран однос према одрживостинживотне средине**	**2**	**/**	**7**	**/**	**9**
III	**Одговоран однос према здрављу**	**2**	**/**	**6**	**/**	**8**
IV	**Одговоран однос према животињама**	**1**	**/**	**4**	**/**	**5**
V	**Одговоран однос према разноврсности живог света**	**2**	**/**	**9**	**/**	**11**
УКУПНО:		**9**		**27**		**36**

<u>Начин остваривања програма</u>

Наведени садржаји програма изборног предмета Чувари природе,поред основног теоријског приступа,поседују и активан приступ који је усмерен ка практичној реализацији заштите животне средине ван учионице,акцијама и изради малих пројеката.

Интересовања ученика се усмеравају у покушају да самостално организују активности и реализују пројекте чувара природе.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА
I Одрживост, животна средина и утицај човека -повезаност живог света -утицај човека на одрживост животне средине	-фронтални -групни -ПП презентације -провера и примена знања -истраживачки рад	Ученици посматрају, бележе, анализирају, дискутују, закључују, прикупљају податке, обрађују их, сортирају, праве презентацију, изводе огледе, организују акцију наставници-организују, инфромишу, усмеравају, прате, предлажу, процењују	биологија, географија,ликовна култура, информ.и техничко образовање, физичко и здравствено васпитање
II Одговоран однос према одрживости животне средине -глобалне промене у животној средини и њихове последице -загађивање и заштита од загађивања -комунална хигијена -рециклажа	-фронтални -групни -практичан рад -ПП презентације -демонстрација графиком или шемом -провера и примена знања -радионице -израда паноа		
III Одговоран однос према здрављу -очување здравља -исхрана -здравствена култура	-фронтални -групни -практичан рад -ПП презентације -демонстрација -провера и примена знања -стручна предавања и трибине		
IV Одговоран однос према животињама -права животиња -кућни љубимци -угроженост животиња -брига о животињама	-фронтални -групни -ПП презентације -анкете -радионице		
V Одговоран однос према разноврсности живог света -заштићене биљке и животиње Србије -обележавање Дана планете и Светског дана заштите животне средине	-фронтални -групни -практичан рад -ПП презентације -демонстрација -провера и примена знања -израда паноа		

ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Током школске године раде се вежбе везане за градиво:

ШЕСТИ РАЗРЕД:

- фонетичке вежбе, придевске заменице, глаголски облици, делови реченице.

- дитирамб, врсте драме, сонет, ритам, стилске фигуре(контрас, хипербола, градација,).

Правописне норме: наводници, две тачке, тачка зарез.

Извођачи допусне наставе.

Орнела Влашић Ловрић и Предраг Ловрић

План допунске наставе из историје

Допунска настава ће се одвијати сваке недеље. Ученици 5. и 6. разреда радиће одвојено од ученика 7. и 8. разреда.

– Средњи век , временске одреднице (израда ленте времена).

– Основне одлике средњег века (објашњавање појмова – феуд,феудалац , феудализам , кмет)

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА 6. РАЗРЕД

Број теме (по месецима)	**Назив теме**	**Број часова**
1.СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР	Географка карта	**5**
2. НОВЕМБАР ДЕЦЕМБАР	Становништво и насеља на Земљи	**7**
3. ЈАНУАР ФЕБРУАР МАРТ	Географска средина и људске делатности-привреда	**8**
4. МАРТ АПРИЛ	Држава и интеграцијки процеи	**10**
5. МАЈ ЈУНИ	Географија Европе	**6**

укупно 36

* користимо стандарде из основног нивоа

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 6. РАЗРЕД

Број теме (по месецима)	Назив теме
1.СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР	Географка карта
2. НОВЕМБАР ДЕЦЕМБАР	Становништво и насеља на Земљи
3. ЈАНУАР ФЕБРУАР МАРТ	Географска средина и људске делатности- привреда
4. МАРТ АПРИЛ	Држава и интеграцијки процеи
5. МАЈ ЈУНИ	Географија Европе

* користимо стандарде из напредног нивоа

ДОПУНСКА НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ

Реализује се у складу са израженим потребама ученика који заостају у савлађивању наставних целина. Настава се изводи одмах по уочавању да ученици заостају, или не напредују у савлађивању наставних садржаја. Изводи се у предчасу са циљем да се на време помогне ученицима који теже решавају задатке из одређене наставне области. Час допунске наставе се региструје у посебном дневнику рада за допунске наставе,додатни рад и слободне активности, а уписује се садржај који је доминирао на том часу.

ДОДАТНИ РАД ИЗ МАТЕМАТИКЕ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Организује се за ученике који су се пријавили за такмичења из математике од школског до републичког нивоа. Програм се реализује према посебним збиркама задатака који се углавном користе на тим такмичењима. Ово је донекле посебан индивидуални рад са ученицима чији обим зависи од обима редовне и допунске наставе, које су у приоритету. Ученици се упућују и на самосталан рад уз припрему одговарајућих задатака са такмичења и из збирки задатака намењених та додатни рад ученика. Часови се, такође, региструју у посебном дневнику рада за допунске наставе,додатни рад и слободне активности.

Додатна настава из математике за узраст шестог разреда остваривање се са једним часом седмично са надареним ученицима који имају нешто виши степен логичког мишљења и већу самосталност у раду и решавању задатака. Часови ће бити усмеравајући, а литература су различите збирке задатака и Математички лист, на који се ученици претплаћују.

Садржаји за додатни рад су из следећих тематских целина:

1. Прости бројеви, задаци сложенијег типа са простим и сложеним бројевима,
2. Дирихлеов принцип, рачун вероватноће, комбинаторика срењег и вишег нивоа и њена примена у различитим ситуацијама,
3. Троугао и четвороугао, рачунски задаци сложенијег типа,
4. Рационални бројеви и све четири рачунске операције сложенијег типа примене у бројевним изразима,
5. Геометријски докази, велики избор задатака уз примену теорема,
6. Дељивост, примењена са целим и са рационалним бројевима,

7. Разни задаци са такмичења од општинског до републичког нивоа који су узети из математичког листа и које ученици решавају уз помоћ наставника, или самостално кући, а касније се консултују са наставником.

Додатна настава ће се изводити у једном планираном предчасу са тачно утврђеним термином, а ученици ће се одабрати према склоностима и способностима код решавања задатака сложенијег типа. Приступ ће бити индивидуалан, али и са доста самосталности у раду уз примену најновијх издања збирки за такмичења из математике и часописа за узраст основне школе. Приоритетно ће се користити Математички лист на који су ученици углавном претплаћени.

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Програм рада одељењског старешинства – VI разред

СЕПТЕМБАР

- организовању првог састанка одељењске заједнице, избор руководства, информисање о осигурању, ужини, проф. Оријентацији
- „Чувам те“ информисање о платформи за заштиту ученика од насиља
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила- Правилник о друштвено –корисном раду
- Програм Основи безбедности деце
- Помоћ око организовања учења- чиниоци успешног учења
- Упознавање са програмом проф. оријентације- радионица У свету вештина и способности

ОКТОБАР

- Учествовање у активностима планираним за Дечију и спортску недељу
- Програм Основи безбедности деце
- Обележавање Дана заштите од трговине људима 18.10.
- Радионица професионалне оријентације : Пут способности
- Васпитање за правилну исхрану

НОВЕМБАР

- Помоћ у савлађивању првих тешкоћа у раду и учењу
- Програм Основи безбедности деце
- Радионица проф. ор.: У очима других
- Психоемотивне промене у пубертету

ДЕЦЕМБАР

- Програм Основи безбедности деце
- Анализа успеха на крају првог полуг. , договор око распуста, дружење, учење

ЈАНУАР

- Анализа успеха у првом и начини са побољшање успеха за крај школске године прослава школске славе
- Неговање културе лепог понашања

ФЕБРУАР

- Радионица проф. ор.: Графикон интересовања
- Развијање потреба ученика за културне и образовне вредности
- Договор око учешћа на такмичењима (истицање важности учествовања)
- Дан розих мајица- задња среда фебруара- обележавање Међународног дана борбе против вршњачког насиља

МАРТ

- Програм Основи безбедности деце
- Радионица проф. ор.: О стереотипима
- Анализа успеха пред тромесечје
- Припреме за Обележавање дана планете Земље

АПРИЛ

- Програм Основи безбедности деце
- Радионица проф. ор.: У свету врлина и вредности
- Предавање патронажне сестрена тему болести зависности- алкохолизам

МАЈ

- О пријатељству, љубави, припрема за учествовање у спортској недељи
- Програм Основи безбедности деце
- Радионица проф. ор.: Самоспознаја то сам ја
- Развијање свести о правилном коришћењу интернета- упућивање на едукативне сајтове

ЈУН

- Радионица проф. ор.: Опис занимања помоћу мапе ума
- Које особине красе наш колектив- каква смо одељењска заједница

Дружење за време летњег распуста

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А

Р Е Ц И Т А Т О Р С К Е И Д Р А М С К Е С Е К Ц И Ј Е

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	„Бој на Косову“ Љубомир Симовић	2	3	5
2.	Дикција и рад са микрофоном	1	2	3
3.	Светосавска академија	2	10	12
4.	Обележавање Светског дана поезије (отворени час)	2	3	5
5.	Основни ел.драмског текста; улога суфлера-шаптача	1	2	3
6.	Прослава Дана школе	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:

Орнела Влашић- Ловрић

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А С Е К Ц И Ј Е
„М Л А Д И Г Р А М А Т И Ч А Р“

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	Функција речи у реченици; Структура реченице	1	4	5
2.	Падежни систем	1	2	3
3.	Фонетика	2	3	5
4.	Развој српског језика; о Раду Вука Стефановића Караџића	1	2	3
5.	Сложена реченица: независна и зависна сложена реченица	2	10	12
6.	Врсте речи	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:
Предраг Ловрић

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ ЗА 6. РАЗРЕД – ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

Број теме (по месецима)	Садржај рада	Број часова
1. СЕПТЕМБАР	Посета Етнографском музеју	**2**
2. СЕПТЕМБАР	Документарни филм о традицији	**2**
3. ОКТОБАР	Попис становништва- упитник за ученике	**2**
4. ОКТОБАР	Основне одлике становништва локалне средине	**2**
5. НОВЕМБАР	Заштита природе локалне средине	**2**
6. НОВЕМБАР	Балканско полуострво – мењање политичке поделе у XX веку	**2**
7. ДЕЦЕМБАРЈ-МАЈ	Регионална географија – знаменитости појединих држава Европе (сакупљање података, презентације, израде блогова, филмови...)	**24**
	Укупно часова	**36**

проф. географије Маријета Вакареско

План рада саобраћајне секције

Шта знаш о саобраћају				
Садржаји програма	**Бр. часова**	**Активности у образовном раду**	**Начин и поступци реализације**	**Циљеви и задаци садржаја програма**
Пешак у саобраћају	1	- Формирање секције, - упознавање са планом рада секције, - упознавање основних правила учешћа пешака у саобраћају,	- фронтални, - презентација садржаја.	- упознавање ученика са секцијом и планом рада, - ученик зна основна правила учешћа пешака у саобраћају.
Саобраћајни знаци	2	- Упознавање са врстама саобраћајних знакова, - Преглед саобраћајних знакова и њиховог значења.	- Презентације, - слике, - израда паноа	- ученик зна да разликује врсту саобраћајног знака, - Ученик распознаје на основу слике значење саобраћајног знака.
Регулација саобраћаја	2	-Упознавање врста регулације саобраћаја, -Презентовање различитих облика регулације саобраћаја.	-Презентације, -слике,	- Ученик познаје начине регулације саобраћаја, - Ученик на раскрсници разуме регулацију саобраћаја.
Саобраћајна правила, прописи и безбедност	2	-Презентовање најважнијих саобраћајних прописа, -Упознавање са безбедношћу свих учесниика саобраћаја	-презентација, -излагање.	Ученици се упознају са најважнијим правилима

				учешћа у саобраћају
Бициклисти у саобраћају	2	Излагање основних правила учешћа бициклиста у саобраћају	- презентација - излагање	Ученик се упознаје са правилима вожње бицикла у саобраћају
Полигон спретности	6	- Упознавање са полигоном спретности - увежбавање вожње на полигону спретности	Практична вожња бицикла	-Ученик упознаје полигон спретности, -Ученик разликује препреке на полигону спретности, -Ученик зна како правилно да пређе одређен део полигона.
Саобраћајни тестови	3	Вежбање израде саобраћајних тестова за школско такмичење ,, Шта знаш о саобраћају "	- рад са тестовима - рад са софтверима	-Упознавање ученика са саобраћајним тестовима, -Ученик зна како се правилно одговара на питања у тесту. -Ученик повезује стечена знања кроз одговоре на питања у тесту.

Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, каснијег укључивања у школовање, недовољног познавања језика и других разлога потребна додатна образовна подршка. Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања таквих ученика у редован образовно-васпитни рад и њихово осамостаљивање у вршњачком колективу. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже: 1) дневни распоред активности часова наставе у одељењу; 2) дневни распоред рада са лицем које пружа додатну подршку и учесталост те подршке; 3) циљеве образовно-васпитног рада; 4) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање; 5) програм по предметима, у коме је прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу, а који у раду са додатном подршком; 6) индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада. Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине одељењски старешина и предметни наставници, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика. Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

СЕДМИ

РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет :српски језик

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	8	7	7	8	2	6	6	10	5	3	27	35	62
2.	КЊИЖЕВНОСТ	8	6	5	4	5	8	6	5	5	4	50	6	56
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1	5	2	0	4	2	5	0	6	1	0	26	26
УКУПНО		17	18	14	12	11	16	17	15	16	8	77	67	144

Наставне методе: монолошка, дијалошка, текст метода, метода показивања;
Наставна средства: табла, креда, плакати, наставни листићи, аудио касете, интернет;
Облици рада: индивидуални, фронтални, групни;

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

ЦИЉ наставе српског језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајучих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и да дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга остварења из српске и светске баштине.

ЗАДАЦИ наставе српског језика:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе српског језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе српског језика буду у пуној мери реализовани
- развајање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика

- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца)
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног и истраживачког)
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова
- упознавање , читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавањена самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне), поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм)
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и поштује
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, драмска, рецитаторска, новинарска секција итд.)
- васпитање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- развијање патриотизма и васпитање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ:

- усмено и писмено изражавање;
- слободно изражавање;
- гледање филмова;
- слушање дискова;
- гледање ТВ емисија;
- читање;
- праћење културно-уметничких догађаја;

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА:

- активан рад на часу;
- писмене вежбе;
- говорне вежбе;
- рецитовање;
- тестови;
- контролни задаци;
- правописни диктати;
- лексичке и ортоепске вежбе;
- узимање учешћа у културно- уметничким догађајима;
- константно проверавање технике писања и читања са разумевањем;

Наставни предмет енглески језик

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега	
Иницијални тест	●											1	1	
Увод	●										3	6	9	
Мој живот	●	●									4	6	10	
Слободно време			●								2	4	6	
Места				●							3	1	4	
Писмени задатак				●							1	2	3	
Полугодишњи тест				●								1	1	34
Наш свет					●							3	3	
Догађаји						●	●				3	6	9	
Прославе							●				3	6	9	
Одмор								●	●		4	3	7	
Будућност									●		3	3	6	
Писмени задатак									●	●	1	2	3	
Завршни тест										●		1	1	38
Укупно:											27	45	72	

Циљеви и задаци

Увећање вокабулара, ослобађање у комуникацији, упознавање са новим културама и обичајима, да стекну свест о сопственом напредовању и да се оспособе да се споразумеју на енглеском језику кроз слушање, читање, писање и превођење

Методе рада

Монолошка, дијалошка, вербално текстуална, демонстративно илустративна, аудитивна, анализа текста, драмске активности

Облици рада

Фронтални, индивидуални, рад у групи, рад у пару

Врсте активности

Слушају, пишу, читају, увежбавају, глуме, раде задатке, певају

Начини праћења Самоевалуација, писмена и усмена евалуација

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Историја

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ/СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА	9	8	9	6							17	15	32
2.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА				1	3	8	2				7	7	14
3.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВ							7	7	1		8	7	15

	А И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА													
4.	ПРВИ СВЕТСКИ РАТ – ВЕЛИКИ РАТ									7	4	6	5	11
УКУПНО		9	8	9	7	3	8	9	7	8	4	37	35	72

Циљ и задаци

Циљ наставе историје јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историје треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани

- да ученици разумеју историјске догађаје, појаве и процесе, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- усвоје појам нови век и стекну знања о основним одликама тог историјског периода

- стекну знања о историји најзначајнијих европских држава у новом веку

- стекну знања о положају српског народа под турском, хабзбуршком и млетачком влашћу

- стекну знања о настанку и развоју модерних српских држава до међународног признања независности 1878. године

- упознају културна и научно-технолошка достигнућа Европе и света у новом веку

- упознају културна и научно-технолошка достигнућа Срба у новом веку

- стекну знања о знаменитим личностима новог века

- развијају истраживачку радозналост и критички однос према историјским изворима

- стекну знања о развоју грађанских слобода и права током новог века.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Током остваривања програма потребно је уважити високу образовну и мотивациону вредност активних и интерактивних (кооперативних) метода наставе/учења те кроз све програмске целине доследно осигурати да најмање једна трећина наставе буде организована употребом ових метода.

У настави користити, најмање у трећини случајева, задатке који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација препоручених од стране Министарства и Завода, а приликом оцењивања обезбедити да су ученици информисани о критеријумима на основу којих су оцењивани.

Дужина и значај периода који се изучава у седмом разреду основног образовања и васпитања, а обухвата четири века људске историје, захтевају велику пажњу у избору наставних садржаја. Програм садржи најважније догађаје, појаве и процесе, као и знамените личности које су обележиле раздобље од краја XВ века до седамдесетих година XИX века. Кључни садржаји у оквиру наставних тема дати су у заградама које се налазе иза назива наставних јединица. Оваква структура програма конципирана је с циљем да помогне наставнику у планирању непосредног рада са ученицима јер му олакшава одређивање обима и дубине обраде појединих садржаја. Наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему уважавајући циљеве и задатке предмета.

Пожељно је овако осмишљен програм допунити садржајима из локалне прошлости, чиме се код ученика постиже јаснија слика о томе шта од историјске и културне баштине њиховог краја потиче из овог периода (положај под турском или хабзбуршком влашћу, учешће у устанцима, револуцији 1848-49. или ослободилачким ратовима 1876-1878...).

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ ГЕОГРАФИЈА

ОБЛАСТ		МЕСЕЦ										СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Регионална географија	2										2
2.	Европа	5	9	9								23
3.	Азија				9	4						15
4.	Африка						8	1				9
5.	Северна Америка							6	3			9
6.	Јужна Америка								2	5		7
7.	Аустралија и Океанија									3	1	4
8.	Поларне области										3	3
Укупно:												72

Тема	Време	Корелација са предметом	Тема	Време
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	Септембар	-историја	-Увод у историју	5.разред септембар
ЕВРОПА	Септембар -децембар	-историја	-Успон Европе 15.-18.век	7.разред септембар октобар
АЗИЈА	Децембар - јануар	- биологија -историја	- Екологија и животна средина -Успон Европе 15.-18.век	8.разред октобар 7.разред септембар октобар
АФРИКА	Фебруар - март	- српски језик - биологија - историја	- Одломак из путописа Африка Растка Петровића - Египат - Екологија и животна средин	5.разред октобар 8.разред март

			- Успон Европе 15.-18.век	7.разред септембар октобар
СЕВЕРНА АМЕРИКА	Март - април	- историја - биологија	- Успон Европе 15.-18.век -Екологија и животна средина	7.разред септембар октобар 8.разред март
ЈУЖНА АМЕРИКА	Април - мај	- историја - биологија	- Успон Европе 15.-18.век -Екологија и животна средина	7.разред септембар октобар 8.разред март
АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	Мај	- историја - биологија	- Успон Европе 15.-18.век -Екологија и животна средина	7.разред септембар октобар 8.разред март
ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	Мај - јун	- биологија - физика	- Екологија и животна средина - Магнетно поље	8.разред март 8.разред април

КОРЕЛАЦИЈА ГЕОГРАФИЈЕ СА ОСТАЛИМ ПРЕДМЕТИМА

ЦИЉ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију

мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају и разумеју географске објекте, појаве, процесе и законитости у простору, њихове узрочно-последичне везе и односе, развију географску писменост и географски начин мишљења, свести и одговорног односа према свом завичају, држави, континенту и свету као целини и толерантног става према различитим народима, њиховим културама и начину живота.

Циљ и задаци

Циљ наставе географије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају и разумеју географске објекте, појаве, процесе и законитости у простору, њихове узрочно-последичне везе и односе, развију географску писменост и географски начин мишљења, свести и одговорног односа према свом завичају, држави, континенту и свету као целини и толерантног става према различитим народима, њиховим културама и начину живота.

Задаци наставе географије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе географије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе географије буду у пуној мери реализовани
- упознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу
- картографско описмењавање за употребу географских карата у стицању знања и у свакодневном животу
- упознавање основних географских одлика Европе, осталих континената и развијених држава света
- упознавање основних географских одлика своје државе и држава у непосредном окружењу, њихових асоцијација и интеграција
- упознавање комплементарности и регионалних разлика савременог света
- развијање естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору
- изграђивање и развијање ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине
- развијање националног, европског и светског идентитета
- развијање толеранције, постојања и припадности мултиетничком, мултијезичком, мултикултурном ... свету
- развијање опште културе и образовања
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- стекну знања о битним природногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- стекну знања о друштвеногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- се оспособе за праћење и разумевање економских и друштвених активности и промена у савременом свету и њиховом доприносу општем развоју и напретку човечанства
- упознају регионалне разлике и комплементарност савременог света;

- разумеју проблеме у савременом свету (пренасељеност, неједнак привредни развој, недостатак хране, воде, енергије, минералних сировина, еколошки проблеми, болести, ратови и друго)
- развијају национални идентитет и упознају значај толеранције у мултиетничким, мултијезичким и мултикултуралним срединама у свету;
- упознају различите културе континената, њихових регија и држава и кроз то развијају општу културу
- развијају жељу и стичу потребу за даље образовање и самообразовање са циљем да се што успешније укључе у даље стручно оспособљавање
- кроз рад у настави географије проширују знања из картографије и оспособе се за самостално коришћење географске карте у стицању нових знања и у свакодневном животу
- оспособе за самостално коришћење географске литературе и различитог графичког и илустративног материјала у циљу лакшег савладавања наставног градива и оспособљавања за самостални рад.

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	9										4	5	9
2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ		9	8	10	2						14	15	29
3.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА					4	3					3	4	7
4.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ							9	8			7	10	17
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ									6	4	4	6	10
УКУПНО		9	9	8	10	6	3	9	8	6	4	32	40	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини;	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.4.	– прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења;

		– одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивост и оријентација ка предузетништву; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција.	БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	– упореди бесполно и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;ž – табеларно и графички представи прикупљене податке и

				изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - естетичка компетенција.	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.3.4.1. БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4 БИ.1.4.4. БИ.2.4.5. БИ.3.4.5. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	– одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; – користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; – упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма;

				– повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; – одреди положај човекових органа и њихову улогу; – цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; – користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; – хумано поступа према организмима које истражује.
3.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.3.	– одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи;

		демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња - естетичка компетенција.	БИ.3.3.4. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.2.6.1. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.3.6.1. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	– упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; – користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; – разврста организме према задатим критеријуми ма применом дихотомих кључева; – повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички

				представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
4.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – предузимљивости оријентација ка предузетништву; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – естетичка компетенција.	БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	– идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлику између сличности и

				сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; – предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	- компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9.	– анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу

		демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - естетичка компетенција;	БИ.2.5.4. БИ.3.5.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; – расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи

				прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке.

Циљ и задаци

Циљ наставе биологије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о грађи и функционисању човечијег организма, развијају здравствену културу, хигијенске навике и схвате значај репродуктивног здравља.

Изучавањем биологије код ученика треба развијати одговарајуће квалитете живота, навике, запажања, способности критичког мишљења, објективно и логичко расуђивање као и хумане односе међу половима.

Задаци наставе биологије су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе биологије. сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе биологије буду у пуној мери реализовани

- разумевање улоге и значаја биологије за развој и напредак човечанства

- развијање свести о властитом пореклу и положају у природи

- разумевање еволутивног положаја човека

- упознавање грађе и функционисања организма, усвајање одређених хигијенских навика, стицање одговорности за лично здравље и здравље других људи

- схватање да је полност саставни део живота и да човекова полност подразумева поштовање норми понашања које обезбеђују хумане односе међу људима

- стицање радних навика и способности за самостално посматрање и истраживање.

Наставни предмет Математика

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	14	6									8	12	20
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА		11	7								7	11	18
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ			6	11		2	15	11			19	26	45
4.	МНОГОУГАО				1	11	10					7	15	22
5.	КРУГ								2	16		7	11	18
6.	ОБРАДА ПОДАТАКА										5	2	3	5
А	ОБНАВЉАЊЕ ГРАДИВА ИЗ ПРЕТХОДНИХ РАЗРЕДА	4											4	4
Б	ПРИПРЕМА, ИЗРАДА И ИСПРАВКА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА			3			3	2	1		3		12	12
УКУПНО		18	17	16	12	11	15	17	14	16	8	50	94	144

*

Поред програмом предвиђених 8 часова за израду и исправку писмених задатака, издвојена су још 4 часа за припреме за писмене задатке. Ови часови су издвојени јер по правилу не припадају једној од наставних области, на њима се систематизује знање из више наставних области.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	Ученик ће бити у стању да: – израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције $y = kx, k \in R\{0\}$; – примени продужену

				пропорцију у реалним ситуацијама.
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.	Ученик ће бити у стању да: – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; – правилно користи геометријски прибор.
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.1.6. МА.2.1.4. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.2. МА.3.2.3.	Ученик ће бити у стању да: – трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина.

4.	МНОГОУГАО	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.3.	Ученик ће бити у стању да: – примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударност и при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.
5.	КРУГ	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3.	Ученик ће бити у стању да: – примени својства централног и периферијског угла у кругу; – израчуна обим и површину круга и његових делова; – преслика дати геометријски објекат ротацијом.

6.	ОБРАДА ПОДАТАКА	– Компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – дигитална компетенција; – решавање проблема; – сарадња.	МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.3.5.2. МА.3.5.3.	Ученик ће бити у стању да: – одређује средњу вредност, медијану и мод.

ВАСПИТНИ ОБРАЗОВНИ ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ

Циљ наставе математике у основној школи да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и математичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа , као и да :

- Оспособи ученике да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
- Оспособи ученике да изразе и образложе своје мишљање и дискутују са другима;
- Развије мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје;
- Осигура да ученици усвоје елементарна и математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у приириди и друштву;
- Оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе;
- Представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање;
- Доприноси развијању менталних способности , формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика .

Задаци наставе математике јесу :

- Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставематематике сврха,циљеви и задаци образовања,као и циљеви наставе математике буду у пуној мери реализовани;
- Нумеричко описивање ради успешног бављења било којом професијом и остваривања квалитета живота;
- Стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи,друштву и свакодневном животу;
- Стицање основне математичке културе за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима људске делатности(математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивње у рад ;

- Развијање ученикових способности посматрања,опжања и логичког ,критичког,аналитичког и апстрактног мишљања;
- Развијање културних,радних,етичких и естетичкох навика ученика,као и пробуђивање математичке радозналости;
- Стицање способности изражавања математичким језиком,јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- Усвајање основних чињеница о скуповима ,релацијама и пресликавањима;
- Савлађивање основних операција са природним ,целим ,рационалним и реалним бројевима ,као и усвајање основних својстава тих операција;
- Упознавање најважнијих геометријских објеката: линија ,фигура и тела , разумевање њихових узајамних односа;
- Оспособљавање ученика за прецизност у мерењу ,цртању и геометријским конструкцијама;
- Припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- Изражавање позитивних особина ученикове личности,као што су : систематичност,упорност,тачност,уредност,објективност,самоконтрола и смисао за самостални рад;
- Стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

Назив предмета **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

Циљ **Циљ** учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Годишњи фонд часова **36 часова**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запискоришћењем алата за снимање екрана; – разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити;	**ИКТ**	Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). Рад у програму за растерску графику. Рад у програму за векторску графику. Израда гиф анимација. Коришћење алата за снимање екрана.
	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	URL, DNS, IP адреса. Хипервеза и хипертекст. Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама /упитницима...) у облаку.

– сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији; – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка: – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	**РАЧУНАРСТВО**	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката. Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.
	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задака.

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ИКТ	4	5	1								1	9	10
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ			3	1							1	3	4
3.	РАЧУНАРСТВО				2	3	4	4	1			0	14	14
4	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК ЗА ТЕМЕ ИКТ И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ								3	1		1	3	4
5	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК ЗА ТЕМЕ РАЧУНАРСТВО									3	1	1	3	4
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**	**4**	**1**	**4**	**32**	**36**

Назив предмета	**ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**
Циљ	**Циљ** учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.
Разред	**седми**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; – повеже ергономију са здрављем и конфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; – истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству;	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	– Појам, улога и развој машина и механизама. – Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. – Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. – Зависност очувања животне средине од технологије.

– разликује врсте транспортних машина; - Повезује занимања у области машинства са сопственим интересовањима – повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност бицикла; – демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;	**САО БРАЋАЈ**	– Професије (занимања) у области машинства. – Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. – Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). – Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.
– самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; – користи ЦАД технологију за креирање техничке документације; - Образложи предности употребе 3Д штампе у изради тродимензионалних модела и макета – управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;	**ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	– Специфичности техничких цртежа у машинству. – Ортогонално и просторно приказивање предмета. – Коришћење функција и алата програма за CAD. – Употреба 3Д штампе у изради тродимензионалних модела и макета – Основне компоненте ИКТ уређаја. – Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.

– аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизама на једноставном примеру; – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; – објасни основе конструкције робота; – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;	**РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА**	Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). Елементи машина и механизама (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни).
– самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду;	**КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ**	Моделовање погонских машина и / или школског мини робота.

– тимски представи идеју, поступак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ; – врши е-коресподенцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл		Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске коресподенције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.

Кључни појмови садржаја: машинство, саобраћај, техничка документација, енергетика, заштита личне безбедности и животне средине, предузимљивост и иницијатива.

Корелација: *информатика и рачунарство, физика, математика, хемија, биологија* и *ликовне културе*, у циљу развоја међупредметних компетенција;

Наставни прећдмет: ликовна култура

Наставна област		Месец										Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	**Простор и композиција**	4	5	4	4	2						**19**
2.	**Комуникација**					1	2	4	4	2		**13**
3.	**Уметност око нас**									2	2	**4**
Укупно		4	5	4	4	3	2	4	4	4	2	**36**

<u>Активности ученика</u>

- Активно слуша;
- Препознаје и самостално ствара визуелне објекте; Препознаје и именује ликовне дисциплине; Упознаје нове наставне садржаје;
- Повезује предходно стечена знања са новим знањима;
- Формулише и размењује своје идеје са другима;
- Уочава, дефинише и прецизира проблем;
- Учествује у обнављању градива;
- Мисаоно се ангажује;
- Користи своја постојећа знања и искуства и унапређује их;
- Активно учествује у раду

<u>Активности наставника</u>

- Припрема план и програм наставног рада;
- Обавештава, предлаже и подстиче;
- Мисаоно активира и мотивише ученике;
- Наводи примере корелације са сродним предметима;
- Прати ток ученичких активности на часу;
- Процењује рад ученика и сопствени рад;

- Наставник користи активне облике и методе рада који се фокусирају на активностима и сарадњи ученика;
- Подстиче интеракцију наставник-ученик;
- Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава;
- Усклађује циљеве са оним што жели да постигне са ученицима;
- Реализује наставни процес у свим његовим сегментима;
- Прати ефекте свога рада;
- Упућује ученике да користе различите изворе информација

Начин провере остварености

На основу активног учествовања у раду;
На основу разумевања вештина и ставова као и тачности у обављању задатака;
На основу исправности коришћења одговарајућег вокабулара;
На основу примене наученог у креативном раду.

Наставни предмет: музичка култура

	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Човекимузика	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
2.	Певањем и свирањем упознајем о музику	2	2	2	4	1	1	1	1	1	2	15	2	17
3.	Барок, класицизам, развојсрпске црквене музике	1	2	2	-	2	1	1	-	1	-	7	3	10
4.	Музички инструменти	-	-	-	-	-	-	3	3	1	-	6	1	7
	УКУПНО	5	4	4	4	3	2	5	4	3	2	28	8	36

Циљ и задаци
Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да
- упознавају музичке културе кроз обраду тема повезаних са музиком различитих епоха

- развију музикалност и креативност
- негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Задаци наставе музичке културе јесу:
- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе музичке културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе музичке културе буду у пуној мери реализовани
- стицање знања о музици различитих епоха
- развијање способности извођења музике (певање/свирање)
- развијање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- даље упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- стварање одељенских ансамбала.

Оперативни задаци

Оперативни задаци су:
- певање и свирање, по слуху и из нотног текста; песме и теме из познатих композиција
- упознавање музике праисторије, античке епохе, средњег века, ренесансе, барока и класицизма кроз сагледавање друштвене функције музике, видова музицирања, карактеристичних жанрова, облика и инструмената епохе, као и најистакнутијих стваралачких личности
- утврђивање појмова из основа музичке писмености
- обрада мелодијског мола, обрада акорада на главним ступњевима, појам каденце
- обрада мешовитих тактова (7/8, 5/8 - на примерима народних песама)
- утврђивање и обрада појмова мелодија, ритам, метар, темпо, динамика, хармонија, полифонија, хомофонија, фактура

Праћење и вредновање ученика

Да би се остварио процес праћења напредовања и степена постигнућа ученика у настави музичке културе, неопходно је да наставник претходно упозна и идентификује музичке способности сваког ученика.

Оцењивање ученика у настави мора се спроводити организовано. Оно треба да обухвати и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Наставник треба да прати развој личности у целини и да објективно процењује колико је ученик савладао програмске захтеве.

Смисао оцењивања у настави музичке културе не треба да буде искључиво везан за оцену музичких способности, мада њих треба истаћи, већ и у функцији награде за залагање, интересовање, љубав према музици. Оцену треба користити као средство мотивације: она треба да ученике мотивише на музичке активности и на бављење музиком у складу с њиховим стварним способностима и потребама.

Домаћи писмени задаци или писани текстови, контролни задаци и слично не задају се за овај предмет ни у једном разреду.

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

време	Наставне области теме	Број часова	Обрада новог градива	Понављање и Утврђивање	Образовни стандарди
Јесењи период	Мерење соматског статуса	3	3		ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.
	Спортска игра (рукомет)	10		10	
	Спортска игра (одбојка)	23	11	12	
Зимски период	Спортска игра (кошарка)	12	3	9	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.19. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.19.
	Спортска гимнастика	23	8	15	
Пролећни период	Атлетика	20	7	13	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.5. ФВ.1.1.6. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
	Спортска игра (Футсал)	14		14	
	Мерење соматског статуса	3	3		
укупно		108	35	73	

<u>Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма</u>

Циљ и исходи предмета се остварују кроз јединство наставе Физичког и здравственог васпитања, ваннаставних и ваншколских активности у складу са програмом. Програм седмог разреда базиран је на континуитету усвојених знања, вештина, знања, ставова и вредности из предходних разреда.

Настава Физичког и здравственог васпитања усмерена је према индивидуалним разликама ученика, које се узимају као критеријум и диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ваннаставној и ваншколској организацији рада.

Организациони облици рада

Концепција Физичког и здравственог васпитања заснива се на јединству наставних и ваннаставних организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља кроз достизање исхода и стандарда овог васпитно-образовног подручја.

А.Часови физичког и здравственог васпитања.
Б. Секције.
В. Недеља школског спорта.
Г. Активности у природи (кросеви, зимовање, летовање, камповање...).
Д. Школска и ваншколска такмичења.
Ђ. Корективно-педагошки рад.

Наставне активности

А. Часови физичког и здравственог васпитања

I. Физичке способности
На свим часовима као и на другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на:
- развијање физичких способности које се континуирано реализује у уводном и припремном делу часа путем вежби обликовања. Део главне фазе часа користи се за развој основних физичких способности узимајући и обзир утицај који наставна тема има на њихов развој. Методе и облике рада наставник бира у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад;
- подстицање ученика на самостално вежбање;
- правилно држања тела.
II. Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине
Усвајање моторичких знања, умења и навика, остварује се кроз примену основних и проширених програмских садржаја атлетике, гимнастике, спортских игара, плеса, ритмичке гимнастике, пливања и ватерпола, примењујући основне дидактичко-методичке принципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода.
Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се вежбања слична али лакша од предвиђених или предвежбе.
Уколико ученик не достигне предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигне у наредном периоду.
У раду са напреднијим ученицима реализују се проширени садржаји или садржаји из наредних разреда. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за поједине спортове.
III. Физичка и здравствена култура
Достизањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању, физичком васпитању, спорту, рекреацији и здрављу. Посебно планиране и осмишљене информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу.
Ова наставна област обухвата: формирању правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препознавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у физичком вежбању,

рекреацији и спорту; развијање креативности у вежбању; очување животне средине, као и развијање и неговање здравствене културе ученика.

1. Планирање наставе и учења

Дефинисани исходи су основни и незаобилазни елементи процеса планирања наставе и учења на крају сваког разреда, током планирања рада потребно је одредити временску динамику у односу на бављење појединим исходима током школске године. Посебну пажњу обратити на исходе које није могуће достићи током једног или више часова, већ је ту сврха потребно реализовати различите активности током школске године.

Облици наставе
Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:
- теоријска настава (до 5 часова)
- практична настава (103-108 часова).

Практична настава
Број часова по темама планира се на основу: процене сложености садржаја за ученике и услова за реализацију наставе. Наставне теме или поједини садржаји за које не постоје услови за реализацију могу бити замењени одговарајућим темама или садржајима програма за које постоје одговарајући услови. Оквирни број часова по темама:

1. Атлетика (14)
2. Гимнастика (14)
3. Основе тимских и спортских игара:

Одбојка (16)
Футсал (10)
Рукомет (10)
Кошарка (10)
Активност по избору ученика (10);

4. Ритмика и плес (4);
5. Пливање и ватерполо (10);
6. Полигони (5);
7. Тестирање и мерење (5).

2. Остваривање наставе и учења

При планирању кондиционог вежбања у главној фази часа, треба узети у обзир утицај наставне теме на физичке способности и применити вежбе чији делови биомеханичке структур одговарају основном задатку главне фазе часа. Методе вежбања које се примењују у настави су тренажне методе прилагођене узрасним карактеристикама ученика. У раду са ученицима, дозирати вежбања у складу са њиховим могућностима и примењивати одговарајућу терминологију вежби.
Препоручени начини рада за развој физичких способности ученика.

1. Развој снаге:

- без и са реквизитима,
- на справама и уз помоћ справа.
2. Развој покретљивости:
- без и са реквизитима,
- уз коришћење справа
- уз помоћ сувежбача.
3. Развој аеробне издржљивости:
- истрајно и интензивно трчање,
- вежбање уз музику – аеробик,
- тимске и спортске игре,
- пешачење уз дужини од 10км (организовати у оквиру недеље школског спорта или активности у природи).
4. Развој координације:
- извођење координационих вежби у различитом ритму и промењивим условима.
5. Развој брзине и експлозивне снаге:
- једноставне и сложене кретне структуре изводити максималним интензитетом из различитих почетних положаја,
- штафетне игре,
- извођење вежби различитом максималном брзином.

За учење који из здравствених разлога изводе посебно одабране вежбе, потребно је обезбедити посебно место за вежбање, а за оне са којима се програм реализује по индивидуалном образовном програму (ИОП-у), неопходно је обезбедити одговарајуће услове, узимајући у обзир њихове могућности.

3. Праћење и вредновање

Исходи представљају добру основу за праћење и процену постигнућа ученика и помажу наставницима у праћењу, прикупљању и бележењу постигнућа ученика. Како ће у процесу вредновања искористити исходе наставник, сам осмишљава у односу на то који ће начин праћења и процене њему чини нај рационалнијим и најкориснијим. У процесу праћења и оцењивања пожељно је користити лични картон ученика као извор података и показатеља о напредовању ученика.

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе, препоручује се да наставник једнако, континуирано прати и вреднује:

1. Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:
- вежбање у адекватној спортској опреми;
- редовно присуствовање часовима;
- учествовање у ваннаставним и ваншколских активностима.

2. Приказ три комплекса усвојених општеприпремних вежби обликовања са и без реквизита.

3. Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика:

Атлетика:

Техника измене штафете; скока у вис опкорачна техника; спринтерско трчање 60м на време, бацање вортекса. Истрајно трчање у трајању од 8 минута. Техника бацања вортекса.

Спортска гимнастика:

Вежбе на тлу:
- став на шакама, колут напред уз помоћ,
- летећи колут,
- два премета странце „звезде“ спојено,

Мост заклоном (ученице); мост из лежања на леђима (ученици).

Прескок:
- разношка, згрчка,
- одскочна даска.
Греда:
- ниска греда – поновити и попунити садржаје из претходног разреда.
Одбојка:
- одигравање лопте техникама прстима и „чекићем“;
- доњи сервис;
- смечирање у олакшаним условима;
- ндивидуални блок:
- игра преко мреже.
Рукомет:
Примена елемената технике у игри.
Кошарка:
Примена елемената технике у игри.
4. Индивидуални напредак моторичких способности
Индивидуални напредак моторичких способности сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности.
Код ученика ослобођених од практичног дела наставе, наставник прати и вреднује:
- познавање основних правила, гимнастике, атлетике, спортске игре и основних здравствено-хигијенских правила вежбања;
- учешће у организацији ваннаставних активности.

Ваннаставне активности

План и програм ових активности предлаже Стручно веће и саставни је део годишњег плана рада школе и школског програма.

Б. Секције
Формирају се према интересовању ученика. Наставник сачињава посебан програм узимајући у обзир материјалне и просторне услове рада, узрасне карактеристике и способности ученика. Уколико је неопходно, секције се могу формирати према полу ученика. Ученик се у сваком тренутку може се укључити у рад секције.

В. Недеља школског спорта
Школа у оквиру школског програма реализује недељу школског спорта.
Недеља школског спорта обухвата:
- такмичење у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика;
- културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице, слет...);
- ђачке трибине и радионице (о здрављу, историји физичке културе, спорту, рекреацији, „ферплеју“, последицама насиља у спорту и др.).
План и програм Недеље школског спорта сачињава Стручно веће Физичког и здравственог васпитања у сарадњи са другим стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици који су ослобођени од практичног дела наставе, буду укључени у организацији ових активности.

Г. Активности у природи (кросеви, зимовање, летовање)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа организује активности у природи:

- пролећни крос
- излет са пешачењем
- зимовање – организује се у току зимског периода у трајању од седам дана. Активности на зимовању обухватају обука скијања, клизања, краће излете са пешаћењем или на санкама, и друге активности;
- летовање – организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана и обухвата боравак у природи са организованим образовним и физичким активностима.

Д. Школска и ваншколска такмичења

Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска такмичења, као интегрални део процеса физичког васпитања према плану Стручног већа и то у:

- спортској гимнастици;
- атлетици;
- најмање једној спортској игри.

Школа може планирати такмичења из других спортских грана или игара уколико за то постоје услови и интересовање ученика.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Физика

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА + ЛАБ. ВЕЖБЕ	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Сила и кретање	9	9	6	1							9+3	13	**25**
2.	Кретање тела под дејством силе теже. Силе трења				7	4	1					4+2	6	**12**
3.	Равнотежа тела						7	4				5+1	5	**11**
4.	Механички рад и енергија. Снага							5	8	2		6+2	7	**15**
5.	Топлотне појаве									5	4	3+1	5	**9**
УКУПНО		9	9	6	8	4	8	9	8	7	4	27+9	36	**72**

Циљ и задаци

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о

физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.
Задаци наставе физике су:
- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе физике буду у пуној мери реализовани
- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
- развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја
- развијање способности за примену знања из физике
- схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи
- развијање свести о сопственим знањима

Праћење рада ученика
Наставник је дужан да континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидну контролу његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних и квалитативних задатака и лабора¬торијских вежби. Оцењивање ученика само на основу резултата које је он постигао на писменим вежбама непримерено је ученичком узрасту и физици као научној дисциплини. Недопустиво је да наставник од ученика, који се први пут среће с физиком, тражи само формално знање уместо да га подстиче на размишљање и логичко закључивање. Ученик се кроз усмене одговоре навикава да користи прецизну терминологију, развија способност да своје мисли јасно и течно формулише и не доживљава физику као научну дисциплину у којој су једино формуле важне.
Будући да је програм, како по садржају тако и по обиму, прилагођен психофизичким могућностима ученика основне школе, сталним обнављањем најважнијих делова из целокупног градива постиже се да стечено знање буде трајније и да ученик боље уочава повезаност разних области физике. Истовремено се обезбеђује да ученик по завршетку основне школе овлада основним појмовима и законима физике, да познаје логику и методологију која се користи у физици при проучавању физичких појава у природи и да их примењује у свакодневном животу.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА

Недељни фонд часова: 2 *Годишњи фонд часова: 72*

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										обрада	утврђи-вање	лабораторијска вежба	свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	4										3	1	0	4
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	5	6									5	2	4	11
3.	АТОМИ – НАЈМАЊЕ ЧЕСТИЦЕ ХЕМИЈСКИХ ЕЛЕМЕНАТА		3	6								5	3	1	9
4.	АТОМИ, МОЛЕКУЛИ И ЈОНИ ИЗГРАЂУЈУ СУПСТАНЦЕ			2	6	4						7	4	1	12
5.	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ					2	7	2				6	2	3	11
6.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ИЗРАЧУНАВАЊА							7	6	1		6	6	2	14
7.	ВОДОНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ									7	4	5	5	1	11

УКУПНО											**37**	**23**	**12**	**72**

Циљеви наставе хемије	**Задаци наставе хемије**	**Начини праћења напретка ученика**
- Стицање базичне и научне писмености - Оспособљавање за решавање проблема и задатака у новим и непознатим ситуацијама - Изражавање и образлагање свог мишљења - Развијање мотивисаности за учење - Развијање функционалне хемијске писмености - Разумевање промена и појава у природи - Развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина - Развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања - Развијање логичког и апстрактног мишљењаи критичког става о мишљењу - Развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација	- Стварање разноврсних могућности да циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани - Омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод - Омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу - Оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком - Стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став - Стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно руковати супстанцама, лабораторијским посуђем и прибором - Оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања	Домаћи задаци Усмено одговарање Писмене провере знања Активност на часу

- Развијање свестио важности одговорног односа према животној средини - Развијање радозналости и позитивног става према учењу хемије	- Стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и екперименталних проблема - Стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу - Омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену	

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.5.1, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8.	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја; – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци;
2.	Хемијска лабораторија	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.5.1,	

			ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.5, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3; ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4. ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8.	– повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша; – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула;
3.	Атоми и хемијски елементи	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.4.	
4.	Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.3, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.11; ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.4, ХЕ.3.1.7.	
5.	Хомогене и хетерогене смеше	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.9, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.11, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1; ХЕ.2.1.2,	

			ХЕ.2.1.3, ХЕ.2.1.5, ХЕ.2.1.6, ХЕ.2.1.9, ХЕ.2.1.10; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.4, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.7, ХЕ.3.1.8.	– разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; – напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; – квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; – опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на pH скали процени киселост раствора; – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.
6.	Хемијске реакције и хемијске једначине	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.1.4.	
7.	Израчунавања у хемији	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.10, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2; ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.1.9, ХЕ.2.1.10, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3.; ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	
8.	Водоник и кисеоник, и њихова једињења; Соли	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.7,	

			XE.1.1.8, XE.1.2.1, XE.1.2.2, XE.1.2.3, XE.1.2.4, XE.1.2.5, XE.1.2.6, XE.1.2.7, XE.1.2.8; XE.2.1.2, XE.2.1.4, XE.2.2.1, XE.2.2.3, XE.2.2.4; XE.3.1.2, XE.3.1.8, XE.3.2.1, XE.3.2.2, XE.3.2.3, XE.3.2.4, XE.3.2.5, XE.3.2.6.	

ИЗБОРНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: **ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	**10**
Годишњи фонд часова	**36**
За обраду новог градива	**18**
За друге типове часа	**18**

Р.бр.	**Наставни садржај**	**Бр. часова**	**За обраду**	**За утврђивање и понављање**
1.	**Бог у кога хришћани верују јесте Св. Тројица: Отац, Син и Свети Дух (богослужбена сведочанства - крштења и евхаристија; библијска и светоотачка сведочанства)**	3	1	2
2.	**Отац, Син, Св. Дух су три вечне, конкретне личности.**	4	2	2
3.	**Св. Тројица је један Бог (нераздељивост Божанске природе и несливеност Божанских личности).**	4	2	2
4.	**Узрок Божијег постојања је Отац (библијска, евхаристијска, светоотачка и друга сведочанства).**	4	2	2
5.	**Бог отац изражава своје слободно постојање као љубав према другој личности – према Сину и Св. Духу.**	5	3	2
6.	**Хришћанска антропологија (биће као заједница слободе).**	2	1	1
7.	**Антрополошке последице вере у Св. Тројицу.**	4	2	2
8.	**Кроз Литургију се пројављује Св. Тројица (Отац прима литургијски принос, Син, Исус Христос, приноси, а Св. Дух сабира све око Христа и сједињује с Њим).**	4	2	2
9.	**Крштење и Литургија као практично исповедање вере у Бога који је Св. Тројица.**	2	1	1
10.	**Света Тројица у православној иконографији**	4	2	2
	Укупно часова	**36**	**18**	**18**

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историски хришћански живот (историску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургиској, социјалној и мисијонарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о

свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургиско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обусва позитивна искуства људи, без обзира на њихову нацијоналну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) су да код ученика:

Развије отвореност и однос према Богу као другачијој личности у односу на нас, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој, личности, такође другачијој у односу на нас, те да се између ове две релације оствари узајамно зависна веза (свест о заједници);

Развије способност за постављање питања о целини и најдубљем смислу постојања човека и света, људској слободи, животу у заједници, феномену смрти, односу са природом која нас окружује и друго, као и одговарање на ова питања у светлу православне хришћанске вере и искуства Цркве;

Изгради способност дубљег разумевања и вредновања културе ицивилизације у којој живе, успона и падова у историји човечанства, као и достигнућа у разним областима стваралаштва (пеи чаму се остварује комплетарност с другим наукама);

Помогне у одговорном обликовању заједничког живота са другима, успостављањем равнотеже између властите личности и заједнице, у остварењу сусрета са светом (са људима различитих култура, религија и погледа на свет, с друштвом, с природом) и с Богом;

Изгради уверење да су свет и све што је у њему створени за вечност, да су сви створени да буду причасници вечног живота, али да се то може остварити самоако човек своју слободу као дар Божији изражава као заједништво са Богом и са другим људима, те да из те перспективе код ученика развије способност разумевања, преиспитивања и вредновања сопственог односа према другом човеку као непоновљивом бићу икони Бопжијој и према творевини Божијој и изгради спремност на покајање.

Садржаји наставе православног катихизиса (веронауке) распоређдаи су по линеарно-концентричном (симболичком, спиралном) принципу. То значи да се у сваком резреду одабирају одређени раније уведени садржаји, а затим се у оквиру сваке од тема, које ће се током дате године школовања низати у сукцесивном следу, врши активизсцијапредходно стечених знања и формираних умења. Наравно, у сваком разреду уводе се и потпуно нове теме, које ће послужитикао ослонац за надограђивање знања у наредним разредима. След тема је у нижим разредима силазни (десцедентни), односно базира се на излагању материје према психолошкој приступачности, док је у вишим
разредима узлазни (асцедентни), дакле, темељи се на начелима теолошке научне систематике.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- запазе да природа не постоји без личности;
- науче да личност у Богу претходи природи у онтолошком смислу;
- уоче да у створеном свету људска природа предходи човеку као личности у онтолошком смислу;
- запазе да се код створених бића, тј. код људи, слобода може изразити и као негација, што није случај у Богу јер све што постоји итраз је Божије слободе, љубави;
- запазе да је слобода Божија онтолошка, и да се изражава само као љубав песма другој личности;
- запазе разлику између иконографског приказивања Св. Троице у православној и римокатоличкој традицији.

Активност на часовима првославног катихизиса (веронауке) остварива ће се активним учествањем ученика у раду на часу цртањем, бојењем, гледањем цртаних филмова, слушањем музике, као и прављењем предмета од разних материјала папира, картона, глине, пластелина итд.

Научено на часовима практично и опитно учснци виде и доживе учествовањем првенствено на Светој Литургији, а и осталим богослужењима где цео разред учествује у припреми за одлазак на богослужење. Обилазком Вршачких православних храмова (Катедралног (саборног) Св. оца Николаја, Успенског, Св. Тедора Вршачког и храма Свих Светих), као и посетом владичанског (епископског) двора у нашем граду. Излетом у природу где се упознају како да се односимо према творевини Божијој, икако је требамо чувати (екологија са православног становишта)

Облици рада на часовима првославног катихизиса (веронауке) спроводе се на следећи начин: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групи.

Методе рада на часовима првославног катихизиса (веронауке) су следеће: резговор, дијалошки, демонстративни, посматрање, слушање, текстуални, рад на тексту.

Средства која се користе за рад на часовима је првенствено уџбеник као иостали дидактички материјали и помоћна средства, од којих су најчешће бојанке, иконе, DVD и CE дискови, графо фолије.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Ред. Бр.	Тематска целина	свега
1.	Увод у грађанско васпитање	2
2.	Грађанин	16
3.	Држава и власт	7
4.	Ђачки парламент и иницијатива	3
5.	Професионална оријентација	5
6.	Завршни део	3
		36

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Модул 5 / Meine Erlebnisse	9	9	8	8	2						12	24	36
2.	Модул 6 / Meine Welt, deine Welt					4	4	10	8	6	4	10	26	36
УКУПНО		9	9	8	8	6	4	10	8	6	4	22	50	72

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Модул 5 / Meine Erlebnisse	Компетенција за учење, комуникативна компетенција, дигитална компетенција, сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16.1.1.17. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.11.1. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.26. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30.	– размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке

			2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.23. 3.1.24. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.2.	активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;

				– опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низи о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење и даје кратко образложење.

2.	Модул 6 / Meine Welt, deine Welt	Компетенција за учење, комуникативна компетенција, дигитална компетенција, сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.2. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.2.	– размени једноставније информације личне природе; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на

				радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – изрази жеље, интересовања, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење и даје кратко образложење; – разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; – пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; – пита/каже/израчуна колико нешто кошта.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Током школске године раде се вежбе везане за градиво:

СЕДМИ РАЗРЕД:

- Све морфолошке јединице из петог и шестог разреда, сложена реченица, врсте независносложених реченица, акценат.

- Врсте драме, сонет, ритам, стилске фигуре(метафора, словенска антитеза, алегорија, асонанца, алитерација), молба, писмо,службено писмо.

- Правописне норме: три тачке, црта, цртица.

Извођачи допусне наставе.

Орнела Влашић Ловрић и Предраг Ловрић

План рада допунске и додатне наставе математике

Допунска настава из математике се планира једном или два пута недељно у предчасу из датих области по разредима у зависности од потребе:

(VII разред)

- Реални бројеви,
- Питагорина теорема ,
- Цели алгебарски изрази ,
- Многоугао ,
- Круг,
- Обрада података

ДОДАТНИ РАД ИЗ МАТЕМАТИКЕ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Додатна настава из математике за узраст седмог разреда остваривање се са једним часом седмично са надареним ученицима који имају нешто виши степен логичког мишљења и већу самосталност у раду и решавању задатака. Часови ће бити усмеравајући, а литература су различите збирке задатака и Математички лист, на који се ученици претплаћују.

Садржаји за додатни рад су из следећих тематских целина:

8. Реални бројеви,
9. Питагорина теорема ,
10. Цели алгебарски изрази ,
11. Многоугао ,
12. Круг,
13. Обрада података,
14. Разни задаци са такмичења од општинског до републичког нивоа који су узети из математичког листа и које ученици решавају уз помоћ наставника, или самостално кући, а касније се консултују са наставником.

Додатна настава ће се изводити у једном планираном предчасу недељно са тачно утврђеним термином, а ученици ће се одабрати према склоностима и способностима код решавања задатака сложенијег типа. Приступ ће бити индивидуалан, али и са доста самосталности у раду уз примену најновијх издања збирки за такмичења из математике и часописа за узраст основне школе. Приоритетно ће се користити Математички лист на који су ученици углавном претплаћени.

ОБЛИК РАДА:

- Излагање садржаја теме
- Колективан рад
- Индивидуални рад
- Праћење рада ученика
- Рад у пару

- Групни

МЕТОДА РАДА:

- Вербално-текстуална
- Демонстративна
- Решавање проблема
- Учење путем открића
- Илустративна

ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА:

- Посматрање
- Испитивање
- Ученички радови
- Домаћи задаци
- Тестирање
- Самопроцењивање

Продукти ученичких радова

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 7. РАЗРЕД

Број теме (по месецима)	Назив теме	**Број часова**
1.СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР	Регионална географија Европе 1. Медитеран и старе цивилизације 2. Туризам и COVID 19 3. Земље Балканског полуострва презентација 4. Земље Балканског полуострва презентација 5. Земље Балканског полуострва презентација 6. Земље Апенинског полуострва презентација 7. Земље Пиринејског полуострва презентација 8. Интеграцијски процеси – ЕУ 9. Улога и значај Србије у Европи 10. Најлепше Европске метрополе	**10**
2. НОВЕМБАР ДЕЦЕМБАР	Регионална географије Азије 11. Старе цивилизације 12. Нафта и чланице ОПЕК-а 13. Државе ЈЗ Азије- презентација 14. Древни градови Азије 15. НАЈ карактеристике Азије- презентација 16. куће на води- сампари 17. Јога 18. Јапан занимљивости- презентација 19. Кина занимљивости – презентација 20. Казахстан- занимљивости презентација	**10**
3. ЈАНУАР ФЕБРУАР МАРТ	Регионална географија Африке 21. Сахарска Африка- занимљивости 22. Подсахарска Африка- занимљивости 23. AIDS	**3**
4. МАРТ АПРИЛ МАЈ	Регионална геогррафија Северне и Јужне Америке 24. Старе цивилизације 25. Канада – занимљивости 26. Силицијумска долина – висока технологија- Бил Гејтс 27. Конквистадори 28. На путу са Колумбом 29. Биљне културе које су из Америке пренете на Стари континент 30. Зашто је ризично ићи сам/а у Јужну Америку 31. Амазон и мит о Амазонкама 32. Патагонија - „Велико стопало" 33. Латино музика- плес	**10**
5. ЈУНИ	Регионална географија Аустралије и океаније 34. На броду Џејмса Кука 35 ЈАВНА ПРЕДСТАВЉАЊЕ НАЈЛЕПШИХ ПРЕЗЕНТАЦИЈА У ХОЛУ ШКОЛЕ 36 ЕВАЛУАЦИЈА НАШЕГ РАДА	3

36

* користимо стандарде из напредног нивоа

ГОДИШЊИ ПЛАН И ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 7. РАЗРЕД

Број теме (по месецима)	Назив теме	**Број часова**	
1.СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР	Регионална географија Европе Рад на немој карти	**10**	
2. НОВЕМБАР ДЕЦЕМБАР	Регионална географије Азије Рад на немој карти	**10**	
3. ЈАНУАР ФЕБРУАР МАРТ	Регионална географија Африке Рад на немој карти	**3**	
4. МАРТ АПРИЛ МАЈ	Регионална геогррафија Северне и Јужне Америке Рад на немој карти	**10**	
5. ЈУНИ	Регионална географија Аустралије и океаније Рад на немој карти	3	**36**

* користимо стандарде из основног нивоа

Годишњи план додатног рада хемије

Циљ додатне наставе хемије јесте проширивање и продубљивање знања ученика који се у већој мери интересују за хемију и који су на редовним часовима показали висок ниво савладаног градива, развијање способности и вештина ученика према њиховим интересовањима и склоностима и развијање такмичарског духа.

Задаци додатне наставе хемије:

– омогућити ученицима да разумеју начин на који се хемија развијала као наука и њено место у савременом животу;

– омогућити ученицима да у самосталним истраживачким радовима овладају основама научног метода;

– оспособити ученике да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина;

– развијати аналитичко и критичко мишљење;

– развијати експерименталне вештине за правилно и безбедно, по себе и друге, руковање лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама;

– стварати ситуације у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема;

– стварати ситуације у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу;

– омогућавати ученицима да на основу различитих израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и практично га примењују.

На овим часовима ученици ће се припремати за:

– такмичење ученика основних школа у организацији Министарства просвете и Српског хемијског друштва (школско, општинско, градско, републичко)

	Наставна тема	Наставне јединице
1.	**Хемија и њен значај (1)**	1. Развој хемије као науке. Хемија у савременом животу. Мерења у хемији
2.	**Основни хемијски појмови (4)**	2. Врсте супстанци 3. Физичка и хемијска својства супстанци. Физичке и хемијске промене супстанци 4. Методе раздвајања смеша 5. Методе раздвајања смеша
3.	**Структура супстанце (12)**	6. Грађа атома 7. Структура електронског омотача 8. Структура електронског омотача 9. Периодни систем елемената 10. Типови хемијских веза 11. Хемијске формуле

		12. Релативна атомска и молекулска маса 13. Израчунавања на основу релација количина супстанце, маса супстанце и бројност честица 14. Авогадров број 15. Израчунавања на основу хемијских формула – израчунавање масеног елементарног процентног састава једињења 16. Израчунавања на основу хемијских формула 17. Израчунавања у хемији 18. Израчунавања у хемији
4.	**Хомогене смеше или раствори (8)**	19. Раствори – својства раствора 20. Процентни састав раствора 21. Процентни састав смеша 22. Колоидни раствори – растварање желатина (сол и гел стање) 23. Израчунавање масеног процентног садржаја у поступку разблаживања раствора 24. Израчунавање масеног процентног садржаја у поступку мешања раствора различитог садржаја 25. Раствори – рачунски задаци 26. Раствори – припремање раствора одређене концентрације разблаживањем и концентровањем
4.	**Хемијске реакције и израчунавања на основу хемијских једначина(11)**	27. Основни типови хемијских реакција 28. Анализа и синтеза 29. Закон сталних односа маса – састављање формула на основу односа маса 30. Израчунавања на основу хемијских једначина, на основу односа количине, масе и броја честица учесника у хемијској реакцији 31. Израчунавања на основу хемијских једначина, на основу односа количине, масе и броја честица учесника у хемијској реакцији 32. Израчунавања на основу хемијских једначина, на основу односа количине, масе и броја честица учесника у хемијској реакцији 33. Топлотни ефекти при физичким и хемијским променама супстанци: егзотермне и ендотермне реакције 34. Топлотни ефекти при физичким и хемијским променама супстанци: егзотермне и ендотермне реакције 35. Хемија на интернету 36. Хемијски часописи

Годишњи план допунске наставе

Допунски рад организује се за ученике који нису савладали садржаје у редовној настави.

Циљ допунске наставе хемије јесте да се ученицима који нису савладали садржаје хемије омогући лакше укључивање у редовни васпитно-образовни процес, као и да им се развију упорност, самосталност и тачност у раду.

Задаци допунске наставе:

• оспособити ученике да овладају основним хемијским појмовима ради лакшег уклапања у редовни наставни процес;

• омогућити ученицима да на што лакши начин надокнаде и усвоје појмове које су пропустили због краћег или дужег изостајања са редовне наставе;

• омогућити ученицима да овладају различитим методама учења хемијских садржаја ради развијања самосталности у учењу.

Допунска настава биће организована током целе школске године, динамиком од једног часа недељно.

	Наставна тема	**Наставне јединице**
1.	**Хемија и њен значај (2)**	1. Предмет изучавања хемије 2. Хемијско посуђе и прибор. Мере опреза и мерења у хемији
2.	**Основни хемијски појмови (4)**	3. Физичка и хемијска својства супстанци 4. Физичке и хемијске промене супстанци 5. Методе раздвајања смеша 6. Методе раздвајања смеша
3.	**Структура супстанце (12)**	7. Грађа атома 8. Грађа атома 9. Структура електронског омотача 10. Структура електронског омотача 11. Периодни систем елемената 12. Периодни систем елемената и врсте елемената 13. Релативна атомска маса 14. Ковалентна и јонска веза 15. Ковалентна и јонска веза 16. Хемијске формуле 17. Релативна молекулска маса 18. Својства једињења са јонском и ковалентном везом

4.	**Хомогене смеше или раствори (6)**	19. Раствори – својства раствора 20. Растворљивост супстанци у води 21. Процентни састав раствора 22. Процентни састав раствора 23. Процентни састав раствора 24. Својства воде. Природне воде
4.	**Хемијске реакције и израчунавања на основу хемијских једначина (12)**	25. Основни типови хемијских реакција 26. Анализа и синтеза 27. Хемијске једначине 28. Хемијске једначине 29. Закон сталних односа маса 30. Закон сталних односа маса 31. Мол. Моларна маса 32. Мол. Моларна маса 33. Мол. Моларна маса 34. Израчунавања на основу хемијских једначина 35. Израчунавања на основу хемијских једначина 36. Израчунавања на основу хемијских једначина

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЧОС

Програм рада одељењског старешинства VII разреда

СЕПТЕМБАР

- Помоћ ученицима у организовању првог састанка одељењске заједнице, информисање о осигурању, штампи , ужини, формирање руководства
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила(из програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно- васпитним установама)
- „Чувам те“ информисање о платформи за заштиту ученика од насиља
- Упознавање са програмом професионалне оријентације и начину рада(имплементација кроз предмете -Чос, грађанско васпитање, српски језик, ликовна култура, информатика)/ радионица
- Помоћ ученицима у савладавању првих тешкоћа у раду и учењу
- Психомоторне промене у пубертету- телесни развој

ОКТОБАР

- учествовање у активностима Дечије недеље и Спортске недеље
- Значај правилне исхране за правилан развој, проблеми исхране- дијета (повер поинт презентација
- Правилно кориштење слободног времена- организовање дневних активности
- Основни чиниоци успешног учења

НОВЕМБАР

- Анализа успеха након првог квартала, помоћ ученицима који имају незадовољавајући успех
- учествовање у акцији Месец лепих порука(из програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно- васпитним установама
- који ми се позив допада – разговор о битним обележјима
- значај физичке активности за правилан развој

ДЕЦЕМБАР

- Дружење за време зимског распуста
- Развијање свести о правилном коришћењу интернета за учење и самоучење
- Припрема културног програма за крај првог полугодишта и у сусрет Новој години

ЈАНУАР

- Обележавање школске славе Светог Саве
- Анализа успеха постигнутог у првом полугодишту

ФЕБРУАР

- Значај учешћа на такмичењима и конкурсима

- Пубертет- рана адолесценција
- Како треба учити
- Дан розих мајица- задња среда фебруара- обележавање Међународног дана борбе против вршњачког насиља

МАРТ
- Прослава 8.марта
- Припрема и учествовање у школском такмичењу пред ускршњи распуст (из програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама)
- Упућивање на корисне образовне линкове
- Анализа успеха након трећег квартала

АПРИЛ

- Обележавање Дана школе
- Припрема и учествовање у Спортској недељи
- Обелжавање Дана планете Земље
- Предавање патронажне сестре на тему Наркоманија

МАЈ
- оплемењивање међусобних односа
- Препознавање штетних утицаја по здравље и овладавање вештинама заштите
- Каква смо ми одељењска заједница
- Осврт на програм рада професионалне оријентације

ЈУН
- Анализа успеха на крају школске године
- Договор о раду у наредној школској години

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А С Е К Ц И Ј Е
„М Л А Д И Г Р А М А Т И Ч А Р“

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	Функција речи у реченици; Структура реченице	1	4	5
2.	Падежни систем	1	2	3
3.	Фонетика	2	3	5
4.	Развој српског језика; о Раду Вука Стефановића Караџића	1	2	3
5.	Сложена реченица: независна и зависна сложена реченица	2	10	12
6.	Врсте речи	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:
Предраг Ловрић

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А С Е К Ц И Ј Е Р Е Ц И Т А Т О Р С К Е И Д Р А М С К Е С Е К Ц И Ј Е

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	„Избирачица“ Коста Трифковић	2	3	5
2.	Дикција и рад са микрофоном	1	2	3
3.	Светосавска академија	2	10	12
4.	Драмски текст по избору ученика	2	3	5
5.	Основни ел.драмског текста; улога суфлера-шаптача	1	2	3
6.	Прослава Дана школе	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:

Орнела Влашић- Ловрић

ОСМИ

РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљеви:

- да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању;
- да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које,

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ									ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V			
1.	ЈЕЗИК	10	2	7	3	4	4	4	4	5	14	29	43
2.	КЊИЖЕВНОСТ	6	9	4	10	7	8	7	7	6	46	18	64
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	2	6	2	5	3	0	7	0	4	4	25	29
УКУПНО		18	17	13	18	14	12	18	11	15	64	72	136

уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање;

- подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање;
- да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења;
- да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања :
- да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

ЗАДАЦИ наставе српског језика:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе српског језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе српског језика буду у пуној мери реализовани
- развајање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује
- описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика
- упознавање језичкох појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика

- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца)
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног и истраживачког)
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова
- упознавање , читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавањена самостално коришћење библиотеке (одељенске, школске, месне), поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм)
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и поштује
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, драмска, рецитаторска, новинарска секција итд.)
- васпитање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности
- развијање патриотизма и васпитање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

- Наставне методе: монолошка, дијалошка, текст метода, метода показивања;
- Наставна средства: табла, креда, плакати, наставни листићи, аудио касете, интернет;
- Облици рада: индивидуални, фронтални, групни;

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ:

- усмено и писмено изражавање;
- слободно изражавање;
- гледање филмова;
- слушање дискова;

- гледање ТВ емисија;
- читање;
- праћење културно-уметничких догађаја;
-

НАЧИНИ ПРАЋЕЊА:
- активан рад на часу;
- писмене вежбе;
- говорне вежбе;
- рецитовање;
- тестови;
- контролни задаци;
- правописни диктати;
- лексичке и ортоепске вежбе;
- узимање учешћа у културно- уметничким догађајима;
- константно проверавање технике писања и читања са разумевањем;

Годишњи план рада за 8 разред- енглески језик

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	утврђивање	свега
Иницијални тест	●											1	1
Увод	●										3	6	9
Мој живот	●	●									4	6	10
Слободно време			●								2	4	6
Места				●							3	1	4
Писмени задатак				●							1	2	3
Полугодишњи тест				●								1	1 34
Наш свет					●							3	3
Догађаји						●	●				3	5	8
Прославе							●				3	5	8
Одмор								●	●		3	3	6
Будућност									●		3	3	6
Писмени задатак									●	●	1	2	3 34
Укупно:											26	42	68

Циљеви и задаци

Увећање вокабулара, ослобађање у комуникацији, упознавање са новим културама и обичајима, да стекну свест о сопственом напредовању и да се оспособе да се споразумеју на енглеском језику кроз слушање, читање, писање и превођење

Методе рада

Монолошка, дијалошка, вербално текстуална, демонстративно илустративна, аудитивна, анализа текста, драмске активности

Облици рада

Фронтални, индивидуални

Врсте активности

Слушају, пишу, читају, увежбавају, раде задатке

Начини праћења

Самоевалуација, писмена и усмена евалуација

Наставни предмет: историја

ГЛОБАЛНИ (ГОДИШЊИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Редни број	ТЕМА	Месец										О	У	С	Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Основи проучавања прошлости	4										2	1	1	4
2.	Европа и свет између два светска рата	5	5									5	4	1	10
3.	Југословенска краљевина		3	6								4	4	1	9
4.	Други светски рат 1939-1945			3	6							4	4	2	9
5.	Југославија у другом светском рату					4	7					5	5	1	11
6.	Свет у Хладном рату							9	5			7	6	1	14
7.	Свет , Европа и српски народ у савременим процесима								1	8	2	5	4	2	11
Укупно		9	8	9	6	4	7	9	6	8	2	32	28	8	68

Недељни фонд часова 2

Годишњи фонд часова 68

Циљ наставе: је да се ученик, развије способност за рад са подацима и информацијама развијајући стваралачко мишљење, дигиталне и естетичке компетенције кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа, оспособљава се за одговорно учешће у демократском друштву.
Разред 8

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА:

Српски језик; Матерњи језик; Страни језик; Географија; Ликовна култура; Музичка култура; Верска настава; Грађанско васпитање; Информатика; Техника и технологија; Хемија; Физика.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. Наставник треба да подржи саморефлексију (промишљање ученика о томе шта зна, уме, може) и подстакне саморегулацију процеса учења кроз постављање личних циљева напредовања.

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продукти учења. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое циљева учења и начине оцењивања

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Област/тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број	Назив	**Исходи предмета** **По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	• Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; • Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем; • Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;	6										**4**	**2**	**6**
2.	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	• Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; • Класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; • Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; • Класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; • Наводи начине коришћења вода Србије; • Препозна ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; • Доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске	3	8	9	5							**17**	**8**	**25**

		карактеристике простора;													
3.	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	• Објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције; • Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; • Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; • Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; • Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; • Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; • Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; • Препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине;				4	3	6	9	5			**19**	**8**	**27**
4.	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	• Описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; • Процењује важност очувања природне и културне баштине Србије;								1	3		**3**	**1**	**4**

5.	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	• Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;									1	1	**1**	**1**	**2**
6.	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	• Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету;									3	/	**2**	**1**	**3**
	ГОДИШЊА СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГРАДИВА										1	/	/	**1**	**1**
УКУПНО													**46**	**22**	**68**

Циљеви и задаци

Циљеви

Циљ настава географије у VIII разреду основне школе је да ученицима пружи знања и објашњења о географским појавама, објектима и процесима на територији наше државе. Ослањајући се на претходно стечена знања и умења ученика настава географије омогућава тумачење и разумевање сложених друштвеногеографских промена и процеса у нашој држави, на Балканском полуострву, Европи и свету.

Задаци

Задаци наставе географије су вишеструки и њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према националним вредностима и достигнућима.

Кроз наставу географије ученици треба да:

- одређују, повезују и схватају значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету;
- овладају елементарним знањима о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима на територији Републике Србије;
- схватају и разумеју закономерни развој географске средине као резултат интеракције природних појава, процеса и човека;
- упознају природне лепоте и културну баштину наше земље;
- упознају природне и друштвене карактеристике географске регије у којој живе и повезују појаве и процесе на националном и глобалном нивоу;
- повезују знања из географије са знањима из сродних наставних предмета;
- схватају потребу и значај очувања природе и природних ресурса;
- развијају осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури и активно доприносе очувању и неговању националног и културног идентитета;

- развијају међусобно уважавање, сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и да доприносе друштвеној кохезији;
- подржавају процесе међународне интеграције наше земље;
- користе различите изворе информација и уочавају њихову важност у географским сазнањима;
- да се оспособљавају да на терену осматрају, мере, анализирају, интервјуишу, скицирају и прикупљају податке;
- развијају способност исказивања географског знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- да се обуче техникама тимског/групог рада и групног одлучивања;
- да се оспособе за континуирано образовање и самообразовање.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- стекну знања о битним природногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- стекну знања о друштвеногеографским одликама ваневропских континената, њихових регија и појединих држава
- се оспособе за праћење и разумевање економских и друштвених активности и промена у савременом свету и њиховом доприносу општем развоју и напретку човечанства
- упознају регионалне разлике и комплементарност савременог света;
- разумеју проблеме у савременом свету (пренасељеност, неједнак привредни развој, недостатак хране, воде, енергије, минералних сировина, еколошки проблеми, болести, ратови и друго)
- развијају национални идентитет и упознају значај толеранције у мултиетничким, мултијезичким и мултикултуралним срединама у свету;
- упознају различите културе континената, њихових регија и држава и кроз то развијају општу културу
- развијају жељу и стичу потребу за даље образовање и самообразовање са циљем да се што успешније укључе у даље стручно оспособљавање
- кроз рад у настави географије проширују знања из картографије и оспособе се за самостално коришћење географске карте у стицању нових знања и у свакодневном животу
- оспособе за самостално коришћење географске литературе и различитог графичког и илустративног материјала у циљу лакшег савладавања наставног градива и оспособљавања за самостални рад.

Наставни предмет*: БИОЛОГИЈА*

Недељни фонд: 2 Годишњи фонд: 68

Циљ наставе и учења: Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

ОБЛАСТ/ТЕМА			**МЕСЕЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**										**ТИП ЧАСА**		**Укупно**
Исходи предмета На крају разреда ученик ће бити у стању да:	**Ред. број**	**НАСТАВНА ТЕМА**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**Обрада**	**Утвр. Систе. Вежбе**	
-повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; -повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; -идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостаз	1.	**Јединство грађе и функције као основа живота**	8	9	9								13	13	26
	2.	**Човек и здравље**				6	3						5	4	9
	3.	**Порекло и разноврсност живота**					2	4					3	3	6

е; - илуструје примерим а везу између физиоло шких одговора живих бића и промена у	4.	**Наслеђивање и еволуција**						4	4				5	3	8

спољашњој средини; -одговорно се односи према свом здрављу; -изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота; -повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; -идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; -доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; -истражи давно нестале екосистеме; -повеже промене које се	5.	**Живот у екосистему**							5	6	8	0	8	11	19

догађају организм у током животног циклуса са активност има гена; -повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; -установи узрочно-последни чку везу између губитака врста у екосисте му и негативн их последиц а у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; -критички процени последиц е људских делатност и у односу на располож иве ресурсе на Земљи; -повеже утицај еколошки х чинилаца са распоред ом карактери стичних врста које насељавај у простор Србије;															

-истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; -истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.															

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:Математика

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	СЛИЧНОСТ	14	2									6	10	16
2.	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН		12									6	6	12
3.	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ		2	14	2							6	12	18
4.	ПРИЗМА				14							6	8	14
5.	ПИРАМИДА				2	10	4					6	10	16
6.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА						6	6				5	7	12
7.	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ							11	4			6	9	15
8.	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА								7	9		6	10	16
А	ОБНАВЉАЊЕ ГРАДИВА	4											4	4
Б	ПРИПРЕМА, ИЗРАДА И ИСПРАВКА ПИСМЕНИХ ЗАДАТАКА			2		2		2		2			8	8
В	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК									2	3		5	5

УКУПНО	18	16	16	18	12	10	19	11	13	3	46	90	136

ВАСПИТНИ ОБРАЗОВНИ ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ

Циљ наставе математике у основној школи да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и математичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа , као и да :

- Оспособи ученике да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
- Оспособи ученике да изразе и образложе своје мишљање и дискутују са другима;
- Развије мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје;
- Осигура да ученици усвоје елементарна и математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у приириди и друштву;
- Оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе;
- Представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање;
- Доприноси развијању менталних способности , формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика .

Задаци наставе математике јесу :

- Стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставематематике сврха,циљеви и задаци образовања,као и циљеви наставе математике буду у пуној мери реализовани;
- Нумеричко описивање ради успешног бављења било којом професијом и остваривања квалитета живота;
- Стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи,друштву и свакодневном животу;
- Стицање основне математичке културе за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима људске делатности(математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивње у рад ;
- Развијање ученикових способности посматрања,опжања и логичког ,критичког,аналитичког и апстрактног мишљања;
- Развијање културних,радних,етичких и естетичкох навика ученика,као и пробуђивање математичке радозналости;
- Стицање способности изражавања математичким језиком,јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- Усвајање основних чињеница о скуповима ,релацијама и пресликавањима;
- Савлађивање основних операција са природним ,целим ,рационалним и реалним бројевима ,као и усвајање основних својстава тих операција;

- Упознавање најважнијих геометријских објеката: линија ,фигура и тела , разумевање њихових узајамних односа;
- Оспособљавање ученика за прецизност у мерењу ,цртању и геометријским конструкцијама;
- Припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- Изражавање позитивних особина ученикове личности,као што су : систематичност,упорност,тачност,уредност,објективност,самоконтрола и смисао за самостални рад;
- Стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

- **МЕТОДЕ И ОБЛИЦИ РАДА, НАЧИН ПРАЋЕЊА:**

-
- У реализацији наведених циљева користиће се различите методе, поред разговора ка основног методолошког приступа, а то су:
- - Метод излагања и презентовања наставног садржаја на јасан и разумљив начин,
- - Метод решавања задатака уз помоћ наставника и самосталним радом на основу познатог поступка,
- - Метод скице, конструкције и потпуно самосталног рада на сложенијим математичким проблемима и задацима,
- - Хеуристички метод једноставнијег и сложенијег типа,
- - Метод самосталног проналажења најбољег могућег пута до одговарајућих математичких решења,
- - Вежбање после усвојених знања и поступака у решавању задатака,
- - Провера решења на основу познатих ставова и формула,
- - Систематизација знања.
-
- Најчешће примењен облик рада биће фронтални, затим индивидуални, а понекад и групни, што зависи од тежине материје која се обрађује, или увежбава. Фронтални облик рада ће бити примењен у свим предавачким ситуацијама уз примену савремених наставних средстава, као што су презентације, скице, графици и графикони, модели, алгоритми сложеног и мање сложеног типа.
- Максимално ће се користити геометријски модели на основу којих се може лакше запамтити нека формула, као и савремена средства рада, међу којима су рачунар, дигитрон (у сложенијим задацима који одузимају време при рачунању), устаљене скице и графикони.
- Очекујем да основни ниво савлада 50 % ученика, средњи ниво 60 % и напредни ниво 25 % ученика. Песимистичке прогнозе су због неизграђених радних навика код већег броја ученика, што ће се ублажавати обавезним извођењем допунске наставе.
- Провера и праћење знања ће се вршити редовно после сваке обрађене тематске целине, али и у континуитету, након чега се сагледава степен достигнутог знања и на основу тога предузимају одговарајуће мере кроз планирану допунску наставу. При свакој провери ће се узети у обзир истакнути образовни стандарди разрађени за сваку тематску целину.

ПРЕДМЕТ: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО
ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	ИКТ	4	5	1								4	2	4	10
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ			3								1	0	2	3
3.	РАЧУНАРСТВО			1	4	2	4	2				7	2	4	13
4	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА							1	3	3	1	0	0	8	8
УКУПНО		**4**	**5**	**4**	**4**	**2**	**4**	**3**	**3**	**3**	**1**	**12**	**4**	**18**	**34**

Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. Требало би и вредновање више усмерити ка праћењу и вредновању практичних радова и вежбања, а мање ка тестовима знања.

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу

резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.
У процесу оцењивања добро је користити портфолио (електронска збирка докумената и евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења портфолија су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, подстиче развој ученика, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља, подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика. Употребу портфолија отежавају недостатак критеријума за одабир продуката учења, материјално-физички проблеми, време, финансијска средства и велики број ученика. Већи број ометајућих фактора, у прикупљању прилога и успостављању критеријума оцењивања, је решив успостављањем сарадње наставника са стручним сарадником, уз коришћење Блумове таксономије.
Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина.
Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне.
У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима.

Наставни редмет: Техника и технологија

Област / тема	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	обрада	Остали тип часа	свега
1. животно и радно окружење	6										5	1	6
2. саобраћај	4	2									4	2	6
3.техничка и дигитална писменост		6	6	6							12	6	18
4.ресурси и производња				2	2	8	8				16	4	20
5.конструктоpско моделовање							2	6	8	2	1	17	18
Укупно:	10	8	6	8	2	8	10	6	8	2	38	30	68

Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продукти учења.

У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др.).

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, потребно је обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу. На тај начин ученици ће бити подстакнути да промишљају о квалитету свог рада и начинима како га унапредити. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Наставни предмет: ликовна култура

Област/тема			Месец										Тип часа		Ук
Ред. број	Назив	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	Композиција	-бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; -користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; -примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; -реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; -дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења;	4	5	4	3							**11**	**5**	**16**
2.	Наслеђе	-бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; -користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; -реализује једноставне ликовне пројекте,				1	2	3	1				**6**	**1**	**7**

		самостално и у сарадњи са другима; -дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; -прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; -разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље													
3.	Комуникација	-бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; -користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; -примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; -реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; -дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; -тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику;							3	3	4	1	**10**	**1**	**11**
4.															
5.															
		УКУПНО													**34**

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: **музичка култура**

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Човек и музика и слушање/извођење /стваралаштво			2	4	3	2	2	3	1		13	4	17
2.	Музички инструменти и слушање/извођење /стваралаштво	2	4									5	1	6
3.	Извођење музике	2	1					3		1		6	1	7
4.	Извођење и слушање музике			2						2		4	0	4
УКУПНО		4	5	4	4	3	2	5	3	4		28	6	34

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Настава музичке културе подразумева учешће свих ученика, а не само оних који имају музичке предиспозиције. Како је предмет музичка култура синтеза вештина и знања, полазна тачка у процесу оцењивања треба да буду индивидуалне музичке способности и ниво претходног знања сваког ученика. Битни фактори за праћење музичког развоја и оцењивање сваког ученика су његово знање, рад, степен ангажованости, кооперативност, интересовање, став, умешност и креативност, али и напредовање у односу на претходна постигнућа. Тако се у настави музичке културе за исте образовне-васпитног задатке могу добити различите оцене, као и за различите резултате исте оцене, због тога што се конкретни резултати упоређују са индивидуалним ученичким могућностима. Начин провере и оцена треба да подстичу ученика да напредује и активно учествује у свим видовима музичких активности. Главни критеријум за процес праћења и процењивања је начин ученичке партиципације у музичком догађају,

односно да ли је у стању да прати музичко дело при слушању и како односно, да ли и како изводи и ствара музику користећи постојеће знање. У зависности од области и теме, постигнућа ученика се могу оценити усменом провером, краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом практичног рада и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања, треба користити и друге начине оцењивања као што су:

– допринос ученика за време групног рада;
– израда креативних задатака на одређену тему;

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

време	Наставне области теме	Број часова	Обрада новог градива	Понављање и Утврђивање	Образовни стандарди
Јесењи период	Спортска игра (одбојка)	20		20	ФВ.1.1.1. ФВ.1.1.2.
Зимски период	Спортска игра (футсал)	20		20	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.19. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.19.
	Спортска игра (кошарка)	10		10	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.19. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.19.
	Спортска гимнастика	20		20	ФВ.1.1.11. ФВ.1.1.19. ФВ.1.1.12. ФВ.1.1.19.
Пролећни период	Атлетика	20		20	ФВ.1.1.3. ФВ.1.1.4. ФВ.1.1.5. ФВ.1.1.6. ФВ.1.1.7. ФВ.1.1.8. ФВ.1.1.9. ФВ.1.1.10.
	Полигони	6			
	Мерење соматског статуса	6			
	Вежбе обликовања	102			
укупно		102		90	

Циљ учења предмета *Физичко и здравствено васпитање* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене

културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**	**ОБЛАСТ/ТЕМА**		**КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА**
– одабере и примени комплексе просте и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у вежбању; - користи научене вежбе у спорту, рекреацији и другим ситуацијама; - упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања са референтним вредностима;	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ**		Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторилких способности.
-примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама; -примени атлетске дисциплине у складу са правилима; – развија своје физичке способности применом вежбања из атлетике; -одржава равнотежу у различитим кретањима,изводи ротације тела;	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ**	**Атлетика** **Спортска гимнастика**	Истрајно трчање. Спринтерско трчање. Штафетно трчање. Скок удаљ. Бацања кугле. **Основни садржаји:** Вежбе и комбинације вежби карактериситичних за поједине справе: Тло

-примени вежбања из гимнастике за развој физичких способности; -изведе елементе усвојених тимских и спортских игара; -примени основна правила тимских и спортских игара; -користи усвојене елементе технике у спортским играна; – примени основне тактичке елементе; -учествује на унутар одељенских такмичења; -изведе кретања у различитом ритму; -одреди ниво сопствене дневне физичке активности; -користи вежбе ради побољшањасвојих физичких способности; -предвиди елиминише последице недовољне физичке активности; -примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; -одговорно се односи према објектима,	**Тимске и спортске игре**	Прескок Греда **Проширени садржаји:** На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби. **Футсал:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Кошарка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Одбојка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Активност по избору** Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем.

справама и реквизитима; -примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; -примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; -решава конфклите на друштвено прихватљив начин; -користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; -прихвати победу и пораз; -процени вредност различитих спортова без обзира на лично интересовање; -примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; -вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; -подстиче породицу на редовно вежбање; -повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;	**Полигони**	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима. Полигон са препрекама.

-планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; -разликује здраве од нездравих облика исхране; -правилно користи додатке исхрани; -примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; -правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; - чува животну средину током вежбања; -анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци.			
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	**Физичко вежбање и спорт**	Подела моторичких способности.. Функција срчано-дисајног система. Основна правила и тактика спортских игара. Понашање на такмичењима и спортских манифестацијама. Чување и одржавање простора, справа и

	реквизита који се користе у вежбању. Превенција насиља у физичком васпитању и спорту. Решавање спорних ситуација. Коришћење писаних електронских извора информација из области физичког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту, образовању, здравству, војсци, полицији и другим занимањима. Структура физичке културе (физичко васпитање,спорт и рекреација). Утицај различитих вежбања на карио-респираторни систем, скелетно-мишићни и организам уопште. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај правилне исхране.
Здравствено васпитање	Енергетски напици и њихова штетност.

	Прва помоћ након површинских повреда, уганућа и прелома. Значај вежбања у природи. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола и психоактивних супстанци. Правилно конзумирање додатака исхрани Мере заштите репродуктивног здравља у процесу вежбања.

Значај **ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА** за осми разред:

ОДБОЈКА

ФВ.1.1.1. Ученик/ученица на основном нивоу игра одбојку примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других.

САДРЖАЈ:

Техника: одбијање лопте прстима и чекићем, школски сервис.

Неопходна правила: зна када је екипа постигла поен, дозвољени број одбијања лопте у једној акцији, сервира из простора за сервирање, зна шта је преступ, ротација.

ФВ.1.1.2. Зна функцију одбојке, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.

ГИМНАСТИКА

Напомена: Стандарди у подобласти Вежбе на справама и тлу проверавају се у дисциплинама: вежбе на тлу, вежбе на једној справи у вису и упору, прескок.

Вежбе на тлу

ФВ.1.1.11. Ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу.

САДРЖАЈ:

Основне вежбе на тлу: колут напред и колут назад из чучња до чучња, колут напред преко препреке – одразом, без изразите фазе лета, став о шакама уз помоћ, премет странце упором у „бољу” страну, мост из лежања на леђима, вага претклоном и заножењем на левој и на десној нози.

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

Прескок

ФВ.1.1.12. Ученик/ученица правилно изводи прескоке разношку или згрчку уз помоћ

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

Греда

ФВ.1.1.13. Ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби на греди.

ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ.

АТЛЕТИКА

Техника трчања

ФВ.1.1.3. Ученик/ученица правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат.

ФВ.1.1.4. Зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Скок удаљ

ФВ.1.1.5. Ученик/ученица зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока.

ФВ.1.1.6. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Скок увис

ФВ.1.1.7. Ученик/ученица зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице.

ФВ.1.1.8. Зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ.

Бацање кугле

ФВ.1.1.9. Ученик/ученица правилно баца куглу из места и мери дужину хица.

ФВ.1.1.10. Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ.

ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА

ФВ.1.1.24. Ученик/ученица правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела.

ФВ.1.1.25. Зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологију, и функцију појединих вежби у комплексу.

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА + ЛАБ. ВЕЖБЕ	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Осцилаторно и таласно кретање	8										4+2	2	**8**
2.	Светлосне појаве	1	8	6								7+2	6	**15**
3.	Електрично поље			2	6	2						5+0	5	**10**
4.	Електрична струја					2	7	9				8+3	7	**18**
5.	Магнетно поље							1	5			4+0	2	**6**
6.	Елементи атомске и нуклеарне физике								1	7		5+0	3	**8**
7.	Физика и савремени свет									1	2	2+0	1	**3**
УКУПНО		9	8	8	6	4	7	10	6	8	2	35+7	26	**68**

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ХЕМИЈА

Недељни фонд часова: 2 *Годишњи фонд часова: 68*

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										обрада	утврђивање	лабораторијска вежба	свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**Метали, оксиди и хидроксиди метала**	9	1									6	3	1	**10**
2.	**Неметали, оксиди неметала и хидроксиди**		8	4								7	3	2	**12**
3.	**Соли-добијање, својства и примена**			4	2							2	2	2	**6**
4.	**Органска једињења и њихова општа својства**				2							2	0	0	**2**
5.	**Угљоводоници**				2	4	6					6	5	1	**12**
6.	**Органска једињења са кисеоником**						2	8				5	3	2	**10**
7.	**Биолошки важна органска једињења**								8	4		6	4	2	**12**
8.	**Заштита животне средине и зелена хемија**									4		2	2	0	**4**
УКУПНО		**9**	**9**	**8**	**6**	**4**	**8**	**8**	**8**	**8**		**36**	**22**	**10**	**68**

Циљеви наставе хемије	Задаци наставе хемије	Начини праћења

- Стицање базичне и научне писмености - Оспособљавање за решавање проблема и задатака у новим и непознатим ситуацијама - Изражавање и образлагање свог мишљења - Развијање мотивисаности за учење - Развијање функционалне хемијске писмености - Разумевање промена и појава у природи - Развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина - Развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања - Развијање логичког и апстрактног мишљењаи критичког става о мишљењу - Развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација - Развијање свестио важности одговорног односа према животној средини - Развијање радозналости и позитивног става према учењу хемије	- Стварање разноврсних могућности да циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани - Омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод - Омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу - Оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком - Стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став - Стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно руковати супстанцама, лабораторијским посуђем и прибором - Оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања - Стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање	Домаћи задаци Усмено одговарање Писмене провере знања Активност на часу

	теоријских и екпериментални проблема - Стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу - Омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену	

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ РЕДМЕТИ

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ:ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	**5**
Годишњи фонд часова	**34**
За обраду новог градива	**22**
За друге типове часа	**12**

Р.бр.	**Наставни садржај**	**Бр.часова**	**За обраду**	**За утврђивање/ понављање**
1.	Увод	1	/	1
2.	Човек је икона Божија	6	5	1
3.	Подвижничко – евхаристијски етос	7	5	2
4.	Литургија	9	6	3
5.	Царство Божије	8	6	2
	Евалуација	3	/	3
	Укупно часова	**34**	**22**	**12**

Наставни предмет: грађанско васпитање

Наставне методе: монолошка, дијалошка, текст метода, метода показивања;
Наставна средства: табла, креда, плакати, анкетни листићи, интернет;
Облици рада: индивидуални, фронтални, групни;

Ред. Бр.	Тематска целина	свега
1.	Увод	2
2.	Деца у савременом свету	18
3.	Медији у савременом свету	11
4.	Професионална оријентација	
5.	Завршни део	3
	Укупно	34

ЦИЉ:

Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

ИСХОДИ:

На крају разреда ученик ће бити у стању да:
• прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама; • прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике;
• учествује у доношењу одлука у групи поштујући договорене процедуре и правила; • штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;
• процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке;
• аргументује потребу ограничења и контролу власти;
• препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска;
• наведе права које националне мањине у Србији имају по Уставу;
• образложи значај слободе медија за развој демократије;
• проналази у медијима примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира

НАЧИН ПРАЋЕЊА:
Највећи број активности ученика, у оквиру часова Грађанског васпитања, организован кроз групни рад.
На сваком часу бележиће се активности по табели датој у приручнику.

РАДИОНИЦЕ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

РАДИОНИЦЕ	ПРЕДМЕТ / ЧАСОВИ	ВРЕМЕ	РЕАЛИЗАТОРИ
1. Представљање програма	Час одељењског старешине (ЧОС)	септембар	Тим и одељењске старешине
2. Какав сам на први поглед	Српски језик	октобар	Наставник српског језика
3. Моја очекивања	Ликовна култура	октобар	Наставник ликовног
4. За родитеље и децу – Моја очекивања - колаж	Родитељски састанак	децембар-фебруар	Тим и одељењске старешине
5. Образовни профили у средњим школама-посета сајму образовања	Организовани одлазак	новембар	Одељењске старешине, педагог
6. Захтеви занимања – способности и контраиндикације	ЧОС	фебруар	Одељењски старешина
7. Критеријум за избор школе	ЧОС	март	Одељењске старешине
8. Испитивање ставова	Грађанско васпитање	март	Наставник грађанског
9. Избор занимања и приходи	ЧОС	март	Одељењске старешине
10. Оријентација ствара јасну слику	Грађанско васпитање	март	Наставник грађанског
11. Опис занимања уз помоћ мапе ума на родитељском састанку	Родитељски састанак	април	Тим и одељењске старешине
12. Обука за конкурисање	Српски језик	мај	Наставник српског језика
13. За родитеље и децу – стилови васпитања наших родитеља	Родитељски састанак	мај	Тим и одељењске старешине

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Модул 7 / Mein Körper und meine Gesundheit	10	8	8	8							12	22	34
2.	Модул 8 / Servus und auf Wiedersehen					6	4	10	8	6		14	20	34
УКУПНО		10	8	8	8	6	4	10	8	6		**26**	**42**	**68**

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Модул 7 / Mein Körper und meine Gesundheit	Компетенција за учење, комуникативна компетенција, дигитална компетенција, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.26. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4.	– размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и

			3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.9.	одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се

				описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и превиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање

				узједноставније образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење
2.	Модул 8 / Servus und auf Wiedersehen	Компетенција за учење, комуникативна компетенција, дигитална компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.26. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	– размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима,

				саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише неколико краћих, везаних исказа искуства,

				догађај из прошлости; – разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и превиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и

				недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; – разуме једноставније изразе који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у вези са количином, димензијама и ценама

ОСТАЛИ

ОБЛИЦИ

ОБРАЗОВНО-

ВАСПИТНОГ

РАДА

ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Током школске године раде се вежбе везане за градиво:

ОСМИ РАЗРЕД:

- Све граматичке јединице из претходних разреда, историја и развој језика, зависносложене реченице.

- Поема, трагедија, стилске фигуре(метонимија, оксиморон).

- Све правописне норме из претходних разреда, скраћенице, писање речи страног порекла.

Извођачи допунске наставе.

Орнела Влашић Ловрић и Предраг Ловрић

Временска структура годишњег плана допунске наставе
ГЕОГРАФИЈА – 8. разред

Р.бр. наст. теме	Месец	Рад. нед.	Р.бр. нас. јед.	Назив наставне јединице	Тип часа
1.	Септембар	1.	1.	Како да учимо географију ...	увод
2.		2.	2.	Географски положај, границе и величина Републике Србије	обрада
		3.	3.	Постанак и територијални распоред главних рељефних целина	обрада
3.		4.	4.	Панонска низија	обрада
	Октобар	5.	5.	Српско-македонска маса (положај, простирање и значај)	обрада
		6.	6.	Карпато-Балканиди (положај, подела, одлике и значај)	обрада
		7.	7.	Планински рељеф Србије - природно географске одлике	понављање
		8.	8.	Клима Србије: климатске области и типови климе	обрада
		9.	9.	Реке црноморског слива (основне одлике и економски значај)	обрада
	Новембар	10.	10.	Реке јадранског и егејског слива (основне одлике и економски значај)	обрада
		11.	11.	Језера и термоминералне воде	обрада
		12.	12.	Биљни и животињски свет (распрострањеност и значај)	обрада
		13.	13.	Заштита природе у Србији	обрада
	Децембар	14.	14.	Природне одлике Србије	систематизација
4.		15.	15.	Структуре становништва у Србији	обрада
		16.	16.	Миграције становништва (врсте, узроци и последице)	обрада
		17.	17.	Насеља у Србији (генеза, подела и значај)	обрада
	Јануар	18.	18.	Насеља у Србији - одлике и значај	обрада
		19.	19.	Становништво и насеља Србије	понављање

5.	Фебруар	20.	20.	Основне одлике и подела привреде у Србији	обрада
		21.	21.	Пољопривреда и шумарство Србије	обрада
		22.	22.	Индустрија Србије: основне одлике подела и значај	обрада
		23.	23.	Рударство и Енергетика Србије - одлике и привредни значај	обрада
	Март	24.	24.	Рударство и Енергетика Србије - одлике и привредни значај	понављање
		25.	25.	Индустрија Србије - размештај и привредни значај	обрада
		26.	26.	Саобраћај Србије (подела, мрежа, услови и перспективе развоја)	обрада
		27.	27.	Трговина и туризам Србије	обрада
	Април	28.	28.	Привреда Србије	систематизација
6.		29.	29.	Геогафски положај, величина и простирање завичаја	обрада
		30.	30.	Становништво, насеља, привреда и перспективе развоја	обрада
7.	Мај	31.	31.	Срби у суседним државама	обрада
8.		32.	32.	Значај интеграцијских процеса у Европи и савременом свету	обрада
		33.	33.	Србија у савременим интеграцијским процесима	обрада
/.		34.	34.	Садржаји обрађени у току школске године	систематизација

Временска структура годишњег плана додатне наставе
ГЕОГРАФИЈА – 8. разред

5.	Фебруар	20.	20.	Транзиција привреде у Србији	обрада
		21.	21.	Перспективе развоја пољопривреде	вежбање
		22.	22.	Пољопривредна производња (power point презентација)	вежбање
		23.	23.	Енергетски потенцијали Србије	обрада
	Март	24.	24.	Рударство и металургија	обрада
		25.	25.	Тешка индустрија Србије	обрада
		26.	26.	Лака индустрија Србије	обрада
		27.	27.	Саобраћај и трговина	обрада
	Април	28.	28.	Туристички потенцијали Србије	вежбање
6.		29.	29.	Како да упознамо завичај ...	обрада
		30.	30.	Мој завичај	вежбање
	Мај	31.	31.	Мој завичај	вежбање
7.		32.	32.	Европска Унија - јединствено тржиште	обрада
		33.	33.	Пут Србије ка ЕУ ...	обрада
/.		34.	34.	Сумирамо резултате	систематизација
4.	Децембар	16.	16.	Структуре становништва Србије - израда Power Point презентације	обрада
		17.	17.	Београд је метропола ...	обрада
	Јануар	18.	18.	Генеза насеља у Србији	обрада
		19.	19.	Урбанизација Србије	обрада

Проф. географије Маријета Вакареско

План рада допунске и додатне наставе математике

Допунска настава из математике се планира једном или два пута недељно у предчасу из датих области по разредима у зависности од потребе:

(VIII разред)

- Сличност троуглова
- Така,права,раван
- Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом
- Призма
- Пирамида
- Линеарна функција
- Графико предсављање статистичких података
- Систем линеарних једначина са две непознате
- Ваљак, купа и лопта

Додатна настава обухвата проширивање знања из редовних области као и припрему ученика за такмичење. У оквиру додатне наставе решаваће се задаци на напредном нивоу груписани по темама које се обрађују по редовном плану и програму, задаци са такмичења и разни сложени задаци.Додатна настава из математике ће се одржавати у предчасу или после часова блок настава по договору са заинтересованим ученицима.

Наставник:
Валерија Етвеш Пинтер

ГОДИШЊИ ПЛАН ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА УЧЕНИКЕ 8. РАЗРЕДА

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
НЕМЕТАЛИ ,ОКСИДИ НЕМЕТАЛА,КИСЕЛИНЕ (6)	1.Неметали.Физичка својства неметала 2.Водоник-својстваи примена 3.Кисеоник-својстваи примена 4.Сумпор-својства и примена 5.Азот-својсва и примена 6.Угљеник-својства и примена
МЕТАЛИ,ОКСИДИ МЕТАЛА, ХИДРОКСИДИ(БАЗЕ)	7.Метали.Физичка својства метала 8.Калцијум-својства и примена 9.Гвожђе,алуминијум,бакар-својства и примена 10.Легуре
СОЛИ	11.Соли 12.Добијање соли 13.Својства и примена соли

Електролитичка дисоцијација киселина,хидроксида и соли	14. Електролитичка дисоцијација киселина,хидроксида и соли 15. Мера киселости раствора –pH вредност
УГЉОВОДОНИЦИ	16.Угљоводоници-подела и физичка својства 17.Засићени угљоводоници-алкани 18.Незасићени угљоводоници-алкени и алкини 19.Хемијска својства угљоводоника 20.Ароматични угљоводоници.Бензен 21.Извори и примена угљоводоника

ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ	22.Алкохоли 23.Добијање и својства алкохола 24.Карбоксилне киселине 25.Физичка и хемијска својства карбоксилних киселина 26.Естри карбоксилних киселина
БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	27.Биолошки важна органска једињења 28.Масти и уља 29.Угљени хидрати 30.Моносахариди-структура и својства 31.Дисахариди-својства и примена 32.Полисахариди-својсва и примена 33.Аминокиселине и протеини 34.Витамини

План допунске наставе из историје

Допунска настава ће се одвијати сваке недеље. Ученици 5. и 6. разреда радиће одвојено од ученика 7. и 8. разреда.

8.раз. – Промене у привреди и друштву крајем XIX и почетком XX века. (одвајање битног од небитног подвлачењем текста уџбеника).

План рада одељењског старешинства VIII- ог разреда

СЕПТЕМБАР

- Договор око одласка на матурску екскурзију
- Помоћ ученицима у организовању првог састанка одељењске заједнице, информисање о осигурању, ужини, проф. Оријентацији
- „Чувам те“ информисање о платформи за заштиту ученика од насиља
- Формирање руководства одељења
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила- Правилник о друштвено –корисном раду

ОКТОБАР

- Учествовање у активностима планираним за Дечију и спортску недељу
- Значај планирања учења и осталих активности у току дана
- Помоћ ученицима у савладавању првих тешкоћа у раду
- Обележавање Дана заштите од трговине људима 18.10.

- НОВЕМБАР

- Анализа успеха након првог квартала ,помоћ ученицима који имају незадовољавајући успех
- Учествовање у акцији Месец новембар- Месец лепих порука
- Критеријум за избор школе- радионица проф. оријентације
- Развијање свести о правилном коришћењу интернета(упућивање на едукативне сајтове)

ДЕЦЕМБАР

- Професионална оријентација- образовни профили у средњим школама- радионица
- Основни чиниоци успешног учења
- Дружење за време зимског распуста

ЈАНУАР

- Анализа успеха на крају првог полугодишта
- Обележавање школске славе Светог Саве
- Образовни профили у средњим школама- радионица из програма п.о.

ФЕБРУАР

- Значај физичке активности за правилан развој
- Захтеви занимања- способности и контраиндикације- радионица п.о.
- Припреме за такмичења

- Дан розих мајица- задња среда фебруара- обележавање Међународног дана борбе против вршњачког насиља

МАРТ

- Прослава 8. марта
- Психомоторне промене у пубертету, телесни развој, психосоцијални развој
- Анализа успеха на трећем кварталу, како побољшати успех
- Обележавање Дана школе

АПРИЛ

- Професионална оријентација
- Обележавање Дана планете Земље
- Предавање патронажне сестре на тему заразне болести(ТБЦ, СИДА)
- Ненасилна комуникација(програм заштите ученика од насиља)

МАЈ

- Професионална оријентација
- Значај правилне исхране за правилан развој
- Анализа учења за завршни испит
- Договор око прославе за завршетак основног образовања

СЕКЦИЈЕ

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А С Е К Ц И Ј Е
„М Л А Д И Г Р А М А Т И Ч А Р“

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	Функција речи у реченици; Структура реченице	1	4	5
2.	Падежни систем	1	2	3
3.	Фонетика	2	3	5
4.	Развој српског језика; о Раду Вука Стефановића Караџића	1	2	3
5.	Сложена реченица: независна и зависна сложена реченица	2	10	12
6.	Врсте речи	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:
Предраг Ловрић

Г О Д И Ш Њ И П Л А Н Р А Д А С Е К Ц И Ј Е Р Е Ц И Т А Т О Р С К Е И Д Р А М С К Е С Е К Ц И Ј Е

2 пута месечно по два часа; 4 часа месечно, око 40 часова годишње, од тога 16 обраде и 24 за вежбу;

Ред.бр.	Тематске целине	Тип часа		свега
		обрада	вежба	
1.	„Избирачица“ Коста Трифковић	2	3	5
2.	Дикција и рад са микрофоном	1	2	3
3.	Светосавска академија	2	10	12
4.	Драмски текст по избору ученика	2	3	5
5.	Основни ел.драмског текста; улога суфлера-шаптача	1	2	3
6.	Прослава Дана школе	2	10	12
7.	Укупно	9	31	40

Извођач секције:

Орнела Влашић- Ловрић

Годишњи план **секције** из историје

УВОД (4)

Пријављивање ученика , договор око динамике и организације рада.

ЗНАЧАЈНЕ ЛИЧНОСТИ ЛОКАЛНЕ ИСТОРИЈЕ (8)

Сакупљање материјала,класификација и припрема изложбе.

ИНТЕРНЕТ У НАСТАВИ ИСТОРИЈЕ (5)

Упознавање ученика са основним мерилима рада уз помоћ интернета.

ИЗРАДА ДИДАКТИЧКИХ СРЕДСТАВА (17)

Речници историјских појмова, албуми историјских слика,
панои, зидне новине, ленте времена, хронолошке и сихрони-
стичке таблице , презентације .

ЗАКЉУЧАК (2)

Презентација и анализа рада секције.

Д И Р Е К Т О Р
ОШ "Жарко Зрењанин"Избиште

_____

Драгослав Ђурић